

ଓଁ

ଶ୍ରୀମଦ୍ ଭାଗବତ

(ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ସାର ସଂଗ୍ରହ)

ସଂଗ୍ରାହକ - କୃଷ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର ମିଶ୍ର

(ଅବସରପ୍ରାପ୍ତ ଶିକ୍ଷକ)

ଓଁ ଶ୍ରୀମଦ୍ ଭାଗବତ

(ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ସାର ସଂଗ୍ରହ)

ସଂଗ୍ରାହକ- ଶ୍ରୀ କୃଷ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର ମିଶ୍ର

ଲକ୍ଷ୍ମୀଧର ପୁର, କୋଦଣ୍ଡପୁର-ଯାଜପୁର

ଓଁ ଶ୍ରୀମଦ୍ ଭବବତ
(ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ସାର ସଂଗ୍ରହ)

ସଂଗ୍ରାହକ :—

ଶ୍ରୀ କୃଷ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର ମିଶ୍ର

ଅବସର ପ୍ରାପ୍ତ ଶିକ୍ଷକ

ଲକ୍ଷ୍ମୀଧର ପୁର, କୋଦଣ୍ଡପୁର-ଯାଜପୁର

ପ୍ରକାଶକ :—

ଶ୍ରୀ ନୃସିଂହ ଚରଣ ମିଶ୍ର

ସିକେଣ୍ଡର, ରାମବାର-ଯାଜପୁର

ପ୍ରାପ୍ତି ସ୍ଥାନ :—

ଶ୍ରୀ କୃଷ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର ମିଶ୍ର

ଲକ୍ଷ୍ମୀଧର ପୁର, କୋଦଣ୍ଡପୁର-ଯାଜପୁର

ମୁଦ୍ରଣ :—

ମୁଦ୍ରଣ ମନ୍ଦିର

ହାବିଳି ବଜାର, ଯାଜପୁର

ମୂଲ୍ୟ-୧୦ ଟଙ୍କା ମାତ୍ର

ପରମ ଶାସ୍ତ୍ର ଭଗବତ

ଆମ୍ଭେମାନେ ବର୍ତ୍ତମାନ ସମୟର ଏପରି ଏକ ସନ୍ତର୍କଷଣରେ ପହଞ୍ଚିଛନ୍ତି ଯେ, ତାହା ଭାଷାରେ ପ୍ରକାଶ କରିହେବ ନାହିଁ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ବ୍ୟକ୍ତି ନିଜର ଅନୁଭବକୁ ଆଧାର କରି ଯଦି ଆସ୍ତ୍ର ସମୀକ୍ଷା କରିବେ ତେବେ ସମାଜର ସବୁ ସ୍ତରରେ କ'ଣ ଘଟୁଛି ତାହା ଜାଣି ପାରନ୍ତି । ଧର୍ମ ଜ୍ଞାନ ତ ଦୂରର କଥା ନିଜର ଆଚରଣ କର୍ମରେ ଶିଷ୍ଟାଚାର ରକ୍ଷା-କରିବା—ମଧ୍ୟ ଅନେକଙ୍କ ପକ୍ଷରେ ସମ୍ଭବ ହେଉ ନାହିଁ । ଲଗାମ୍ ନାହିଁ, ଘୋଡ଼ା ଦୌଡ଼ୁଛି । ସିଏ କୁଆଡ଼େ ଯିବ ସିଏ ନିଜେକି ଯାଣେନା । କାରଣ ସେ ଲଗାମ ବିହୀନ ।

ଏକ ପରିସ୍ଥିତିରେ ମୋର ଗୁରୁ ଶ୍ରୀ କୃଷ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର ମିଶ୍ରଙ୍କର ଏକ 'ପୁସ୍ତକ ଖଣ୍ଡିତ ପାଠ କରି ମୁଁ ଯେଉଁ ଆନନ୍ଦ ପାଇଲି ତାହା ଅବର୍ଣ୍ଣନୀୟ । ସମସ୍ତ ଭଗବତ ତତ୍ତ୍ୱକୁ ସେ ସଂକ୍ଷେପରେ ଅଥଚ ସରଳ ଭାଷାରେ ପ୍ରକାଶ କରିଛନ୍ତି । ସାଧାରଣ ଲୋକେ ଓ ଛୁଟି ଯୁବକମାନେ ଏହି ପୁସ୍ତକରୁ ଜୀବନ ଦର୍ଶନର ମାର୍ଗ ଖୋଜି ପାଇବେ । ଏହା କେବଳ ଭାଷା ଦୃଷ୍ଟିରୁ ନୁହଁ ବରଂ ଭାବ ପ୍ରକାଶ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଦୃଢ଼ସ୍ୱଭାବ ହୋଇଛି । ଏହି ପୁସ୍ତକ ଖଣ୍ଡିତ ପ୍ରକାଶ କରି ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ମିଶ୍ର ଏକ ଧାର୍ମିକ ପରିବେଶ ଭିତରକୁ ପାଠକମାନଙ୍କୁ ନିଷ୍ପିତଭାବେ ମୁହଁଇ ନେବେ’—ଏଥିରେ ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ ।

ଚନ୍ଦ୍ରମଣି ପଣ୍ଡା

ଆଡ଼ଭେକେଟ୍, ଯାଜପୁର

ନିଜଆଡ଼ୁ ପଦେ

ମନୁଷ୍ୟ ଜନ୍ମ ଏକ ଦୁର୍ଲଭ ଜନ୍ମ । ବହୁ ଜନ୍ମପରେ ପୂର୍ବ ଜନ୍ମର ପୁଣ୍ୟ କର୍ମର ଫଳ ସ୍ୱରୂପ ଭଗବାନଙ୍କ କୃପାରୁ ଆମ୍ଭେମାନେ ମନୁଷ୍ୟ ଜନ୍ମ ପାଇଛନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ମନୁଷ୍ୟ ଏ ଜନ୍ମର ମହତ୍ତ୍ୱ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ବୁଝିପାରୁନାହିଁ । ଯେ ଗୀତା, ଭଗବତ, ଉପନିଷଦ, ପୁରାଣ ପ୍ରଭୃତି ଧର୍ମ-ଗ୍ରନ୍ଥ ନ ପଢ଼ିଛି ସେ ଯେ ପଶୁ ପକ୍ଷୀଙ୍କ ସହିତ ସମାନ କହିଲେ ଅତ୍ୟୁକ୍ତି ହେବନାହିଁ । ସ୍କୁଲ କଲେଜରେ ଏ ବିଦ୍ୟା ପଢ଼ାଯାଏନାହିଁ । ତେଣୁ ସମାଜରେ ଭ୍ରଷ୍ଟାଗର, ଧର୍ଷଣ, ହତ୍ୟା, ଡକାୟତି, ବ୍ୟତିରୁର ପ୍ରଭୃତି ପାପକାରୀ କ୍ରିୟାକୁ ଲୋକେ କୁଣ୍ଠାବୋଧ କରୁନାହାନ୍ତି । ମୁଁ ଓଡ଼ିଶାର ବହୁ ସ୍ଥାନରେ ବହୁକାଳ କଟାଇ ଯେଉଁ ଅଭିଜ୍ଞତା ଅର୍ଜନ କରିଛି ସେଥିରୁ ମୋର ବିଶ୍ୱାସ ଯେ ଲୋକ ମାନଙ୍କୁ ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଶିକ୍ଷା ଦିଆଯିବାରୁ ଏପରି ବ୍ୟତିରୁର ବଢ଼ି ବଢ଼ି ଚାଲିଛି । ତେଣୁ କେବଳ ପ୍ରଗୁର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ରଖି ଏ ଭଗବତ ଲେଖିଛି । ମୁଁ ବହୁ ଧର୍ମଶାସ୍ତ୍ର ତଥା ଗୀତା, ଭଗବତ, ପୁରାଣ ଆଦି ପଢ଼ିଛି । ମୋର ବିଶ୍ୱାସ ଯଦି ଶୁଦ୍ଧ ବସ୍ତାରୁ ଏହି ଗୀତା ଭଗବତ ପ୍ରଭୃତି ପିଲାମାନେ ଶିକ୍ଷା କରନ୍ତେ । ତେବେ ସେମାନେ କଦାପି କୁକର୍ମରେ ଲିପ୍ତ ହୁଅନ୍ତେ ନାହିଁ ଏବଂ ସେମାନେ ଭଗବାନଙ୍କର ଆଶୀର୍ବାଦ ଲଭ କରିପାରନ୍ତେ ତେଣୁ ସେମାନଙ୍କର ମନୁଷ୍ୟ ଜନ୍ମ ସାର୍ଥକ ହୁଅନ୍ତା । ମୋର ବିନୀତ ଅନୁରୋଧ ଆପଣ ଏ ଭଗବତକୁ ନିଜେ ବାରମ୍ବାର ପଢ଼ନ୍ତୁ ଓ ଅନ୍ୟ ମାନଙ୍କୁ ପଢ଼ିବାକୁ କୁହନ୍ତୁ । ଏ ବହିଟିର ମୂଲ୍ୟ ମାତ୍ର ଦଶଟଙ୍କା କରଯାଇଛି । ଯଦି କେହି ଭଗବତ ପ୍ରେମୀ କିଣିବାକୁ ଅସମର୍ଥ ହୁଅନ୍ତି ତେବେ ସେମାନଙ୍କୁ ଅଧ୍ୟାତ୍ମିକରେ ମଧ୍ୟ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯିବ । ଇତି ।

ଶ୍ରୀ କୃଷ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର ମିଶ୍ର

ପରିଚୟ

ମୁଁ ଜଣେ ଅବସରପ୍ରାପ୍ତ ଶିକ୍ଷକ । ବାଲବନ୍ଧୁରୁ ବୃଦ୍ଧାବସ୍ଥା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଜୀବନରେ ବହୁ ଦୁଃଖ, କଷ୍ଟ, ବାଧା ବିଘ୍ନ ସହ୍ୟ କରି ଓଡ଼ିଶାର ବିଭିନ୍ନ ସ୍ଥାନରେ ମାଜନର ସ୍କୁଲ, ହାଇସ୍କୁଲରେ ଶିକ୍ଷକତା କରି ଆସିଛି । ଆଠମାସରେ ଶିକ୍ଷକତା କରିବା ସମୟରେ ପ୍ରାଜନେଶ ସ୍କୁଲର ପରିଦର୍ଶକ ରୂପେ ୨ ବର୍ଷ ରୁକିଶ କରିବା ପରେ ଯାଜପୁର ବିରଜା ହାଇସ୍କୁଲରେ ୭ ବର୍ଷ ଶିକ୍ଷକତା କରିଥିଲି । ଏହାପରେ ଓଡ଼ିଶାର ବିଭିନ୍ନ ଖଣି ମାନଙ୍କରେ ସୁପରଭାଇଜିଙ୍ଗ କାମ ୭/୮ ବର୍ଷ କରିବା ସମୟରେ ମାରମ୍ବକ ଆକସିକ ଦୁର୍ଗ ଟଣାରେ ବହୁଯନ୍ତ୍ରଣା ଭେର କରିବାପରେ ଆଖଣ୍ଡଳମଣି ଓ ସାଇବାବାଙ୍କର କୃପାରୁ ସେଥିରୁ ମୁକ୍ତହୋଇ ଶେଷରେ ଯାଜପୁରର ବାହାବଳପୁର ମାଜନର ସ୍କୁଲର ଶିକ୍ଷକତା ୧୬ ବର୍ଷ କଲପରେ ୬୦ ବର୍ଷରେ ଅବସର ଗ୍ରହଣକରି ଏବେ ଘରେ ସୁସ୍ଥ ଶରୀରରେ ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଚିନ୍ତାରେ ଜୀବନ ଯାପନ କରୁଛି । ମୋର ପିତା ✓ ଶୁକଦେବ ମିଶ୍ର ଜଣେ ଭଗବତ ସ୍ତୋତ୍ରୀ ଥିଲେ । ସେ କଲିକତାରେ ଗଙ୍ଗା ନଦୀ କୂଳରେ ଜଗନ୍ନାଥ ମନ୍ଦିରଟିଏ ନିର୍ମାଣ କରି

ଜୀବିକା ଅର୍ଜନ କରୁଥିବା ବେଳେ ମୁଁ ତାଙ୍କ ପାଖରେ ରହି ସେହିଠାରୁ ମେଟ୍ରିକ୍ ପାଠ୍ୟ ଡିଡିଜନରେ ପାଶ କଲପରେ ଘରକୁ ଫେରିଆସି ପରିବାର ପୋଷଣ ପାଇଁ ଭକ୍ତିଶା କରିବାକୁ ପଡ଼ିଥିଲା । କଲିକତାରେ ବାପାଙ୍କ ପାଖରେ ଥିବାବେଳେ ଗୀତା, ଭଗବତର ପ୍ରଭବ ମୋ ଉପରେ ପଡ଼ିଥିଲା । ଘରେରହିବା ଅବସ୍ଥାରେ ଗୋଟିଏ ଭଗବତଚର୍ଚ୍ଚା କରି ସେଥିରେ ଗୀତା ଭଗବତ ପ୍ରଭୃତି ଧର୍ମ ଶାସ୍ତ୍ର ରଖି ପ୍ରତିଦିନ ପଢ଼େ ଓ ପଢ଼ି ଅନ୍ୟମାନଙ୍କୁ ଶୁଣାଏ । କିନ୍ତୁ ମୁଁ ଅନୁଭବ କରିଛି ଯେଉଁମାନେ ଗୀତା ଭଗବତ ଶୁଣନ୍ତି ସେମାନେ ଭଗବତ ପଢ଼ା ହେଉଥିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଶୁଣନ୍ତି । ତାପରେ ସବୁ ଏ କାନରେ ପଶି ସେ କାନରେ ବାହାରିଯାଏ । ଗୀତା ଭଗବତର ପ୍ରଭବକିଛି ତାଙ୍କ ଉପରେ ପଡ଼େନାହିଁ ।

ଓଡ଼ିଶାରେ ବହୁ ସ୍ଥାନରେ ଭଗବତ ଚର୍ଚ୍ଚା ଅଛି । ସେଠାରେ ବହୁ ଲୋକ ଭଗବତ ପଢ଼ନ୍ତି ବା ଶୁଣନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ପଢ଼ୁଥିବା ବା ଶୁଣୁଥିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଭକ୍ତିରେ ଗଦ ଗଦ ହେଉଥାନ୍ତି । ଘରକୁ ଯାଇଁ ସେ ସମସ୍ତ ଭୁଲିଯାଇ ସାଂସାରିକ କାମରେ ମାତିଥାନ୍ତି । ଆଜିକାଲି ସ୍କୁଲ କଲେଜ ମାନଙ୍କରେତ ଗୀତା, ଭଗବତ ପରି ଧର୍ମଗ୍ରନ୍ଥ ପଢ଼ାଯାଏ ନାହିଁ । ତେଣୁ ଗୁଡ଼, ଗୁଡ଼ୀ, ଯୁବକ, ଯୁବଗଣଙ୍କର ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକଜ୍ଞାନ ନାହିଁ । ସ୍କୁଲ, କଲେଜରେତ ଅଜ୍ଞାନ ପାଠ ପଢ଼ାଯାଏ । ଜ୍ଞାନପାଠ ପଢ଼ାଯାଏ ନାହିଁ । ତେଣୁ ଲୋକେ ଭ୍ରଷ୍ଟାଭ୍ୟାସର ରହାଜାଣ ଅପକର୍ମ

ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଡକ୍ଟର ଏବଂ ପ୍ରଭୃତି ପାପ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ କୁଣ୍ଠାବୋଧ କରୁ-
 ନାହାନ୍ତି । ଯଦି ସେମାନଙ୍କର ସାମାନ୍ୟତମ ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକଜ୍ଞାନ ଥାନ୍ତା
 ସେମାନେ କଦାପି ଏପରି ଅନ୍ୟାୟ କାର୍ଯ୍ୟ କରନ୍ତେ ନାହିଁ । ତେଣୁ
 ସେମାନଙ୍କ ମନରେ ଅତୁଲ ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଚେତନା କିପରି ସହଜରେ
 ଓ ଅଳ୍ପ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ଅଣାଯାଇ ପାରିବ ତିତ୍ତା କରି ଏହି ଭଗବତ-
 ସାର ସଂଗ୍ରହ ପୁସ୍ତକଟି ଲେଖୁଛି । ତେଣୁ ଆଶାକରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଭୁତ୍ର-
 ଭୁତ୍ରୀ, ଯୁବକ, ଯୁବତୀ, ବୟସ୍କ, ପାଠୁଆ, ଅପାଠୁଆ ସମସ୍ତେ ଏହାକୁ
 ପଢ଼ିଲେ ନିଶ୍ଚିତ ରୂପେ ସେମାନଙ୍କ ମନରେ ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକଜ୍ଞାନ ସୃଷ୍ଟି-
 ହେବ । ଫଳରେ ପ୍ରଭୁ କୃପାରୁ ଦୀର୍ଘ ଓ ସୁଖମୟ ଜୀବନ ଯାପନ
 କରି ଅନ୍ତିମ କାଳରେ ବିଷ୍ଣୁ ପାଦରେ ଲାଗି ହେବେ । ବିଶ୍ୱାସ କଲେ
 ଭଗବାନ ଆତ୍ମଣଙ୍କ ନିକଟରେ ଅଛନ୍ତି । ସହେଯା ଲୋକଠାରୁ ଭଗବାନ
 ଦୂରରେ ରହନ୍ତି । ତେଣୁ ମୋର ଅନୁରୋଧ ଆପଣ ନିଜେ ଇଶ୍ୱରଙ୍କ
 ଠାରେ କୃତ ବିଶ୍ୱାସ ରଖି ଏହି ଭଗବତକୁ ପଢନ୍ତୁ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କୁ
 ପଢ଼ିବା ପାଇଁ କହନ୍ତୁ । ଇତି ।

ସଂଗ୍ରାହକ

ଶ୍ରୀ କୃଷ୍ଣ ଚନ୍ଦ୍ର ମିଶ୍ର

ଅବସରପ୍ରାପ୍ତ ଶିକ୍ଷକ

କୃତଜ୍ଞତା ଜୀବନ

ଏ ପୁସ୍ତକ ଛପା ହେବା ପୂର୍ବରୁ ଏହାର ପାଣ୍ଡୁଲିପି କେତେ ସ୍ଥଳୀ ବୃନ୍ଦ ପଡ଼ି ଛାଡ଼ି ଏବଂ ଏହାର ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଭାବ ଧାରରେ ସନ୍ତୋଷ ପ୍ରକାଶ କରି ମୋତେ ଏ ବହିଟି ଛପାଇବା ପାଇଁ ବାରମ୍ବାର ଅନୁରୋଧ କରିଛନ୍ତି । ବିଶେଷତଃ ଯାଜପୁରର ଜଣେ ବିଖ୍ୟାତ ଏଡ଼ଭେକେଟ ସମ୍ପାଦକ ପଦ୍ମ ଜୀବ ସମ୍ପାଦକ ବାଗୁ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଚନ୍ଦ୍ରମଣି ପଣ୍ଡା ଏହାକୁ ପାଠକରି ତାଙ୍କର ନିଜର ମତ ପ୍ରକାଶ କରି ମୋତେ ଜଣାଇତ କରିଥିବାରୁ ମୁଁ ତାଙ୍କୁ ଧନ୍ୟବାଦ ଦେବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ତାଙ୍କୁ ମୋର ଆନ୍ତରୀକ୍ଷ ଶ୍ରଦ୍ଧା ଜଣାଇ ତାଙ୍କର ଦୀର୍ଘ ଜୀବନ କାମନା କରୁଛି । ମୁଁ ଏ ଭଗବତ ସାର ସମ୍ବ୍ରହ ପ୍ରଶଂସା ବା ଟଙ୍କା ରେଜଗାର କରିବା ଆଶାରେ ଲେଖୁନାହିଁ । ଏହାକୁ ପଢ଼ି ଯଦି କେହି ଭଗବତ୍ କୃପା ଲଭକରି ସତ୍କାର୍ଯ୍ୟ ଓ ସତ୍ପଥ ଅବଲମ୍ବନ କରିପାରେ ତାହାହିଁ ହେବ ମୋର ଲକ୍ଷ୍ୟର ସାଧନକତା । ଇତି ।

ଶ୍ରୀ କୃଷ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର ମିଶ୍ର

ଅବସରପ୍ରାପ୍ତ ଶିକ୍ଷକ

ଓଁ ଶ୍ରୀମଦ୍ ଭଗବତ
ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ସାରସଂଗ୍ରହ

ପ୍ରଥମ ସ୍କନ୍ଧ

ନାରାୟଣଂ ନମସ୍କୃତ୍ୟ ନରଂଚୈବ ନରେଭ୍ୟମ୍
ଦେବଂ ସରସ୍ବତୀଂ ବ୍ୟାସଂ ତତୋଜୟ ମୁଦୀରୟେତ୍ ।
ମୂଳଂକରେତି ବାଲୁକଂ ପଞ୍ଚଲଘ୍ନୟତେ ଗିରିଂ
ଯତଂକୃପା ତମହଂ ବନ୍ଦେ ପରମାନନ୍ଦ ମାଧବଂ ।

ବନ୍ଦନା

ନମଇଁ ନୁସିଂହ ତରଣ	ଅନାଦି ପ୍ରଭୁ ନାରାୟଣ
ସତ୍ୟପରମାନନ୍ଦ ହରି	ଯା ରୂପ ଧ୍ୟାୟା ଭବୁ ପାରି ।
ଯାଙ୍କ ତରଣେ ନିତ୍ୟେଧ୍ୟାନ	କରି ତରନ୍ତି ସାଧୁ ଜନ ।
ଏମନ୍ତ ସତ୍ୟ ରୂପ ଯାର	ତା ପାଦେ କୋଟି ନମସ୍କାର

ବିଶେଷ କଥନ

ପ୍ରଭୁ ନାରାୟଣଙ୍କ ପାଦପଦ୍ମରେ କୋଟି ନମସ୍କାର ଜଣାଇ ଭକ୍ତ ପାଠକ ଭଗବତ ସ୍ତୋତ୍ରୀ ଶ୍ରୋତାମାନଙ୍କୁ ବୁଝାଇଲେ ଯେ କୌଣସି ଗୃହୀ ପାପୀୟା ବା ପୁଣ୍ୟାୟା ହୋଇଥାଉ ସମସ୍ତ ସ୍ବାସାରିକ କର୍ମକରି ମଧ୍ୟ ଯଦି ସେ ଦୈନିକ ନାରାୟଣଙ୍କ ନାମ ଥରେ ମାତ୍ର ମୁଖରେ ଉଚ୍ଚାରଣ କରି ଭକ୍ତିର ସହିତ ପ୍ରଣାମ କରେ ତେବେ ସେ ପୂର୍ବ ଜନ୍ମ ଓ ଏ ଜନ୍ମର ସମସ୍ତ ପାପରୁ ମୁକ୍ତ ହୋଇ ପୁଣ୍ୟାୟା ହୁଏ ଏବଂ ମୃତ୍ୟୁ ପରେ ଭଗବାନଙ୍କଠାରେ ଲୀନ ହୋଇ ବୈକୁଣ୍ଠରେ ବାସ କରେ ।

ରକ୍ଷାମାନଙ୍କର ସ୍ମୃତିକୁ ପ୍ରଶ୍ନ

ବେଦ ହିଁ ଗୀତା ଭଗବତ	ପୁରାଣ ଶୁଦ୍ଧ କରେ ଚିତ୍ତ ।
ଶୌନକ ଆଦି ରକ୍ଷାଗଣ	ସ୍ମୃତିକୁ ପୂଜିଲେ ଏସନ ।
ଏ କଳିଯୁଗେ ଯେତେ ପ୍ରାଣୀ	ଅଳ୍ପ ଆୟୁଷ ପରିମାଣି ।
କହ କେମନ୍ତ ପ୍ରାଣୀଙ୍କର	ଏ ଭବମାୟାରୁ ନିନ୍ଦାର

* ବିଶେଷ କଥନ *

ଯେତେବେଳେ ପରୀକ୍ଷିତ ମହାରାଜା ରକ୍ଷାପୁତ୍ରଦ୍ବାରା ଅଭିଶପ୍ତ ହୋଇ ସାତଦିନଭିତରେ ସର୍ପାଦାତରେ ନିର୍ଦ୍ଦୟ ମୃତ୍ୟୁ ହେବ ବୋଲି ଜାଣିପାରିଲେ ଏବଂ ଋଜପଦ, ଧନସମ୍ପତ୍ତି, ପୁତ୍ରକଳତ୍ର ସମସ୍ତ ତ୍ୟାଗକରି ମନରେ ବୈରାଗ୍ୟଭାବ ଜାତ ହେବାରୁ ଗଙ୍ଗା ନଦୀ କୂଳରେ କୃତ୍ତି ଚିତ୍ତେ ରହି ତପସ୍ୟାରତ ହେଲେ । ସେତେବେଳେ ଅନେକ ଋଜ, ରକ୍ଷି, ଦେବଗଣ ତାଙ୍କର ଶେଷଦର୍ଶନ ପାଇଁ ସେଠାରେ ଏକତ୍ରୀତ ହୋଇଥିଲେ । ପରୀକ୍ଷିତଙ୍କୁ ସାନ୍ତ୍ବନା ଦେବାପାଇଁ ରକ୍ଷାମାନେ ସ୍ମୃତି ମୂଳକୁ ପଢ଼ାରିଲେ, କଳିଯୁଗରେ ଲୋକମାନେ ତ ଅଳ୍ପ ଆୟୁଷ ଓ ପାପୀ । କି ଉପାୟରେ ସେମାନେ ମୁକ୍ତି ପାଇବେ ? ସ୍ମୃତି କହିଲେ ବେଦ ହିନ୍ଦୁମାନଙ୍କର ଧର୍ମଗ୍ରନ୍ଥ, ଏହି ବେଦରୁ ସାର ସଂଗ୍ରହ କରି, ଗୀତା, ଭଗବତ, ପୁରାଣ ପ୍ରଭୃତି ଲେଖିବ । ଯେଉଁମାନେ ଏହି ଧର୍ମ ଗ୍ରନ୍ଥ ପଢ଼ନ୍ତି ବା ଶୁଣନ୍ତି ସେମାନେ ବେଦ ଓ ପୃଥିବୀର ସମସ୍ତ ଧର୍ମଗ୍ରନ୍ଥ ପାଠ କରିଛନ୍ତି ବୋଲି କହିଲେ ଅତ୍ୟୁକ୍ତି ହେବ ନାହିଁ । ଗୀତା,

ଭଗବତ, ପୁରାଣ ପାଠକଲେ ବା ଶୁଣିଲେ ଚିତ୍ତ ଶୁଦ୍ଧ ହୁଏ ଏବଂ ସମସ୍ତ ପାପରୁ ମୁକ୍ତ ହୋଇ ମୃତ୍ୟୁପରେ ଭଗବାନ ବିଷ୍ଣୁଙ୍କ ସହ ବୈକୁଣ୍ଠରେ ବାସ କରେ ।

ରକ୍ଷି ମାନେ ପରାରିବାରୁ ସୂତ କହିଲେ

କି ପ୍ରୟୋଜନ ଜଗନ୍ନାଥ	ଦେବକା ଉଦରେ ସମ୍ଭୂତ ।
ହେ ବ୍ୟାସ ପରଶର ସୂତ	କହ କୃଷ୍ଣ ଗୁଣ ଚରିତ ।
କୃଷ୍ଣ ଜନମି ଯାହା କଲେ	ବ୍ୟାସ ତା ନାରଦେ କହିଲେ ।
ଭୂମିର ଭର ନାଶ ଅର୍ଥେ	କୃଷ୍ଣର ଜନମ ଏ ଜଗତେ ।
ଅଧର୍ମ ବୃଦ୍ଧି ହୁଏ ଯଦି	ସେ ଅବତରେ ଯଥାବିଧି ।
ଦୁଷ୍ଟ ନିବାରୀ ସକ୍ଷପାଳେ	ଧର୍ମ ସ୍ଥାପନ କାଳେ କାଳେ ।
ବାସୁଦେବଙ୍କଠାରେ ଯେବେ	ଭକ୍ତି ଉଦୟ ହୁଏ ତେବେ ।
ଜ୍ଞାନ ବୈରାଗ୍ୟ ଜାତ ହୁଏ	ଶୁଷ୍କ ଚର୍କାଦି ନାଶ ଯାଏ ।
କୃଷ୍ଣେ ଭକତି ଯାର ମତି	ବଦନେ ମହିମା କହନ୍ତି ।
ତାହାଙ୍କ ହୃଦେ ହରି ବସେ	ସର୍ବ ଅଶୁଭ ଫଳ ନାଶେ ।

* ବିଶେଷ କଥନ *

ପୂର୍ବ ଜନ୍ମର ସତ୍‌କର୍ମ ଅନୁସାରେ ଏ ଜନ୍ମରେ ପ୍ରଭୁକୃପା ଯାହା ଉପରେ ପଡ଼େ ତା ମନରେ ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକଭାବ ଜାତ ହୁଏ । ତେଣୁ ସେ ବୃଥା ଚର୍ଚ୍ଚା ନକରି ଭଗବାନଙ୍କୁ ଦୃଢ଼ ବିଶ୍ୱାସ କରେ । ସେ ସାରାଜୀବନ

ଭଗବାନଙ୍କ ପୂଜା, ଭଜନ, ଉପାସନା ଆଦି ସତ୍‌କର୍ମ କରେ । ଦୁଷ୍ଟ-ମାନଙ୍କୁ ସଂହାରକରି ସନ୍ନିମାନଙ୍କୁ ପାଳନ କରି ପୃଥିବୀରେ ଶାନ୍ତି ସ୍ଥାପନ କରିବାପାଇଁ ଭଗବାନ ମନୁଷ୍ୟ ରୂପରେ ଅବତାର ଗ୍ରହଣ କରନ୍ତି ।

ସକଳ ହୃଦେ ହରିବସେ	କ୍ଷେତ୍ରଜ୍ଞରୂପେ ପରକାଶେ ।
କର୍ମ କର ବିକର୍ମ ତେଜି	ଫଳର ଆଶା ଦୃଢ଼େ ତେଜି ।
ଫଳର ଆଶା ଯଦି ନାହିଁ	ବିଘ୍ନ ପଶିବ ଅବା କାହିଁ ।

* ବିଶେଷ କଥନ *

ଭଗବାନ ସମସ୍ତଙ୍କ ହୃଦୟରେ ସମାନରୂପେ ଅଛନ୍ତି । ଏ ଦେହକୁ କ୍ଷେତ୍ର କୁହାଯାଏ । ଭଗବାନଙ୍କୁ କ୍ଷେତ୍ରଜ୍ଞ କୁହାଯାଏ । ଭଗବାନ ସମସ୍ତଙ୍କ ହୃଦୟରେ ରହି ସାକ୍ଷୀରୂପେ ସବୁ ଦେଖୁଛନ୍ତି । ତେଣୁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଲୋକ ସତ୍‌କର୍ମ କରିବା ଉଚିତ । କର୍ମ ମା ପ୍ରକାର ଯଥା — କର୍ମ—ଅକର୍ମ ଓ ବିକର୍ମ । କର୍ମ—ଭଗବାନଙ୍କର ପୂଜା, ଉପାସନା ଭଜନ ଇତ୍ୟାଦିକୁ କୁହାଯାଏ ।

ଅକର୍ମ—କର୍ମ ନ କରିବାକୁ ଅକର୍ମ କୁହାଯାଏ । ଅର୍ଥାତ୍ ଭଗବତ୍‌କର୍ମ ଛଡ଼ା ଆଉ ସବୁ କାର୍ଯ୍ୟକୁ ଅକର୍ମ କୁହାଯାଏ ।

ବିକର୍ମ—ଶାସ୍ତ୍ର ବିରୁଦ୍ଧ କାର୍ଯ୍ୟକୁ ବିକର୍ମ କୁହାଯାଏ । ତେଣୁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଲୋକ ଫଳର ଆଶା ନରଖି କର୍ମ କରିବା ଉଚିତ । ଫଳର ଆଶା ରଖି କର୍ମ କଲେ ତାହା ଅକର୍ମ ହୋଇଯାଏ । ଫଳର ଆଶା ନ ରଖି

କର୍ମ କଲେ ମଧ୍ୟ କୌଣସି ବାଧା ବିନ୍ଦୁ ଘଟେ ନାହିଁ, ଏବଂ ତାହା ମଙ୍ଗଳକର ହୁଏ । ଦେବ କାର୍ଯ୍ୟକୁ କର୍ମ କୁହାଯାଏ । ସାଂସାରିକ କର୍ମକୁ ଅକର୍ମ କୁହାଯାଏ । ଅକର୍ମରେ କିଛି କର୍ମ ଲୁଚି ରହିଥାଏ । ମନୁଷ୍ୟ ତାହା ଜାଣିପାରେ ନାହିଁ । ଯଦି ଜାଣିପାରନ୍ତା ସାଂସାରିକ ସମସ୍ତ ଅକର୍ମ କରି ମଧ୍ୟ ପୁଣ୍ୟ ଅର୍ଜନ କରିପାରନ୍ତା । ତେଣୁ ଦେବ ସେବା, ଯଜ୍ଞ, ଦାନ ଆଦି କର୍ମ କରିବା ଉଚିତ ଅକର୍ମ ଅର୍ଥାତ୍ ସମସ୍ତ ସାଂସାରିକ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ଉଚିତ୍ । କିନ୍ତୁ ଅଧିକାଂଶ ଲୋକ ଅକର୍ମ ଓ ବିକର୍ମ କରନ୍ତି କାହିଁକି ? ଏହାର ଉତ୍ତରପୂର୍ବ ଜନ୍ମର କର୍ମଫଳ ସ୍ବରୂପ ଏ ଜନ୍ମରେ କାର୍ଯ୍ୟକୁ କରିବାକୁ ବାଧ୍ୟହୁଏ । ଅଦୃଶ୍ୟ ଶକ୍ତି ବଳରେ ମନୁଷ୍ୟ ସବୁ କାର୍ଯ୍ୟ କରେ, ସେ ନିଜେ କିଛି କରେ ନାହିଁ କି କରିପାରିବ ନାହିଁ । ମନୁଷ୍ୟ ମାୟାବଦ୍ଧତ୍ବାରୁ ସେ ନିଜେ ସବୁ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଛି ବୋଲି ଭାବେ ।

ମାୟାଗ୍ରାନ୍ଥସ୍ତ

ନିର୍ଦ୍ଦୋଷ ପ୍ରାଣୀକୁ ଯେ ହିଂସେ
ବାଳ ବନାତା ନିଦ୍ରାଗତ
ଏହାକୁ ବଧ ଯେ କରନ୍ତି
ଜୀବନ୍ତମୃତ ତାକୁ କହି
ଦ୍ରୌପଦୀ ପୁତ୍ର ଶୋକ ବେଳେ
ଅଶ୍ବତ୍ଥମାର ମୁଣ୍ଡକାଟି

ସେ ନିଜ ଆତ୍ମା ନିଜେ ନାଶେ
ଶରଣାଗତ ଯେ ଶଙ୍କିତ ।
ଜୀବନ ଥାଉଁ ସେ ମରନ୍ତି ।
ଅନ୍ତେ ନରକେ ସେ ପଡ଼ଇ ।
ଅର୍ଜୁନ ପ୍ରତିଜ୍ଞା ଯେ କଲେ ।
ଥୋଇବି ତୋପାଦେ ଗୋସଜ ।

ପୁତ୍ର ମରଣେ ମାତୃ ମନ
 ଦ୍ରୋପଦୀ ତାକୁ କ୍ଷମା ଦେଲ
 ମୋ ପରି ନ କାନ୍ଦୁ ତା ମାତା
 କୃଷ୍ଣ ଜାଣିଲେ କୃଷ୍ଣା ମନ
 କୃଷ୍ଣ ଅର୍ଜୁନେ ଅଦେଶିଲେ
 ଶିଷ୍ୟେ ଏହାର ତେଜ ହର
 ଅର୍ଜୁନ କରି ଦୃଢ଼ ମୁଷ୍ଟି
 ଆଣି ଛାପିଲ ବାହୁ ବଳେ
 ମଣିହରଣେ ତେଜ ଗଲ
 ଅଶ୍ୱତ୍ଥମା ଯେ ବନେ ଗଲ

ମା' ବିନୁ କେ ଜାଣିବ ଆନ ।
 ନ କାନ୍ଦୁ ତା ମାତା ବୋଇଲ ।
 ଗୁରୁ ଆତ୍ମର ତାର ପିତା ।
 ମାୟା ଭିଆଣ ନାରୟଣ ।
 ତୋର ପ୍ରତିଜ୍ଞା ଚଣ ଭଲେ ।
 ଜୀବନ୍ତମୃତ ପ୍ରାୟେ କର ।
 ମଣି ସହିତେ ଶିଖା କାଟି
 ଦ୍ରୋପଦୀ ଦେବା ପାଦ ତଳେ ।
 ନଗ୍ରୁ ଲଜେ ପଳାଇଲ ।
 ଦ୍ରୋପଦୀ ମନ ଶାନ୍ତ ହେଲ ।

* ବିଶେଷ କଥନ *

ବାଳକ, ପ୍ରୀ ନିଦରେ ଶୋଇଥିବା ଲେକ, ଭୟାର୍ତ୍ତ. ନିର୍ଦ୍ଦୋଷ
 ପ୍ରାଣୀଙ୍କୁ ଯେ ହତ୍ୟା କରେ ତାକୁ ଜୀବିତ ଶବ ବୋଲି କୁହାଯାଏ
 ଏବଂ ମୃତ୍ୟୁପରେ ସେ ନକରେ ପଡ଼େ । ମହାଭାରତ ଯୁଦ୍ଧବେଳେ ଗୁରୁ
 ଦ୍ରୋଣଙ୍କର ପୁତ୍ର ଅଶ୍ୱତ୍ଥମା ଦ୍ରୋପଦୀଙ୍କର ପାଞ୍ଚପୁଅ ନିଦରେ ଶୋଇ
 ଥିଲାବେଳେ ହତ୍ୟା କରିଥିଲା । ତେଣୁ ଅର୍ଜୁନ ଦ୍ରୋପଦୀଙ୍କର ବିକଳ
 ହୃଦୟରେ ଅସ୍ଥର ହୋଇ ପ୍ରତିଜ୍ଞା କରିଥିଲେ ଅଶ୍ୱତ୍ଥମାର ମୁଣ୍ଡକାଟି
 ଦ୍ରୋପଦୀଙ୍କର ପାଦତଳେ ଥୋଇବେ । ଅର୍ଜୁନଙ୍କର ପ୍ରତିଜ୍ଞା ଶୁଣି
 ପୁତ୍ରଶୋକାତୁର ଦ୍ରୋପଦୀ ତାଙ୍କୁ ଏପରି କର୍ମ ନ କରିବାପାଇଁ ବିନୀତ

ଅନୁରୋଧ କଲେ ଏବଂ କହିଲେ ପୁତ୍ରର ମରଣରେ ମାଆର ମନ
 ଦୁଃଖରେ ଯାହା ହୁଏ, ତା ମା ଛତା ଆଉ କେହି ବୁଝି ପାରିବେ
 ନାହିଁ । ଆଜି ମୁଁ ସେପରି କାନ୍ଦୁଛି ତାର ମା ସେପରି ନ କାନ୍ଦୁ ।
 ମାୟାଭିଆଣ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଦ୍ରୌପଦୀଙ୍କର ମନ ବେଦନା ବୁଝିପାରି
 ଅର୍ଜୁନଙ୍କୁ ତାଙ୍କର ପ୍ରତିଜ୍ଞା ରକ୍ଷା କରିବାକୁ କହିଲେ । ଅଶ୍ୱତ୍ଥମାର
 ମୁଣ୍ଡ ନକାଟି ତାର ତେଜ ହରଣ କରି ଦ୍ରୌପଦୀଙ୍କ ପାଦତଳେ
 ସ୍ଥାପନ କର । ଅର୍ଜୁନ ବୀରଦର୍ପରେ ଅଶ୍ୱତ୍ଥମାକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟକରି ମୁହଁରେ
 ଚୁନକାଳି ବୋଲି, ମଣି ହରଣ କଲେ ଏବଂ ଅଶ୍ୱତ୍ଥମାକୁ ଜୀବନ୍ତ
 ଶବ ପ୍ରାୟ କରି ଦ୍ରୌପଦୀଙ୍କ ପାଦତଳେ ସ୍ଥାପନ କଲେ ।
 ଅଶ୍ୱତ୍ଥମା ଲଜ୍ୟାରେ ଘରକୁ ନଯାଇ ବଣକୁ ଯାଇଥିଲା । ତେଣୁ
 ଦ୍ରୌପଦୀର ମନ ଶାନ୍ତ ହେଲା ।

ଇତି ପ୍ରଥମ ସ୍କନ୍ଧ ସମାପ୍ତ

ଓଁ ନମୋ ଭଗବତେ ବାସୁଦେବାୟ

ଦ୍ଵିତୀୟ ସ୍କନ୍ଧ

ନାରାୟଣଂ ନରଂତେବ ନରେଭମଂ

ଦେବା ସରସଗଂ ବ୍ୟାସଂ ତତୋବୟ ମୁଦିରୟେତ୍
ମୁକଂକରେତି ବାୟୁଳଂ ପଞ୍ଚୁ ଲଙ୍ଘୟତେ ଗିରି

ଯତ୍କୃପା ତମହଂ ବନ୍ଦେ ପରମାନନ୍ଦ ମାଧବଂ ।

ଉଦ୍ଧବଙ୍କୁ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କର ଉପଦେଶ

ଗୋବିନ୍ଦ ଗୋବିନ୍ଦ ଗୋବିନ୍ଦ

ପଦ୍ମ ଗଜୁଛି ମକରନ୍ଦ

ସେ ମକରନ୍ଦ ପାନ କରି

ଆନନ୍ଦେ ବୋଲ ହରି ହରି ।

ସେ ଚକାଡ଼ୋଳାଙ୍କ ପୟରେ

ମନ ମୋ ଥାଉ ନିରନ୍ତରେ ।

ମନ ମୋ ଥାଉ ନିରନ୍ତରେ ଥାଉ

ତା ନାମ ଭଞ୍ଜି ଜୀବ ଯାଉ ।

କୁଝି ବିରାଜି କର୍ମ କଲେ

ବିଘ୍ନବ ନ ପଡ଼ଇ ଭଲେ ।

ବିଶ୍ଵାସ ମୂଳେ ଭଗବାନ

କର ନିରନ୍ତେ ତାଙ୍କୁ ଧ୍ୟାନ

କର୍ମ ତୋହର ନିଜ ଗୁରୁ

ଉଦ୍ଧବ କେତେ ତୁ ପରୁ ।

ବିଶେଷ କଥନ

ଗୋବିନ୍ଦ, ବସ୍ତୁ ବା ନାରାୟଣ ନାମ ଯେ ସବୁବେଳେ ମୁଖରେ
ଉଚ୍ଚାରଣ କରୁଥାଏ ଯେ ସମସ୍ତ ପାପରୁ ମୁକ୍ତ ଏବଂ ନାମ ଭଞ୍ଜୁଭଞ୍ଜୁ
ଯଦି ମୃତ୍ୟୁ ହୁଏ ସେ ବିଷ୍ଣୁପାଦରେ ଲୀନ ହୁଏ । ଭଗବାନଙ୍କୁ ଦୃଢ଼
ବିଶ୍ଵାସ କରି ତାଙ୍କୁ ଧ୍ୟାନ କର, ସେ ନିଶ୍ଚୟ ଦେଖା ଦେବେ । ତେଣୁ
କୁଞ୍ଜି ବିବେକ ସହିତ ବିରାଜ କରି ସର୍ବଦା ସତ୍‌କର୍ମକର—କର୍ମ
ଅନୁସାରେ ଫଳ ମିଳେ । ତୁମର କର୍ମ ତୁମର ନିଜର ଗୁରୁ ।

ତୁଳ୍ଲ ଓ ମନୁଷ୍ୟ ଜନ୍ମ

ଭୂଷ୍ମଙ୍କ ଉପଦେଶ ବାଣୀ	ପରାକ୍ଷେ ଶୁଣାଇଲେ ପୁଣି
ଅନେକ ଜନ୍ମ କର୍ମ ଫଳେ	ମନୁଷ୍ୟ ଜନ୍ମ ମହାତଳେ ।
ମନୁଷ୍ୟ ଦେହେ ଦିବ୍ୟଜ୍ଞାନ	ଦେଖୁ ସନ୍ତୋଷ ଭଗବାନ ।
କର୍ତ୍ତବ୍ୟ କର୍ମେ ମହି ଦୁଃଖ	କେବେହେଁ ନହୁଅ ବିମୁଖ
କର୍ମ କଷଣ ବହି ଧରେ	ବଞ୍ଚିବ ପର ଉପକାରେ ।
ଧନ ଧରମ ସେବାଫଳେ	କିବା ଅସାଧ୍ୟ ମହାତଳେ ।
ଧନ ଅର୍ଜ୍ଜିଲେ ଧର୍ମ କରି	ଧର୍ମେ ପ୍ରାପତ ନରହରି ।

* ବିଶେଷ କଥନ *

ପୂର୍ବ ଜନ୍ମରେ ବହୁ ପୁଣ୍ୟ ଅର୍ଜ୍ଜନ କରିଥିଲେ ଏ ଜନ୍ମରେ ମନୁଷ୍ୟ ଜନ୍ମ ମିଳେ । ମନୁଷ୍ୟ ଜନ୍ମହିଁ ଭଗବାନଙ୍କର ଶ୍ରେଷ୍ଠ ସୃଷ୍ଟି । ଦିବ୍ୟଜ୍ଞାନ କେବଳ ମନୁଷ୍ୟଙ୍କ ଠାରେ ଅଛି । ସମସ୍ତ କଷ୍ଟ ସହି କର୍ତ୍ତବ୍ୟ କର । ପରର ଉପକାର କର । ଧନ, ଧର୍ମ ଓ ସେବା ଫଳରେ ତୁମେ ଅସାଧ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟ ମଧ୍ୟ କରି ପାରିବ । ଯେଉଁମାନେ ଧନ ବା ଧନଅର୍ଜ୍ଜନ କରୁଛନ୍ତି ସେମାନେ ପୁଣ୍ୟକାର୍ଯ୍ୟ କରି ପରେପକାର କଲେ, ସେମାନେ ଭଗବତ୍ କୃପା ଲଭ କରନ୍ତି ।

ସତ୍ ପୁତ୍ରର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ

ଯେ ବାକ୍ୟ ବୋଲେ ପିତା ମାତା ଯେ ପୁତ୍ର କରେ ତା ସର୍ବଥା
ତାରେ ସନ୍ତୋଷ ସର୍ବଦେବ ତାକୁ ନଦଣ୍ଡେ ଦଇବ ।
କର୍ମେ ଲବ୍ଧର ଯାହାଦେବ ସନ୍ତୋଷେ ଉଦର ପୋଷିବ ।

* ନିଶେଷ କଥନ *

ଯେଉଁ ପୁତ୍ର ପିତା ମାତାଙ୍କର ଆଦେଶ ଓ ଉପଦେଶ ଆନନ୍ଦରେ ପାଳନକରେ ତାକୁ ଦୈବଦଣ୍ଡ ହୁଏନାହିଁ । ଯେଉଁମାନେ ଟଙ୍କା ରେଜଗାର କରୁଛନ୍ତି, ସେମାନେ ଭବନ୍ତି ସେ ନିଜେ ରେଜଗାର କରୁଛନ୍ତି । ମନୁଷ୍ୟର ଗୋଟିଏ ପଇସା ରେଜଗାର କରିବାର ଶକ୍ତି ନାହିଁ । ଲବ୍ଧର ବା ଅଦୃଶ୍ୟ ଶକ୍ତି ଅନେକ ସତ୍‌ଉପାୟରେ ଆଗରୁ ଠିକ୍ କରି ସାରିଥାନ୍ତି । କାହା ଉପରେ କେତେ ଓ କେଉଁ ଦଣ୍ଡ ମିଳେ । ସତ୍‌କର୍ମ କରି ସତ୍‌ଉପାୟରେ ଯେତିକି ରେଜଗାର କରି ପାରିବ ସେତିକି ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ରହିବା ଉଚିତ୍ ।

ଦୁ୍ୟତ ସୁବତ୍ତା ମଦ୍ୟପାନେ	କଦାପି ନଚିନ୍ତିବ ମନେ ।
ଦୁଃଖେ ସଞ୍ଚିତ ଯେତେ ଧନ	ସେ ନୁହେଁ ସୁଖେ ପ୍ରୟୋଜନ
ଅମୃତ ବିନୟ ବଚନ	କହି ତୋଷିବ ଜନମନ ।
ପରମ ଶାସ୍ତ୍ର ଭଗବତ୍	ଅଭ୍ୟାସ କରୁଥିବ ନିତ୍ୟ ।

* ବିଶେଷ କଥନ *

ଶ୍ରେଷ୍ଠ ନାରୀ, ମଦ୍ୟ ଏ ଚିନୋଟିକୁ ପରିତ୍ୟାଗ କର । ଏହି
ପାପକାରୀୟ ଯେ କରେ ସେ ନର୍କ ଭେଗକରେ । ବହୁଲେକ ବହୁ କଷ୍ଟ-
କରି ଟଙ୍କା ସଞ୍ଚୟ କରନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ସେ ଧନ ଅନ୍ୟ ଜଣେ ଭେଗକରେ ।
କାହାରି ମନରେ କଦାପି କଷ୍ଟ ଦିଅନାହିଁ । ନିଜେ ଆନନ୍ଦିତ ରହି
ସମସ୍ତଙ୍କୁ ମଧୁର କଥା କହି ବିନାତ ଭାବରେ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ କର ନିଜେ
ହସ ଓ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ହସାଅ ।

ମୋହ ଗ୍ରସ୍ତ ଗୁହ୍ୟ

ସଂସାର କରିବା ଆଶେ	ଯେତେ ଅଛନ୍ତି ଗୁହ ବାସେ ।
ଜନ୍ମିତ ବଶେ ଗୁହେ ରହି	ପ୍ରାଣୀର ଅମୂଞ୍ଚାନ ନାହିଁ ।
ଆୟୁଷ କ୍ଷୟ ନଜାଣନ୍ତି	ବିଷୟ ସଦା ମନେ ଚିନ୍ତି ।
ଗତ୍ରୀ ହରଇ ଅର୍ଦ୍ଧବେଳେ	ନିଦ୍ରା ବା ବଧୂ ସଙ୍ଗ ମେଳ ।
ଦିବସେ ଅର୍ଥ ଚିନ୍ତା କଲ	କୁଟୁମ୍ବ ପୋଷଣେ ବିକଳ ।
ମରଣ ଦେଖୁଥାଇ ଡୋଳେ	ଅଜ୍ଞାନେ ଉମେ ସୁଖ ଭେଳେ ।

* ବିଶେଷ କଥନ *

ଗୁହ୍ୟମାନେ ଜାଣି ପାରନ୍ତି ନାହିଁ ଯେ ଭଗବାନ ତାଙ୍କ ହୃଦୟରେ
ଅଛନ୍ତି କାରଣ ସେମାନେ କାମ, କ୍ରୋଧ, ଲୋଭରେ ମାୟାଗ୍ରସ୍ତ
ଥାଆନ୍ତି । ତେଣୁ ପ୍ରତି ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଅୟୁକ୍ଷୟ ହେଉଛି କୋଲି ଜାଣି-

ପାରନ୍ତି ନାହିଁ । ବାକି ଅଧା ଆୟୁଷ ଅର୍ଥ ଚିତା, କୁଟୁମ୍ବ ପୋଷଣରେ
କଟିଯାଏ । ଏପରିକି ମୃତ୍ୟୁକୁ ନିଜ ଆଖିରେ ଦେଖୁଥିଲେ ମଧ୍ୟ
ଅଜ୍ଞାନତା ଯୋଗୁଁ କ୍ଷଣକ ସ୍ଥଳରେ ମାତେ । ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଚେତନା
ନହେବାରୁ ଜୀବନ ବୃଥାରେ କଟିଯାଏ ।

—୦—

ଏ ଭଗବତ ବାଣୀ କଣ୍ଠେ
ସୁକୁନ୍ଦ ପାଦେ ତାଙ୍କ ମତି

ଯେ ପଡ଼େ ଶୁଣେ ଭକ୍ତିଜ୍ଞାନ ।
ନିଶ୍ଚଳେ ରହେ ନିତି ନିତି ।

ମୁକ୍ତି ପାଇବାର ସହଜ ଉପାୟ

ବୃଥା, ଅଜ୍ଞାନା କିବା ଜ୍ଞାନ
ଅଭିଷ୍ଟ ଫଳ ନିଷ୍ଠେ ପାଏ
ମନୁଷ୍ୟ ମଧ୍ୟେ ସାଧୁ ପ୍ରାଣୀ
ମୁହିଁ ମୋହର ଏ ଶରୀର
ଅଜ୍ଞାନା ଜନକ ଏ ଭବ
ସତ ଅସତ ରୂପ ଯେତେ
ଏ ସର୍ବ ରୂପ ନାରୟଣ
ଆନନ୍ଦେ ବୋଲି ହରି ହରି

ହରି କାର୍ତ୍ତନ କଲେ ପ୍ରାଣୀ ।
ନିର୍ଭୟ ପଥେ ଚିତ୍ତ ରହେ ।
ମରଣ କାଳେ ତାହା ଜାଣି ।
ଦାର ସମ୍ପଦ ସବୁ ମୋର ।
ସର୍ବ ସମ୍ପଦ ପଦ୍ମନାଭ ।
ମାୟା କଳ୍ପିତ ଏ ଜଗତେ ।
ଅନାଦି ପରମ କାରଣ ।
ହରି କରିବେ ଭକ୍ତ ପାରି ।

ବିଶେଷ କଥନ

ଯେଉଁମାନେ ଭକ୍ତିର ସହିତ ଭଗବତ ପଢ଼ନ୍ତି ବା ଶୁଣନ୍ତି ବୃହ-
 କର୍ମରେ ସର୍ବଦା ଲାଗିଥିଲେ ମଧ୍ୟ ହୃଦୟରେ ସେମାନେ ଭଗବତ ସତ୍ତା
 ଅନୁଭବ କରନ୍ତି ବୃହା ଜ୍ଞାନା ବା ଅଜ୍ଞାନା ଯେ କେହି ହରିଭଜନ ବା
 ସଙ୍କୀର୍ତ୍ତନ କଲେ ସମସ୍ତ ପାପରୁ ମୁକ୍ତ ହୋଇ ଭଗବାନଙ୍କ ପାଦରେ
 ଲାଗି ହୁଏ । ଅଜ୍ଞାନା ଭାବେ ଧନ, ସମ୍ପଦ, କୋଠା ବାଡ଼ି, ସ୍ତ୍ରୀ, ପୁତ୍ର
 ସବୁ ମୋର, ସବୁ ମୁଁ କରିଛି କିନ୍ତୁ ସେ ଜାଣିପାରେ ନାହିଁ । ମନୁଷ୍ୟର
 କିଛି କରିବାର ଶକ୍ତି ନାହିଁ । ଅଦୃଶ୍ୟ ଶକ୍ତି ସବୁ କିଛି କରେ । ଅଦୃଶ୍ୟ-
 ଶକ୍ତି ସବୁକାମ ସବୁକିଛି ମନୁଷ୍ୟ ଦ୍ଵାରା କରାଉଛି । କିଏ ସାଧୁ ବା
 ଅସାଧୁ ତାହା ତାହାର ମୃତ୍ୟୁବେଳେ ବା ପରେ ଲୋକ ମୁଖରୁ ଜଣା-
 ପଡ଼େ । ଓଁ ନମୋ ଭଗବତେ ବାସୁଦେବାୟ ।

ଇତି ଦ୍ଵିତୀୟ ସ୍କନ୍ଧ ସମାପ୍ତ ।

...୦—

ତୃତୀୟ ସ୍କନ୍ଧ

ନାରାୟଣଂ ନମସ୍କୃତ୍ୟ ନର ନରଂଚୈବ ନରେଭମଂ
 ଦେବଂ ସରସ୍ଵତଂ ବ୍ୟାସଂ ଚତୋଜୟ ପୁଦାରୟେତ୍,

ମୁକ୍ତ କରେତି ବାରୁଳଂ ପଞ୍ଚୁଲଂ ଘଣ୍ଟେ ଗିରିଂ
ଯଦ୍ବିଦ୍ୟା ତମହଂ ବନ୍ଦେ ପରମାନନ୍ଦ ମାଧବଂ ।

* ସୃଷ୍ଟି ରହସ୍ୟ *

ଏ ସୃଷ୍ଟି ଜାତ ରଜ ଗୁଣେ	ହରିର ଲଳା ଏ ପ୍ରମାଣେ ।
ବ୍ରାହ୍ମଣ ଜନ୍ମିଲ ମୁଖରୁ	ଯେ ଗୁରି ବର୍ଣ୍ଣଙ୍କର ଗୁରୁ ।
ବିରଟ ତେଜ ଗୁଣେ ହରି	ଭୁଜୁ କ୍ଷତ୍ରୀୟ ଜନ୍ମ କରି ।
ବୈଶ୍ୟ ଜନ୍ମିଲ ଉର ଯୁଗେ	ଜୀବର ଜୀବିକା ସ୍ଥାବେ ।
ଶୂଦ୍ର ଜନ୍ମିଲ ପାଦ ଗତେ	ଏ ଚିନ୍ତିବର୍ଣ୍ଣ ସେବା ଅର୍ଥେ ।

—୦—

ବ୍ରାହ୍ମଣ ପବିତ୍ର ଜୀବନ ଯାପନ କରି ଦେବ ସେବା ଯଜ୍ଞବାନ
ଇତ୍ୟାଦି ସତ୍‌କର୍ମକରେ । କ୍ଷତ୍ରୀୟ ଧର୍ମପୁରୁଷକରି ପ୍ରଜାମାନଙ୍କୁ ସୁଶାସନ-
ରେ ପାଳେ । ବୈଶ୍ୟ ବାଣିଜ୍ୟ, କୃଷି ଓ ଗୋପାଳନ କରି ନିଜ, ନିଜ
ଧର୍ମ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ କରି ମୃତ୍ୟୁପରେ ସମସ୍ତେ ଏକ ଭଗବାନଙ୍କ ପାଦ
ପଦ୍ମରେ ଲୀନ ହୁଅନ୍ତି । ପରଧର୍ମ-ଦ୍ରୁହଣ କଲେ ନିକଟରେ ପଡ଼ନ୍ତି ।
ଶୂଦ୍ର ସମସ୍ତଙ୍କର ସେବା କରେ ।

ଭଗବାନଙ୍କ ମାୟା

ସେ ନିଜ ଗୁଣେ ମାୟାବଳେ	ବନ୍ଧୁ ସୁକଲ ଅବହେଳେ ।
ସୃଷ୍ଟି ପାବଲ କରେ ଅନ୍ଧ	ବ୍ୟାପାର ପୁରୁଷ ଯେମନ୍ତ

ଯେ ଯେଉଁ ରୂପେ ତାକୁ ଭବେ
 ଏ ଆତ୍ମା ଜଗତ ଜୀବର
 ଦେଖ ଉଦ୍ଧବ ତା ମହିମା
 ଯେ କୃଷ୍ଣ ପରମ ମଙ୍ଗଳ
 ସେ ହରି ସ୍ବୟଂ ଏ ସ୍ବପ୍ନରେ
 ସେ ଶକ୍ତି ରୂପୀ ଶାନ୍ତ ମୂର୍ତ୍ତି
 ବସୁଦେବ ଯେ କଂସ ଭରେ
 ଖୋଳ ସ୍ବହସ୍ତ ଗୋପ ନାୟ
 ତାର ମହିମା କେ କହିବ
 ଭକ୍ତି ବୈରାଗ୍ୟ ଯାର ନାହିଁ
 ତା ପାଦ ପଦ୍ମ ଗୁଣାତଳେ
 ସେ ଏ ସ୍ବପ୍ନରୁ ତରିଯାନ୍ତି
 କୃଷ୍ଣ ବିମୁଖ ଯେତେ ନର
 ତତ୍ର ପ୍ରହରେ ନକ୍ତ ମାରି
 ଜକୁ ଉଦ୍ଧରି ନାରାୟଣ
 ସତ ଅସତ ରୂପ ସେହି
 କରଇ ଆତ୍ମା ଟେକା ଲୁଳା

ସେ ସେହି ରୂପେ ତାକୁ ଲଭେ ।
 ସନ୍ଦେହ କେନେ ଅଗୋଚର ।
 କହି ନପାରି ଗୁଣସୀମା ।
 ଆନନ୍ଦ ମାନଙ୍କର ମୂଳ ।
 ମନୁଷ୍ୟ ଶରୀର ବିହରେ ।
 ସରବ ଦେହେ ତାର ବ୍ୟାପ୍ତି ।
 ନେଇ ଥୋଇଲ ନନ୍ଦଘରେ ।
 ରମିଲ ନିଜ ରୂପ ଧରି ।
 ଯାକୁ ନଜାଣେ ବ୍ରହ୍ମା ଶିବ ।
 କୃଷ୍ଣକୁ ପାଇବ ସେ କାହିଁ ।
 ଯେ ସ୍ତ୍ରୀଣୀ ରହନ୍ତି ନିଶ୍ଚଳେ ।
 କେବେ ହେଁ ଭ୍ରମେ ନପଡ଼ନ୍ତି ।
 କର୍ମ ଅଭାଗ୍ୟ ତାହାଙ୍କର ।
 ହସ୍ତୀର ଶୁଣ୍ଠ ହସ୍ତେ ଧରି ।
 ଅନ୍ତର ହେଲେ ତତକ୍ଷଣ ।
 ଅଶେଷ ମାୟା ରୂପ ବହି ।
 ତାର ଚରିତ ଉବଡେଲା ।

ବିଶେଷ କଥନ

ଭଗବାନ ସମସ୍ତ ପ୍ରାଣୀକୁ ସୃଷ୍ଟି କରୁଛନ୍ତି, ପାଳୁଛନ୍ତି ଏବଂ ବିନାଶ କରୁଛନ୍ତି । ଭଗବାନଙ୍କୁ ଯେ ସେପରି ଭକ୍ତି କରେ ଭଗବାନଙ୍କର କରୁଣା ସେ ସେପରି ଭାବେ ତାଙ୍କର କରୁଣା ଲଭ କରେ । ଭଗବାନ ମନୁଷ୍ୟ ରୂପରେ ସ୍ୱସାରର ଖେଳାଳୀ କରୁଛନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ମନୁଷ୍ୟ ମାୟାବଦ୍ଧ ଥିବାରୁ ସେ ତାହା ଜାଣିପାରେ ନାହିଁ । ସହସ୍ର ସହସ୍ର ଗୋପୀ ତାଙ୍କୁ ନିଜର ସ୍ୱାମୀରୂପେ ପାଇଥିଲେ । ତେଣୁ ତାଙ୍କର ମହିମା ଦେବତାମାନେ ବି ଜାଣି ପାରିବେ ନାହିଁ । ଯେ ସର୍ବଦା କୃଷ୍ଣ ଚିନ୍ତା କରନ୍ତି ସେମାନଙ୍କୁ ମୁକ୍ତି ମିଳେ ।

ଗୃହା ଶ୍ରମ

ପୁତ୍ର କନତ୍ର ଘେନି ଘର

ସର୍ବ ଆଶ୍ରୟ ମଧ୍ୟେ ସାର ।

ସ୍ୱସାର ସ୍ୱଧର୍ମଟି ଏହି ହେ ଧର୍ମେ କର୍ମେ ରହେ ଗୃହ ।

* ବିଶେଷ କଥନ *

ବ୍ରହ୍ମଚର୍ଯ୍ୟ, ଗାର୍ହସ୍ଥ୍ୟ, ବାନପ୍ରସ୍ଥ, ଯତିଧର୍ମ । ଏହି ଚାରିଟି ଅବସ୍ଥା ବା ଆଶ୍ରମ ମଧ୍ୟରେ ଗୃହାଶ୍ରମ ଶ୍ରେଷ୍ଠ । ଏ ଚାରିଟି ଆଶ୍ରମ ଜୀବନ କଷ୍ଟବାୟକ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ଶେଷ ଆଶ୍ରମ ଅର୍ଥ ଯତିଧର୍ମ ଅତ୍ୟନ୍ତ କଷ୍ଟ-ବାୟକ ହୋଇଥାଏ କାରଣ ୮୦ ବର୍ଷ ପରେ ନାନା ରୋଗ, ଦୁଃଖମୟ

ଜୀବନ ଯାପନ କରିବାକୁ ପଡେ । ତେଣୁ ଗୁହ୍ୟ ଘରେ ରହି ଯତିଧର୍ମ
ପାଳନ କରିପାରିବ । ଏହି ସମୟରେ ପରିବାରର ସମସ୍ତ ଘଣ୍ଟା ବା
କଟୁ ବଚନ ସହ୍ୟକରି ଯତ୍ନକ୍ଷୁଦ୍ର ଆହାରରେ ସନ୍ତୁଷ୍ଟହୋଇ କେବଳ
ଭଗବାନଙ୍କର ଭଜନ କରି ଶେଷ ଜୀବନ କଟାଇବା ଉଚିତ୍ ।

—୦—

କପିଳଙ୍କର ମାତାଙ୍କୁ ଉପଦେଶ

ଜିଣ୍ଠର ଅର୍ଥେ କର୍ମ କରି	ଧର୍ମ ମାର୍ଗକୁ ଅନୁସରି ।
ସର୍ବତ୍ର ଦେଖେ ଯେ ସମାନ	ସାହିକ ଭକ୍ତି ତାକୁ ଜାଣ ।
ଭକ୍ତି ଯୋଗରେ ମୋତେ ଧ୍ୟାୟ ।	ସେ ମୋତେ ହୃଦୟେ ଦେଖଇ ।
ଏ ଯେତେ ଜୀବଲୋକ ଛତି	ମୋ ମାୟା କେହି ନଜାଣନ୍ତି ।
ମୁଁ କାଳ ସକଳ ନାଶଇ	ମୋ ବିନୁ ଅନ୍ୟଗତି ନାହିଁ ।
ଯେ ନାଶ ସଙ୍ଗେ ବିହରେ	ନିଶି ଦିବସ ମନ ଦେଇ ।
ଦେହ କଳତ୍ର ସୁତ ଘର	ଧନ ସମ୍ପଦ ସବୁ ମୋର ।
ମନକୁ ଏଣେ ଦୃଢ଼ କରେ	ସୁଖ ମଣଇ ଦୁଃଖ ଘୋରେ ।
ମଣଇ କୃତାର୍ଥ ହୋଇଲି	ଅନେକ ସୁଖ ମୁଁ ପାଇଲି ।
ମୋ ଦୁର୍ଲ୍ଲ ନାହିଁ ଭାଗ୍ୟବନ୍ତ	କେ ଅଛି ମୋପରି ମହତ ।
ତହିଁ ଯେତେକ ଦୁଃଖ ସହେ	ନବୁଝେ ପଡ଼ି ମାୟା ମୋହେ ।
ଭୋ ମାତ ଦେଖ ସୁବିଶ୍ଵରେ	ସର୍ବ ନରକ ଏହିଠାରେ ।

—୦—

* ବିଶେଷ କଥନ *

ଭକ୍ତ ଦୃଢ଼ ବିଶ୍ୱାସ କରି ଭଗବାନଙ୍କୁ ହୃଦ ମଧ୍ୟରେ ଦେଖିପାରେ
 ଯେଉଁ ଗୃହା ଅଭକ୍ତ ଅସତ ଜୀବନ ଯାପନ କରେ ଏବଂ ସ୍ତ୍ରୀ, ପୁତ୍ର, ଧନ
 ସମ୍ପଦ ସବୁ ନିଜର ବୋଲି ଭାବେ ଓ ନିଜେ ଖୁବ୍ ସୁଖରେ ଅଛିବୋଲି
 ଭାବେ ସେଥିରେ ସେ ଯେଉଁ ଦୁଃଖଭୋଗ କରେ ମାୟାରେ ପଡ଼ି ସେ
 ତାହା ବୁଝିପାରେନାହିଁ । କପିଳ ରୂପୀ ଭଗବାନ ମାତାକୁ ଏକଥା
 ବୁଝାଇ ସାରିଲ ପରେ କହିଲେ ମା ସ୍ୱର୍ଗ ନର୍କ ଏହି ପୃଥିବୀରେ ଅଛି ।
 ଯେ ଯେଉଁପରି କର୍ମ କରେ ସେ ସେପରି ଫଳ ଭୋଗକରେ । ଇତି ।

ତୃତୀୟ ସ୍କନ୍ଧ ସମାପ୍ତ

ଓଁ ନମୋ ଭଗବତେ ବାସୁଦେବାୟ ।

ଚତୁର୍ଥ ସ୍କନ୍ଧ

ନାରାୟଣଂ ନମସ୍ତୁତ୍ୟଂ ନରଂ ଚୈବ ନଗେଭମଂ
 ଦେବା ସରସ୍ୱତୀ ବ୍ୟାସଂ ତତୋଜୟ ପୁଣ୍ଡରୀକେ
 ମୁକଂ କରେଡି ବାଘଳଂ ପଞ୍ଚଲଘ୍ନୟତେ ଗିରିଂ
 ଯତ୍କୃପା ତମହଂ ବନ୍ଧେ ପରମାନନ୍ଦ ମାଧବଂ ।

ବନ୍ଧୁ ଅଭ୍ୟାଗତ ପ୍ରତି କର୍ତ୍ତବ୍ୟ

ଯେ ପ୍ରାଣୀ ଅଭ୍ୟାଗତ ଦେଖୁ	ବନ୍ଧୁ ବଦନେ ବୁଜେ ଆଖି ।
ବନ୍ଧୁ ହେଲେ ହେ ଜାଣି ତୁହି	ତା ଗୃହେ ଯିବା ନ ଯୋଗାଇ
ବନ୍ଧୁର ଆଗମନ ଦେଖୁ	ଉଠିବ ଆସନ ଉପେକ୍ଷି ।
ସମ୍ବେଦନ କରି ନମସ୍କାର	କରିବ ବନ୍ଧୁର ବେଭର ।
ମଧୁର ବିନୟ ବଚନ	କହି ତୋଷିବ ବନ୍ଧୁମନ ।

ବିଶେଷ କଥନ

ନିଜର ଆତ୍ମୀୟ ଅତିଥି ବା ବନ୍ଧୁ ତୁମଘରକୁ ଆସୁଥିବାର ଦେଖି ଯେଉଁ ଗୃହସ୍ଥ ମୁହଁ ମୋଡ଼ି ଦେଇ ଆଖିବୁଜେ ସେ ଭଳି ବନ୍ଧୁଘରକୁ ଯିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ । ବନ୍ଧୁ ଆସୁଥିବାର ଦେଖି ଶୀଘ୍ର ଆସନରୁ ଉଠି ପଡ଼ି ଆନନ୍ଦ ମନରେ ନମସ୍କାର କରି ଆସନରେ ବସାଇ ବିନୟ ଓ ମଧୁର ବଚନ କହି ବନ୍ଧୁର ଉପଯୁକ୍ତ ବେଭର କରିବା ଉଚିତ । ଏହାହିଁ ବନ୍ଧୁର ବନ୍ଧୁପ୍ରତି ଉପଯୁକ୍ତ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ।

ସତା ସ୍ତ୍ରୀର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଓ ସତା ମରଣ

ପାଷାଣେ ସ୍ଥାମୀର ନିନ୍ଦନେ	ଶୁଣିଲେ ହସ୍ତ ଦେବ କାନେ ।
ନ ଶୁଣି ସେଠୁ ପଳାୟନ	ଏହାହିଁ ପ୍ରତିବ୍ରତା ଧର୍ମ ।
ପାରିଲେ ତା ଜିହ୍ବା ଛେଦିବ	ନୋହିଲେ ଜୀବନ ତେଜିବ ।

ସତରତର ଗୁରୁ ହର	ଯେ ଆତ୍ମା ଉମ ଯୋଗେଶ୍ବର ।
ଶାନ୍ତ ବିଗ୍ରହ ନିର୍ବିକାର	ଅଭୂତ ମହିମା ତାହାର ।
ସେ ଯେ ଅଶେଷ ଦେବ ଗୁରୁ	ତାହାକୁ ତୁହି ନିନ୍ଦା କରୁ ।
ସ୍ବାମୀ ନିନ୍ଦନ ଦୁଃଖ ସହି	ଏ ଦେହ ନରଖୁବି ମୁହିଁ ।
ସ୍ବାମୀର ଅପମାନ ଅର୍ଥେ	ପିତାର ଅନାଦର ମତେ ।
ସ୍ବାମୀଙ୍କୁ ହୃଦେ ଧ୍ୟାନ କରି	ଯଜ୍ଞକୁ ପ୍ରଦକ୍ଷିଣ କରି ।
ତତ୍କ୍ଷଣେ କୁଣ୍ଡେ ଲମ୍ବଦେଲ	ସତୀ ସ୍ବଦେହେ ସର୍ବେ ଗଲ ।

ବିଶେଷ କଥନ

କୌଣସି ସତୀ ସ୍ବା ସ୍ବାମୀର ନିନ୍ଦା ସହିପାରେ ନାହିଁ । କେହି ଦୁଷ୍ଟ ଲୋକ ସ୍ବାମୀଙ୍କୁ ନିନ୍ଦା କରୁଥିବାର ଶୁଣିଲେ କାନରେ ହାତ ଦେଇ ସେଠାରୁ ପଳେଇବା ଉଚିତ କିମ୍ବା ଯଦି ଶକ୍ତି ଥାଏ ତେବେ ନିନ୍ଦୁକର ଜିଭ କାଟିଦେବା ଉଚିତ । ନକାଟି ପାରିଲେ ନିଜେ ପ୍ରାଣ-ତ୍ୟାଗ କରିବା ଉଚିତ । ରଜା ଦକ୍ଷ ଯଜ୍ଞ କଲବେଳେ ଶିବଙ୍କୁ ନିନ୍ଦିତ କରିବା ପାଇଁ ବରଣ ନକରି ସତୀଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ଅନାଦର କରିଥିବାରୁ ସତୀ ଏହା ସହି ନପାରି ସ୍ବାମୀଙ୍କୁ ହୃଦୟରେ ଧ୍ୟାନ କରି ଯଜ୍ଞକୁ ପ୍ରଦକ୍ଷିଣ କରି ଜ୍ୱଳନ୍ତ ଅଗ୍ନି କୁଣ୍ଡରେ ଝାସ ଦେଲେ ଏବଂ ସ୍ଥାନା ରଥରେ ସର୍ଗ ଗମନ କଲେ ।

ଦକ୍ଷଙ୍କର ଅନୁତାପ

ସତା ମରଣ ଦେଖୁ ଡୋଳେ	ଦକ୍ଷ ଯେ ଅନୁତାପ କଲେ ।
ମୁଁ ଯେ ହୋଇଲି ଜ୍ଞାନ ହତ	ମୋତେ ନିନ୍ଦିବା ତୋ ଉଚିତ ।
ଶିବେ ନିନ୍ଦିଲି ଗର୍ବ ବହି	ମୋର କୁଶଳ ଆଉ ନାହିଁ ।
ଇଶ୍ବର ଲାଳ ଏ ସ୍ବପାର	କର୍ମ ଅଟଇ ମୂଳତାର ।
ଅଦୃଶ୍ୟ ସୁଖ ଦୁଃଖ ଦିଏ	ଅନ୍ୟକୁ ଦୋଷିବାର ନୁହେଁ ।
କର୍ମ ଆଦରି ସହି ଦୁଃଖ	କେବେହେଁ ନୋହିବ ବିମୁଖ ।

* ବିଶେଷ କଥନ *

ଦକ୍ଷ ରଜାଙ୍କୁ ସବୁ ରକା, ମହାରଜା ସମ୍ମାନ କରନ୍ତି । ଥରେ ସ୍ବର୍ଗରେ ଇନ୍ଦ୍ରଙ୍କ ସଭାରେ ଦକ୍ଷ ମହାରଜା ଉପସ୍ଥିତ ହେବାରୁ ସମସ୍ତେ ଉଠିପଡ଼ି ଦକ୍ଷଙ୍କୁ ପ୍ରଣାମ କରି ସମ୍ମାନୀତ କଲେ । କିନ୍ତୁ ଶିବ ଆସନରୁ ଉଠିଲେନାହିଁକି ଦକ୍ଷଙ୍କୁ ପ୍ରଣାମ କଲେନାହିଁ । ଶିବଙ୍କର ଶ୍ବଶୁରଙ୍କୁ ଏପା ବ୍ୟବହାର ଦେଖୁ ଦକ୍ଷଜୋଧରେ ଗର୍ବର ସହିତ ଅଭିଶାପ ଦେଇଥିଲେ ଏବଂ ବହୁନିନ୍ଦା କରିଥିଲେ । ସତା ପତିଙ୍କ ନିନ୍ଦା ସହିନପାରି ଯଜ୍ଞ କୁଣ୍ଡକୁ ଡେଇଁ ପ୍ରାଣତ୍ୟାଗ କରିଥିଲେ । ତେଣୁ ଦକ୍ଷ ଏହା ଦେଖୁ ଅନୁତାପକଲେ ଏବଂ କହିଲେ ଏ ସବୁ ଇଶ୍ବରଙ୍କର ଲାଳା ଅଦୃଶ୍ୟ ଶକ୍ତି ସବୁକିଛି କରେ । ସୁଖ ବା ଦୁଃଖ ନିଜ କର୍ମ ଅନୁସାରେ ମିଳେ ।

ମୁଁ ଯେ ଗର୍ବରେ ଶିବ ନିନ୍ଦା କଲି, ତାର ଫଳ ପାଇଲି । ନିଜର କର୍ମ
ଅନୁସାରେ ସୁଖକୁ ବା ଦୁଃଖକୁ ସହିଯିବା ଉଚିତ୍ । ସୁଖରେ ମାତି
ଆନନ୍ଦିତ ହେବାଉଚିତ୍ ନୁହେଁ କିମ୍ବା ଦୁଃଖରେ ଭଙ୍ଗି ପଡ଼ିବା
ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ ।

— ୦ —

ଉଦ୍ଧର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ

ପୁରକ କୁମ୍ଭକ ରେତକ	ପ୍ରାଣାୟାମ କରି ସାଧକ
ହୃଦୟ ନିର୍ମଳ କରିବ	ମନ ଚଞ୍ଚଳ ନ କରିବ ।
ବାସୁଦେବଙ୍କୁ ଧ୍ୟାନେ ପୂଜି	ହୃଦରେ ବିଷ୍ଣୁନାମ ଭଜି ।
ଯା ନାମ ସ୍ମରି ଅନ୍ତକାଳେ	ମୃତ୍ୟୁ ତରଳି ପ୍ରାଣୀ ହେଲେ ।
ସେ ହରି କାଳ ଶକ୍ତି ରୂପୀ	ନିଜ ମାୟାରେ ବିଶ୍ୱବ୍ୟାପୀ ।
ସର୍ବ କରଇ ସର୍ବ ହରେ	ଅକର୍ତ୍ତା ରୂପେ ସେ ବିହରେ ।

* ବିଶେଷ କଥନ *

ଉକ୍ତ କାହିଁକି ଓ କିପରି ପ୍ରାଣାୟାମ କରିବ ? ପ୍ରଥମେ ଶୁଦ୍ଧା-
ସନରେ ବସି ଉକ୍ତ ମେରୁଦଣ୍ଡ ବେଳ ଓ ମୁଣ୍ଡ ସିଧାରଖି ତାହାଣ
ହାତର ବୁଢ଼ା ଆଙ୍ଗୁଳି ଦ୍ୱାରା ତାହାଣ ପୁଡ଼ାକୁ ଉପିଧରି ବାମପୁଡ଼ାରେ
ସ୍ଥାପିତ ବାସୁକୁ ଭିତରକୁ ୨ ସେକେଣ୍ଡ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଟାଣିନେବ । ଏହାକୁ

ପୁରକ କୁହାଯାଏ । ତାପରେ ଅନାମିକା ଅର୍ଥାତ୍ କାଣି ଆଙ୍ଗୁଠି ପାଖ
ଆଙ୍ଗୁଳି ଦ୍ଵାରା ବାମ ପୁଡ଼ାକୁ ଗୁପିଧରି ୮ ସେକେଣ୍ଡ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ନେଇଥିବା
ପ୍ରଶ୍ଵାସକୁ ବନ୍ଦ କରିବ । ଏହାକୁ କୃମ୍ପକ କହନ୍ତି । ତାପରେ ବୁଜା
ଆଙ୍ଗୁଳି ଆଗ୍ରେ ଖୋଲିବ ଏବଂ ୪ ସେକେଣ୍ଡରେ ଏକାଠି ହୋଇ ଥିବା
ପ୍ରାଣବାୟୁ ଓ ଅପାନ ବାୟୁକୁ ଆଗ୍ରେ ଆଗ୍ରେ ନିଶ୍ଵାସ ବାୟୁକୁ ତ୍ୟାଗ
କରିବ ଏହାକୁ ରେଚକ କୁହାଯାଏ । ଏହିପରି ୫ରୁ ୧୦ଥର କରିବ ।
ଏପରିକଲେ ହୃଦୟ ଓ ମନ ଶୁଦ୍ଧ ଓ ପବିତ୍ର ହୁଏ ଏବଂ ଧ୍ୟାନବେଳେ
ସେ ହୃଦୟରେ ଭଗବାନଙ୍କୁ ଦେଖିପାରେ । ମୃତ୍ୟୁ ସମୟରେ ଯେଉଁ
ବ୍ୟକ୍ତି ଭଗବାନଙ୍କୁ ସ୍ମରଣ କରୁ କରୁ ମରିଯାଏ । ସେ ନିଶ୍ଚିତ ରୂପେ
ଭଗବାନଙ୍କୁ ପାଏ ଓ ମୁକ୍ତି ହୁଏ ।

ସମୟର ପ୍ରଭବ

କେହି ଜାହାର ହଜ୍ଜାନ୍ନୁହେଁ
ହରି ଚରଣ ନିତ୍ୟେ ଚିନ୍ତି
ସାଧୁଙ୍କ ସେବାହିଁ ଏ ଭବ
ଏକଇ ଆତ୍ମା ସର୍ବ ଦେହେ

ପ୍ରାଣୀ ଜୀବନ କାଳ ବହେ ।
ମାୟା କନ୍ଦକୁ ଚରିଯାନ୍ତି ।
ଏମେ ଦେଖନ୍ତି ସର୍ବ ଜୀବ ।
ଶୁଦ୍ଧ ଅଶୁଦ୍ଧ ଭେଦନୁହେଁ ।

* ବିଶେଷ କଥନ *

କେହି କାହାରିକୁ ମାରିପାରେ ନାହିଁ ଏବଂ ନିଜେ ମରେ ନାହିଁ ।
ଶରୀରମରେ ଆତ୍ମା ମରେନାହିଁ । ଆତ୍ମା ଅମର ପୁରୁଷାଦେହ ତ୍ୟାଗ-
କରି ନୁଆଦେହ ଗ୍ରହଣକରେ । ଆତ୍ମା ସଦା ପବିତ୍ର ଏବଂ ସବୁପ୍ରାଣୀଙ୍କ
ହୃଦୟରେ ସମାନ ଭାବେ ଥାଏ । ତେଣୁ ତୁଆଁ ଅଛୁଆଁ ବାରିବା
ମୁର୍ଖତା କାରଣ ପେଟ ମନୁଷ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ଆତ୍ମା ଅଥଚ ଭଗବାନ
ଅଛନ୍ତି ସେ ଅଛୁଆଁ ହେବ କିପରି ?

—୦—

ଧ୍ରୁବ ଉପାଖ୍ୟାନ

ଯେ ରଜା ପ୍ରଜାକୁ ନପାଳେ	ଅନ୍ୟାୟେ ଧନ ନିଏ ବଳେ ।
ସେ ରଜା ନରକ ଭୁଞ୍ଜେ	ତାହାର ଗତି ମୁକ୍ତି ନାହିଁ ।
ଧ୍ରୁବ ଉତ୍ତନପାଦ ସୁତ	ବିଷ୍ଣୁର ପରମ ଭକତ ।
ତପର ବଳେ ସେ ନିଶ୍ଚଳେ	ବସିଲା ଧ୍ରୁବର ମଣ୍ଡଳେ ।

* ବିଶେଷ କଥନ *

ପ୍ରଜା ମାନଙ୍କୁ ସୁଖ ଶାନ୍ତିରେ ପାଳିବା ରଜାର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ । କିନ୍ତୁ
ଯେଉଁ ରଜା ବଳପୂର୍ବକ ପ୍ରଜାଙ୍କର ଧନ ଅନ୍ୟାୟରେ ଲୁଟି ନିଏ ସେ
ନକ ଡେରକତେ । ବିଷ୍ଣୁଭକ୍ତ ଧ୍ରୁବ ପ୍ରଜାମାନଙ୍କୁ ସୁଖ ଶାନ୍ତିରେପାଳି
ଧର୍ମ ବଳରେ ଧ୍ରୁବମଣ୍ଡଳରେ ବାସକଲ ।

ତୋ ଅବତାର ଏ ଜଗତେ	ପ୍ରାଣୀଙ୍କ ନିସ୍ତାର ନିମନ୍ତେ ।
ଅଧର୍ମ ନାଶି ଧର୍ମ ପାକୁ	ତୁ'ନାଥ ପରମ ଦୟାକୁ ।
ପର ରମଣୀ ମାତୃ ପ୍ରାୟ	ନିଜ ରମଣୀ ନିଜକାୟ ।
ପ୍ରାଣୀଙ୍କୁ ନିଜ ପ୍ରାୟ ଚିତ୍ତେ	ଯେ ଭକ୍ତ ସେବାକରେ ନିତେ ।
ଜିଶ୍ନର ସନ୍ତୋଷ ତାହାକୁ	ଯେ ଭଜେ ବ୍ରାହ୍ମଣ କୁଳକୁ ।
ଏଣୁ ବିପ୍ରଙ୍କୁ ଭୁଞ୍ଜାଇଲେ	ସକଳ ଯଜ୍ଞ ଫଳ ମିଳେ ।

* ବିଶେଷ କଥନ *

ଭଗବାନ ଯୁଗେ ଯୁଗେ ମନୁଷ୍ୟ ରୂପରେ ଅବତାର ରୂପେ ଜନ୍ମ ଗ୍ରହଣ କରନ୍ତି । ତାଙ୍କର ଦୟା ସର୍ବଦା ସମାନ ରୂପେ ସମସ୍ତଙ୍କ-
ଠାରେ ଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଦୁଷ୍ଟମାନଙ୍କୁ ସ୍ୱହାର କରି ସାଧୁମାନଙ୍କୁ ପାଳନ
କରନ୍ତି । ପ୍ରତ୍ୟେକ ବ୍ୟକ୍ତି ପରସ୍ତ୍ରୀକୁ ନିଜ ମା ପରି ଏବଂ ନିଜ ସ୍ତ୍ରୀକୁ
ନିଜର ଅଙ୍ଗବୋଲି ଭାବିବା ଉଚିତ୍ । ଯେଉଁ ଭକ୍ତ ବ୍ରାହ୍ମଣ ସେବାକରେ
ଭଗବାନ ସର୍ବଦା ତାହା ପାଖେ ପାଖେ ଥାଆନ୍ତି । ବ୍ରାହ୍ମଣକୁ ଖୁଆଇ
ସନ୍ତୁଷ୍ଟ କଲେ ଭଗବାନ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୁଅନ୍ତି ଏବଂ ସମସ୍ତ ଯଜ୍ଞର ଫଳ ତାକୁ
ମିଳେ ।

ପୃଥୁରଜା ଚରିତ

ଚିତ୍ତ ବିଶୁଦ୍ଧ ଯାର ନାହିଁ	ତାର ବୈରାଗ୍ୟ ଜ୍ଞାନ କାହିଁ ।
କୃଷ୍ଣ ଚରିତ ନିତ୍ୟେ ଭବି	ଲେମ ପୁଲକ ଅଶ୍ରୁଦଳି ।
ନିର୍ମଳ ହୁଏ ଯାର ମତି	ଅଜ୍ଞାନ ମୋହ ନାଶ ଯାନ୍ତି ।
ପୂର୍ବ ପୃଥୁର ଧର୍ମ ଥିଲା	ସେ ପୁଣ୍ୟ ବୈକୁଣ୍ଠେ ବସିଲା ।

* ବିଶେଷ କଥନ *

କୃଷ୍ଣ ଚରିତ ସ୍ମରଣ କରୁ କରୁ ଯାହାର ଲେମ ଟାଙ୍ଗୁରି ଉଠେ ଓ ଆଖିରୁ ଲୁହ ଗଡ଼ିପଡ଼େ ତାହାର ମନ ନିର୍ମଳ ହୁଏ ଓ ଅଜ୍ଞାନ ଦୂର-ହୁଏ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ଗୃହ୍ୟ ଘର ସ୍ୱସାର ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା କର୍ତ୍ତବ୍ୟ । କିନ୍ତୁ ସମସ୍ତକର୍ମ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଠାରେ ଅର୍ପଣ କରିଦେଇ ତାଙ୍କର ଶରଣାପନ୍ନ ହେବା ଉଚିତ୍ । ପୃଥୁରଜା ତାଙ୍କର ପୂର୍ବ ଜନ୍ମର ପୁଣ୍ୟ ବଳରେ ଏ ଜନ୍ମରେ ସେପରି କର୍ମ କରି ଅର୍ଥାତ୍ ଭଗବାନଙ୍କର ସ୍ମରଣ, ଭଜନ କରି ମୃତ୍ୟୁ ପରେ ବୈକୁଣ୍ଠରେ ବସିଥିଲେ ।

ନାଶ

ଯେସନେ ଚକ୍ରହୀନା ରଥ	ବସିଲେ ସୁଖ ନାହିଁ ଜାତ ।
ତେସନେ ବୃହାଣୀ ବିହିନେ	ଗୃହସ୍ଥ ନଶୋଭେ ସଦନେ ।

ବିପଦ କାଳେ ଯେ ଯୁବକ
ସେ ନାଶ ଜ୍ଞାନହୀନ ମତି
ଅଗ୍ନି ପ୍ରୀ-ସର୍ପ ଓ ଦୁର୍ଜନ
ଯାବତ ଆତ୍ମଜ୍ଞାନ ନାହିଁ

ନିଜ ସ୍ବାମୀକୁ ନ ସେବନ୍ତି ।
ଜନାପବାଦେ ସେ ମରନ୍ତି ।
ବିଶ୍ବାସ ନଯିବ ଏ ମାନ ।
ନିବୃତ୍ତି ତା ହୃଦୟେ କାହିଁ ।

* ବିଶେଷ କଥନ *

ଯେଉଁ ଘରେ ପ୍ରୀ ନଥାନ୍ତି ସେ ଘର ସୁନ୍ଦର ବିଶେନାହିଁ । ଯେ
ସ୍ବାମୀର ସୁଖରେ ସୁଖ ନୁହେଁ କିମ୍ବା ସ୍ବାମୀର ଦୁଃଖରେ ଦୁଃଖ ନୁହେଁ
ବିପଦ ସମୟରେ ଯେଉଁ ପ୍ରୀ ସ୍ବାମୀର ସେବା ନକରେ କିମ୍ବା ହେଲା-
କରେ ସେ ଅଜ୍ଞାନ, ତାକୁ ସମସ୍ତେ ନିନ୍ଦାକରନ୍ତି । ଜନାପବାଦ ଯୋଗୁ
ସେ ଆତ୍ମହତ୍ୟା କରେ । ଆତ୍ମଜ୍ଞାନ ନଥିବା ପ୍ରୀ, ଅଗ୍ନି, ସର୍ପ ଓ
ଦୁଷ୍ଟ ଲୋକଙ୍କୁ କଦାପି ବିଶ୍ବାସ କରିବ ନାହିଁ । ମହାପୁରୁଷ ମାନେ ବହୁ
ଶାସ୍ତ୍ରରେ ଏହା ଲେଖି ଯାଇଛନ୍ତି ।

କର୍ମ

ଯେ କର୍ମେ ହରି ତୋଷ ହୋଇ
କର୍ମ ନଥିଲେ ଜନ୍ମ ନାହିଁ
ମନଟି ସୁଖ ଦୁଃଖ ଦାତା
ଏ ମନ କର୍ମର ଆୟତ୍ତେ
ମନୁଷ୍ୟ ଜନ୍ମ କର୍ମ ସେହି

ତାହାକୁ କର୍ମ ବୋଲି କହି ।
ତା ପୂର୍ବ କର୍ମରେ ଭୋଗ କାହିଁ ।
ପୁଣି ଏ ପାପ ପୁଣ୍ୟ କର୍ତ୍ତା ।
ଭ୍ରମର ସୁଖେ ଦୁଃଖେ ନିତ୍ୟେ ।
ହରିଙ୍କ ସେବା ଯେ କରଇ ।

* ବିଶେଷ କଥନ . *

ଭଗବାନଙ୍କର ପୂଜା ସେବାପାଇଁ ଯେ କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଏ
ତାହାକୁ କର୍ମ କୁହାଯାଏ । ଭଗବାନଙ୍କର ପୂଜାଛଡ଼ା ଜୀବନକାଳ
ମଧ୍ୟରେ ଆଉ ଯାହାକିଛି କରାଯାଏ ତାହାକୁ ଅକର୍ମ କୁହାଯାଏ । ଶାସ୍ତ୍ର
ବିରୁଦ୍ଧ କାର୍ଯ୍ୟକୁ ବିକର୍ମ କୁହାଯାଏ । ଇତି ଧର୍ମ ସ୍ୱସ୍ତ ସମାପ୍ତ ।

ଓଁ ନମୋ ଭଗବତେ ବାସୁଦେବାୟ ।

ପଞ୍ଚମ ସ୍କନ୍ଦ

ନାରାୟଣଂ ନମସ୍କୃତ୍ୟ ନରଂତୈବ ନରେଭମଂ
ଦେବଂ ସରସ୍ୱତଂ ବ୍ୟାସଂ ତତୋଜୟ ମୁଦିରୟେତ୍
ପୁନଃ କରେତି ବାରୁକଂ ପଞ୍ଚ ଲୁପ୍ତୟତେ ଗିରିଂ
ଯଦ୍ଭୂପା ତମହଂ ବନ୍ଧେ ପରମାନନ୍ଦ ମାଧବଂ ।

ମନୁଷ୍ୟର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ

ଇନ୍ଦ୍ରିୟ ଜିଣେ ଯେଉଁ ନର
ସ୍ତ୍ରୀ ସଙ୍ଗ ସ୍ତ୍ରୀ ସଙ୍ଗୀଙ୍କ ସଙ୍ଗ

ଆନନ୍ଦେ ଭ୍ରମେ ଏ ସ୍ୱପ୍ନାର
ହିଂସା ତମାଦି ନାନା ରଙ୍ଗ

ଏ ସର୍ବ ଦୁରେ ପରିହରି	ମହାତ୍ମ ଜନସେବା କରି ।
ସତ୍ କର୍ମ କରେ ଯେ ସଂସାରେ	ମୁଁ ଥାଏ ସଦା ତାହାଠାରେ ।
ସଭିଙ୍କ ମଧ୍ୟେ ମୁହିଁ ରହି	ସୁଖ ଦୁଃଖକୁ ମୁଁ ଭୁଞ୍ଜି ।
ଦଣ୍ଡି ବା ଶକ୍ତି ଯାର ଥାଇ	ସେ ଯେବେ କ୍ଷମା ଆଚରଇ ।
ସାଧୁଙ୍କ ମଧ୍ୟେ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ସେହି	ତାହାର ସୁଖ ଦୁଃଖ ନାହିଁ ।

* ବିଶେଷ କଥନ *

ସ୍ତ୍ରୀ ସଙ୍ଗ ସ୍ତ୍ରୀ ସଙ୍ଗୀଙ୍କ ସଙ୍ଗ, ହିଂସା, କ୍ରୋଧ ବା ରାଗ ପ୍ରଭୃତି ତ୍ୟାଗକରି ଦେବସେବା ମହାପୁରୁଷ ଓ ସାଧୁ ସେବା ପ୍ରଭୃତି ସତ୍‌କର୍ମ ଯେଉଁମାନେ କରନ୍ତି ଭଗବାନ ସେମାନଙ୍କଠାରେ ଥାନ୍ତି । ଦୋଷୀକୁ ଦଣ୍ଡ ଦେବାର ଶକ୍ତି ଯାହାର ଥାଏ ସେ ଯଦି ତାକୁ କ୍ଷମା ଦିଏ ସେ ସାଧୁ ମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ।

ମୁକ୍ତିର ଉପାୟ

ବ୍ୟାଧି ପୀଡ଼ିତ ଆର୍ତ୍ତ ଜନ	ତାହାକୁ ଔଷଧ ଯେସନ ।
ସାଧୁର ସଙ୍ଗ ପ୍ରଭବରେ	ପ୍ରଭୁର କୃପା ହୁଏ ତାରେ ।
ପ୍ରାଣ ପ୍ରୟାଣ ସମୟରେ	ଚିତ୍ତ ନିବେଶି କୃଷ୍ଣ ଠାରେ ।
ତକ୍ଷଣେ ଜୁକର୍ମ ହେଦଇ	ବୈକୁଣ୍ଠ ପଦକୁ ଲଭଇ ।

* ବିଶେଷ କଥନ *

ଗେଗରେ ପଡ଼ି ଆତୁର ହେଉଥିବା ଗେଗୀକୁ ଶିଷ୍ୟ ଯେପରି
ଆଗେଗ୍ୟ କରେ ସେହିପରି ସାଧୁଙ୍କ ସହିତ ମିଶିଲେ ଉଗବାନଙ୍କର
କୃପା ଲଭନ୍ତୁ । ମୃତ୍ୟୁ ସମୟରେ ସେ କୃଷିକୁ ଧ୍ୟାନକରେ ସେ ସମସ୍ତ
ପାପରୁ ମୁକ୍ତହୋଇ ବୈକୁଣ୍ଠରେ ବସେ ।

ପ୍ରୀ: ସଭବ

ଶୁଣ ହେ ପ୍ରିୟଙ୍କ ସଭବ	ଏହାଙ୍କ ଚେଷ୍ଟା କେ ଜାଣିବ
ସୁନ୍ଦର ପ୍ରିୟଙ୍କ ବଦନ	ଶରତେ ପଦମ ଯେସନ ।
ବଚନ ସୁଧା ଶ୍ରବଣର	ହୃଦୟ ଯେହ୍ନେ କ୍ଷୁର ଧାର ।
ସକାର୍ଯ୍ୟ ଅର୍ଥେ ସେ ମାରନ୍ତି	ପୁତ୍ର ଜ୍ଞାତାର ନିଜ ପତି ।
ନାଶର ପ୍ରିୟ କେହି ନାହିଁ	ସ୍ୱାର୍ଥୀନ୍ଦ୍ର ବୁଦ୍ଧି ଯାର ଦେହ ।
ପୁରୁଷ ଅର୍ଦ୍ଧ ଅଙ୍ଗ ନାଶ	ନର ସଭବେ ବଶି ପ୍ରିୟ ।
ସାମୀ ଦେବତା ନାଶକର	ବୈଦେ କହନ୍ତି ଧର୍ମସାର ।

* ବିଶେଷ କଥନ *

ମହାପୁରୁଷଙ୍କର ଏ ବେଦବାଣୀ ସାଧରଣ ସାମାନ୍ୟ ପ୍ରତି
ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ । ଏହା ସତ୍ୟ ବା ଜ୍ଞାନ ବା ବିବେକ । ପ୍ରୀ ମାନଙ୍କପ୍ରତି ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ

ହୁଏ । ଶ୍ରୀ ମାନଙ୍କର ମୁଖ ମଣ୍ଡଳ ପଦ୍ମଫୁଲପରି ସୁନ୍ଦର ଦିଶେ ଏବଂ
 ସେମାନଙ୍କର କଥା କାନକୁ ଅମୃତପରି ଲଗେ କିନ୍ତୁ ହୃଦୟ କ୍ଷୁରଧାର
 ପରି ଅର୍ଥାତ୍ କେତେବେଳେ ଯେ କ୍ଷୁରରେ କାଟିଦେବ ଜାଣି ହେବ-
 ନାହିଁ । ସେମାନେ ନିଜର କାର୍ଯ୍ୟ ସାଧନପାଇଁ ସମସ୍ତ ପାପ, ଅନ୍ୟାୟ
 କାମ କରିପାରନ୍ତି । ଏତେ ଖରପ ଗୁଣଥିଲେ ମଧ୍ୟ ପୁରୁଷ ଶ୍ରୀ ବଶ-
 ହୋଇଯାଏ କାରଣ ଶ୍ରୀ ପୁରୁଷର ଅର୍ଦ୍ଧଅଙ୍ଗ ଏବଂ ଶ୍ରୀର ଦେବତା
 ସ୍ଥାନୀ ତେଣୁ ସେମାନେ ଅତିନି ଅର୍ଥାତ୍ ଏକ ଆତ୍ମା । ଇତି ।

ପଞ୍ଚମ ସ୍କନ୍ଧ ସମାପ୍ତ ଓ ନମୋ ଭଗବତେ ବାସୁଦେବାୟଃ ।

ଷଷ୍ଠ ସ୍କନ୍ଧ

ନାରାୟଣଂ ନମସ୍କୃତ୍ୟ ନରଂ ଚୈବ ନରେଭମଂ
 ଦେବଂ ସରସ୍ବତୀଂ ବ୍ୟାସଂ ତତୋଜୟ ମୁନିରୟେତ୍
 ମୁକଂ କରେଡି ବାଗ୍ମଳଂ ପଞ୍ଚଲଂ ଘୟତେ ଗିରିଂ
 ଯତ୍କୃପା ତମହଂ ବନ୍ଧେ ପରମାନନ୍ଦ ମାଧବଂ ।

ବୁଢ଼ା ମାନଙ୍କୁ ଉପଦେଶ

ସାତ୍ତ୍ୱିକ ଭୋଜନ ଯେ କରେ	ସକଳ ବ୍ୟାଧି ତାକୁ ତରେ ।
ଧର୍ମଜ୍ଞ ଶୀଳବନ୍ଧୁ ଗୁଣ	ସାଧୁର ମହତ ଲକ୍ଷଣ ।
ମହତେ ଯାହା ଆଚରନ୍ତି	ଅପରେ ତାହାହିଁ କରନ୍ତି ।
ଜୀବନ ହୃଦୟରେ ହରି	ଅଛନ୍ତି ଆତ୍ମା ରୂପ ଧରି ।
ଯେ ସର୍ବ ସମାନ ଦେଖଇ	ତାହାକୁ ଜ୍ଞାନବୋଲି କହି ।
ହେ ପ୍ରଭୁ କମଳ ଲେଟନ	ତୋ ପାଦେ ରହୁ ମୋର ମନ ।
ପୂର୍ବ ଜନ୍ମର କର୍ମେ ଜଡ଼ି	ସଂସାର ଚକ୍ରେ ଅଛି ପତି ।
ଏମନ୍ତ ପାପୀ ମୁହିଁ ଯହୁଁ	ଉତ୍ତମ ସାଧୁ ସଙ୍ଗ ହେଉ ।

* ବିଶେଷ କଥନ *

ନିରମିଷ ଆହାର ଅର୍ଥାତ୍ ଦୁଧ, ଦହି, ଘିଅ, ଅଳୁ, ପନିପରିବା, ଶାଗ, ଫଳ ଇତ୍ୟାଦି ପୁଷ୍ଟିକର ଓ ରୁଚିକର ଖାଦ୍ୟ ଯେଉଁମାନେ ଖାଅନ୍ତି ସେମାନେ ଦୀର୍ଘାୟୁ ଅର୍ଥାତ୍ ପ୍ରାୟ ୧୦୦ ବର୍ଷରୁ ଅଧିକ ବଞ୍ଚି-ରହନ୍ତି । ଯେଉଁମାନେ ମାଛ ମାଂସ ମଦ କଷୁ ଦ୍ରବ୍ୟ ପ୍ରଭୃତି ଖାଆନ୍ତି । ସେମାନେ ଦୀର୍ଘାୟୁ ହୋଇ ପାରନ୍ତି ନାହିଁ ଏବଂ ନାନା ପ୍ରକାରର ରୋଗ ଭୋଗକରନ୍ତି । ତେଣୁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବୁଢ଼ା ମହାପୁରୁଷ ମାନଙ୍କର ଆଚରଣ ଅନୁକରଣ କରି ସାତ୍ତ୍ୱିକ ଜୀବନ ଯାପନ କରିବା ଉଚିତ୍ ।

ଭଗବାନ ହଫସ୍ତଙ୍କ ହୃଦୟରେ ସମାନ ରୂପରେ ଅଛନ୍ତି କିନ୍ତୁ ମୟା-
ଗ୍ରସ୍ତ-ପ୍ରାଣୀ ତାହା ବୁଝି ପାରେନାହିଁ । ଚୂଡ଼ା-ସର୍ବଦା ସାରା ଜୀବନ
ଘର ସଂସାର କାମରେ ବ୍ୟସ୍ତ ରହୁଥିବାରୁ ଭଗବାନଙ୍କୁ ଜାଣିବା ପାଇଁ
ଚେଷ୍ଟା କରେ ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ଉକ୍ତ ସଂସାର କାମରେ ରହି ମଧ୍ୟ ଭଜନ
କାର୍ତ୍ତନ, ପୂଜା, ଅତିଥି ଦେବା ଦ୍ଵାରା ଭଗବାନଙ୍କୁ ପାଇବା ପାଇଁ
ଚେଷ୍ଟା କରେ ଓ ପାଏ ମଧ୍ୟମ୍ । ତେଣୁ ତାର ମୁକ୍ତି ହୁଏ ।

ମୁକ୍ତିର ଉପାୟ

ହରି କାର୍ତ୍ତନେ ସର୍ବ ସିଦ୍ଧି	କଳିର ଏହୁ ମହାବିଧି
ବିଷ୍ଣୁ ଭକତି ଯେତେ ନର	କୋଟିକେ ଗୋଟିଏ ମାତର ।
ସ୍ଵର୍ଗ ନରକ ଅବା ମୋକ୍ଷ	ସମାନ ଦେଖେ ଯେଉଁ ଲୋକ
ଜନନି ମୃତ୍ୟୁ ସୁଖ କ୍ରୋଧ	ଭିନ୍ନ ଯେ ଭବେ ଅବିବେକ ।
ଯେ ଦେଖେ ସମ ପରପର	ମିତ୍ର ଅଛନ୍ତି ନାହିଁ ତାର ।

* ବିଶେଷ କଥନ *

ଆମେମାନେ ସମସ୍ତେ କଳି ଯୁଗର ଲୋକ । ତେଣୁ ଏହି ଯୁଗର
ପ୍ରଭବରୁ ଅଧିକାଂଶ ଲୋକ, ଅଜ୍ଞାନ, ଅତ୍ୟାଗ୍ରସ୍ତ, ପାପୀ ହୋଇଥିବାରୁ
ସ୍ଵର୍ଗିକା, ସ୍ଵର୍କାୟୀ କରନ୍ତି ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ଭଗବାନଙ୍କର କରୁଣା

ସମସ୍ତଙ୍କ ଠାରେ ସମାନ । ତେଣୁ କଳିଯୁଗରେ ଲୋକେ କେବଳ ହରି
ସ୍ମରଣେ, ହରି ଭଜନ, ହରିସେବା କଲେ ସମସ୍ତ ପାପରୁ ମୁକ୍ତ ହୋଇ
ମୃତ୍ୟୁପରେ ବୈକୁଣ୍ଠରେ ବସେ ।

—୦—

କର୍ମ ଫଳ

ଅସାଧୁ କର୍ମ ଯେ କରନ୍ତି	ସେ ଅପରାଧେ ଦଣ୍ଡପାତି ।
ବ୍ରାହ୍ମଣ ଅଭିଶାପ ଫଳେ	ଅସୁର କୁଳେ ଜନମିଲେ ।
କଶ୍ୟପ ବାୟୋ ଦିତା ଗର୍ଭେ	ଜନମ ହେଲେ ମହାଦପେ ।
ଜୟ ବିଜୟ ଦୁଇ ଭାଇ	ଅସୁର କୁଳେ ଜନ୍ମ ହୋଇ ।
ହରିଙ୍କି ଅପରାଧ କଲେ	ତୃତୀୟ ଜନ୍ମେ ନିସ୍ତରିଲେ ।
ଜନ୍ମ ବାସନା କର୍ମ ଫଳେ	ସ୍ତ୍ରୀଣୀ ଭୁଞ୍ଜନ୍ତି ମହାତଳେ ।

* ବିଶେଷ କଥନ *

ନାରାୟଣଙ୍କର ଦ୍ଵାରପାଳ ରୂପେ ଜୟ, ବିଜୟ ଦୁଇଭାଇ
ବ୍ରାହ୍ମଣଙ୍କ ପ୍ରତି ଅନ୍ୟାୟ କର୍ମ କରିଥିବାରୁ ତାଙ୍କର ଅଭିଶାପ ପାଇ
ଅସୁର କୁଳରେ ଜନ୍ମ ହୋଇଥିଲେ । ଏବଂ ତୃତୀୟ ଜନ୍ମ ପରେ ମୁକ୍ତି-
ପାଇଥିଲେ । ପ୍ରଥମଜନ୍ମ ହିରଣ୍ୟାକ୍ଷ ହିରଣ୍ୟ କଶିପୁ, ଦ୍ଵିତୀୟଜନ୍ମ ରବଣ

କୁନ୍ଦକର୍ମ, ତୃତୀୟ ଜନ୍ମ କଂଗ, କେଶି । ତେଣୁ ମନେ ରଖିବା ଉଚିତ୍
 ଯେ ଯେପରି କର୍ମ କରେ ସେ ସେହିପରି ଫଳ ପାଇଥାଏ । ପୂର୍ବ
 ଜନ୍ମର କର୍ମ ଅନୁସାରେ ଏ ଜନ୍ମରେ ମନୁଷ୍ୟ ଉଚ୍ଚ ନୀଚ କୁଳରେ ଜନ୍ମ
 ହୋଇ ସୁଖ ବା ଦୁଃଖ ଭୋଗକରେ । ଭଗବାନଙ୍କର ଦୃଷ୍ଟିରେ ଉଚ୍ଚ,
 ନୀଚ ସୁଖୀ ବା ଦୁଃଖୀ ସମସ୍ତେ ସମାନ । ତେଣୁ ମୃତ୍ୟୁପରେ ସମସ୍ତେ
 ଭଗବାନଙ୍କ ପାଦ ପଦ୍ମରେ ଲୀନ ହୁଅନ୍ତି । ଇତି ।

ଓଁ ନମୋ ଭଗବତେ ବାସୁଦେବାୟ ।

ଷଷ୍ଠ ସ୍କନ୍ଧ ସମାପ୍ତ ।

ସପ୍ତମ ସ୍କନ୍ଧ

ନାରାୟଣଂ ନମସ୍କୃତ୍ୟ ନରଂ ଚୈବ ନରେନ୍ଦ୍ରମଂ
 ଦେବଂ ସଚନ୍ଦ୍ରଂ ବ୍ୟାସଂ ତତୋଜୟ ମୁଦାତୟତ୍ତେ ।
 ମୁକଂ କରେତି ବାଘଳଂ ପଞ୍ଚ ଲଂଘୟତେ ଗିରିଂ ।
 ଯତ୍ନକୃପା ତମହଂ ବଦେ ପରମାନନ୍ଦ ମାଧବ ।

— ଉକ୍ତ ପ୍ରହ୍ଲାଦ ଉପଖ୍ୟାନ ଓ ଅସ୍ତରମାନଙ୍କୁ ଉପଦେଶ —

ଅସ୍ତର କୁଳେ ଅବତାର	ହିରଣ୍ୟ କଶିପୁ କୁମର ।
ସେ ପ୍ରହ୍ଲାଦ ନର ଦେହେ	ଉଦ୍ଧିରେ କୃଷ୍ଣ ପାଦେ ରହେ ।

ବିଷ୍ଣୁ ଭକତ ହୋଇଥିବେ
 ତାହାକୁ ରଖେ ଭଗବାନ
 ମାୟାରେ ନାନା ରୂପ ହୋଇ
 କେ ଚିନ୍ତେ ତାଙ୍କୁ ଶକ୍ତିଭାବେ
 ଅନ୍ତ କାଳେ ଏ ସର୍ବଜନେ
 ଆଧୁ ଉପାଧୁ ନାଶି ଯାଇ
 କାହୁଁ ଅଇଲ କାହିଁ ଯିବ
 ସ୍ୱଭବ ପୁରୁଷ ଆୟୁଷ
 ବାଳକ ପୌରଣ କିଶୋରେ
 ବଂଶତି ବର୍ଷ ବୃଦ୍ଧେ ଯାଇ
 ବାକି ଆୟୁଷ ଯା ରହିଲ
 ଏକାନ୍ତେ କାମିନୀର ସଙ୍ଗେ
 ସେ ପତ୍ନୀ ବାକ୍ୟ ଅନୁକ୍ଷଣେ
 ଏ ପୁତ୍ରଭବ ବେଗେ ଡେଇ
 ବାଳକେ ମୋର ବୋଲି କର
 ପୁରୁଷ ଅର୍ଦ୍ଧାଙ୍ଗିନୀ ନାରୀ
 ପୁତ୍ର କୁଶଳେ ଶିକ୍ଷାଅର୍ଥେ
 ଏକଇ ଆତ୍ମା ନରହରି

ଭକତି କରେ ପ୍ରେମ ଭାବେ ।
 ନ ସହେ ଭକତ କଷଣ ।
 ସେ ମାୟା ତାକୁ ନଲଗଇ ।
 କେ ଭଜେ ତାଙ୍କୁ ମିତ୍ର ଭାବେ ।
 ପଶନ୍ତି ଶ୍ରୀବିଷ୍ଣୁ ଚରଣେ ।
 ଆତ୍ମା କେବେହେଁ ନମରଇ ।
 ଏହା ନଜାଣେ ବ୍ରହ୍ମା ଶିବ ।
 ଜୀବନ ଶତେକ ବରଷ ।
 ବିଂଶ ବରଷ ତହିଁ ହରେ ।
 ବଞ୍ଚଇ ଅସମର୍ଥ ହୋଇ ।
 ଗୃହ ବନ୍ଧେ ତା ପାଶୋରିଲ ।
 କାଳକଟାଏ ନାନା ରଙ୍ଗେ ।
 ଗୁରର ମନ୍ତ୍ର ପ୍ରାୟେ ମଣେ ।
 ଗୋବିନ୍ଦ ପାଦେ ଦୁଇ ଭଜ ।
 ବେଳହୁଁ ଗୋବିନ୍ଦ ସୁମର ।
 ଅର୍ଦ୍ଧେକ କେବା ଦେହ ଧରି ।
 ପିତା ଚିତ୍ତଇ ଦିବା ଗତେ ।
 ତମେ ସକଳ ଘଟ ପୁରି ।

ଅସାଧ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଯଜ୍ଞ ବଳେ	ଗୃହସ୍ଥ ପତେ ରସାତଳେ ।
ଯେ ହିତକରେ ପର ହୋଇ	ତା ତହୁଁ ଆଉ ବନ୍ଧୁ ନାହିଁ ।
ଦୁଷ୍ଟ ନିବାରୀ ସକ୍ଷ ପାଲୁ	ତୁ ନାଥ ପରମ ଦୟାଳୁ ।
ତୋ ପାଦେ ପଶିଲି ଶରଣ	ମୋତେ ଉଦ୍ଧର ନାରୟଣ ।

* ବିଶେଷ କଥନ *

ଅସ୍ଥର ବଂଶରେ ଅବତାର ରୂପେ ଜନ୍ମିଥିବା ପ୍ରହଲାଦ ଗୁରୁ ଗୃହରେ ରହି ପାଠ ପଢ଼ୁଥିଲେ ବେଳେ ଅସ୍ଥର ବାଳକ ମାନଙ୍କୁ ବୁଝାଇ କହିଲେ, ମନୁଷ୍ୟର ଆୟୁଷ ସାଧାରଣତଃ ୧୦୦ ବର୍ଷ । ସେଥିରୁ ପ୍ରଥମ ୨୦ ବର୍ଷ ବାଲ୍ୟାବସ୍ଥାରେ କଟିଯାଏ ଶେଷ ୨୦ ବର୍ଷ ବୃଦ୍ଧାବସ୍ଥାରେ ଜରଜାର୍ଣ୍ଣ ଅବସ୍ଥାରେ ବହୁରେଗ, ଅନାଦର, ଦୁଃଖ, କଷ୍ଟରେ କଟିଯାଏ । ମଝିରେ ବାକି ୬୦ ବର୍ଷ ସଂସାର ବନ୍ଧନରେ କଟିଯାଏ, ଅର୍ଥାତ୍ ଏକାନ୍ତରେ ଶ୍ରୀ ସଙ୍ଗେ ନାନା ରଙ୍ଗରେ ମାତେ ଶ୍ରୀ ବାକ୍ୟକୁ ଗୁରୁ ମନ୍ତ୍ର ପ୍ରାୟ ମନେ କରି, ନାନା କଷ୍ଟ ସହି ଧନ ଅର୍ଜନ କରି ପରିବାରର ମନରଞ୍ଜନ କରେ । ତୁମ୍ଭେମାନେ ଏ ମୃତ ପଣକୁ ଡାଗ କରି ବୃଦ୍ଧାବସ୍ଥାପୂର୍ବରୁ ଗୋଟିଏ ସୁରଣ ଭଜନରେ ମନଦେଇ ତାଙ୍କର ଭକ୍ତ ହୁଅ । ତେବେ ତୁମର ଜନ୍ମ ଓ ଜୀବନ ସାର୍ଥକ ହେବ ଏବଂ ମୁକ୍ତି ମିଳିବ । ତଥାପି ଶ୍ରୀ ପୁରୁଷ ଅର୍ଦ୍ଧାଙ୍ଗିନୀ ଶ୍ରୀ ଚରିତ୍ରରେବହୁ ଦୋଷ

ଥୁଲେ ମଧ୍ୟ ପୁରୁଷ ଅଧା ଅଙ୍ଗରେ ବସ୍ତ୍ର ପାରିବ ନାହିଁ । ସ୍ବାମୀ
 ସ୍ତ୍ରୀ ମିଳନରେ ଗୋଟିଏ ଆତ୍ମା ଅନ୍ୟଟିରେ ମିଶି ଗୋଟିଏ ମନୁଷ୍ୟ ବା
 ପୁରୁଷ ହୁଏ । ତେଣୁ ସ୍ବାମୀ ସ୍ତ୍ରୀ ଗୋଟିଏ ଆତ୍ମା । ପିତା ପୁତ୍ରର ଶିକ୍ଷା
 ପାଇଁ ସବୁବେଳେ ଚିନ୍ତିତ । ଯେ ପରର ଉପକାର କରେ ତା ଠାରୁ
 ବଡ଼ ବନ୍ଧୁ ଆଉ କେହି ନାହିଁ । ଭଗବାନ ଦୁଷ୍ଟ ମାନଙ୍କୁ ସଂହାର କରି
 ସରମାନଙ୍କ ସାଳନ କରନ୍ତି ତୁମ୍ଭେମାନେ ଏହି ବାଲ୍ୟବୟସରୁ ବୃଦ୍ଧାବସ୍ଥା
 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସ୍ବାସାରିକ ସମସ୍ତ କର୍ମ କରି ମଧ୍ୟ ଜୀବନର ସମସ୍ତ କର୍ମ ଭଗ-
 ବାନଙ୍କୁ ସମର୍ପଣ କରି ତାଙ୍କର ଶରଣ ପଶିଯିବା ଉଚିତ୍, ତେଣୁ
 ତୁମେ ଭକ୍ତ ରୂପେ ମୁକ୍ତି ପାଇବ । ଏହିହିଁ ମନୁଷ୍ୟ ଜନ୍ମର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଓ
 କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ।

ମନୁଷ୍ୟର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ

ତପ ଶଉଚ ଶମ ଦମ
 ତେଜ ମଉର୍ଦ୍ଧା ଦୀର୍ଘ ଧୃତି
 ନିତ୍ୟ ପ୍ରସନ୍ନ ବିପ୍ର ରକ୍ଷା
 କୃଷି ବାଣିଜ୍ୟ ଗୋପାଳନ
 ସାଧୁ ବିନୟ ଶୌଚକର୍ମ
 ସ୍ବଧର୍ମ କଲେ ସ୍ବର୍ଗେ ବାସ
 ପ୍ରବୃତ୍ତି ମାର୍ଗେ ନର ଦୁଃଖୀ

ଶାନ୍ତି ସନ୍ତୋଷ ବିପ୍ର ଧର୍ମ
 ତ୍ୟାଗ ସୟମ ସତ୍ୟକ୍ଷାନ୍ତି
 କ୍ଷତ୍ରିୟ ଲକ୍ଷଣ ଏ ଦାୟା
 ବୈଶ୍ୟର ଏ ତିନି ଲକ୍ଷଣ
 ଶୁଦ୍ର ଜନର ସେବା ଧର୍ମ
 ଅଧର୍ମେ ନରକେ ପ୍ରବେଶ
 ନିବୃତ୍ତି ମାର୍ଗେ ହୁଏ ସୁଖୀ ।

* ବିଶେଷ କଥନ *

ବ୍ରହ୍ମଣର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ—ଦେସସେବା, ସଦା ସନ୍ତୋଷ, ଯଜ୍ଞ, ଦାନ
ସତ୍‌କର୍ମ, ସଦାପବିତ୍ର, ପରେପକାର ପ୍ରଭୃତି ।

କ୍ଷତ୍ରୀୟର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ — ଯୁଦ୍ଧ, ପ୍ରଜାପାଳନ, ତ୍ୟାଗ, ସମୟ ପ୍ରଭୃତି
ବୈଶ୍ୟର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ—କୃଷି ବାଣିଜ୍ୟ ବ୍ୟବସାୟ ଗୋପାଳନ ।

ଶୂଦ୍ରର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ — ସାଧୁ, ଶୌଚ, ନମ୍ରତା, ସହିତ ସମସ୍ତଙ୍କର
ସେବା କରିବା । ନିଜନିଜ ଧର୍ମ ଅନୁସାରେ କର୍ମକଲେ ଯଶ ବାସ ହୁଏ
ନିଜ ଧର୍ମଶ୍ରୁତି ଅନ୍ୟଧର୍ମ ଗ୍ରହଣକଲେ ନକ ବାସ ହୁଏ । ତେଣୁ ଆସକ୍ତି
ତ୍ୟାଗକରି ସାଂସାରିକ ସମସ୍ତ କର୍ମକରି ଭଗବାନଙ୍କୁ ସମର୍ପଣ କରି-
ଦେଇ ତାଙ୍କଠି ଶରଣ ପଶିଗଲେ ନର ପୁଣ୍ୟହୁଏ । ମାୟାରେ ମୋହିତ
ହୋଇ ଯେ ଭବେ ଏ ଧନ ସମ୍ପତ୍ତି, ପୁତ୍ର ଭରିଜା ସବୁ ମୋର, ମୁଁ
କରିଛି କୋଲି ଗର୍ବ କରେ ସେ ନକରେ ପଡେ ।

ଅବଧୂତ ଉକାତ

ଆହାରେ ଭଲ ମନ୍ଦ ନାହିଁ

ଯେ ସ୍ଥାନେ ଯେମନ୍ତେ ମିଳଇ ।

ଆଦ ଅଆଦ ନ ବାରଇ

ଭେଦନ ଅମୃତ ମଣଇ ।

ଯାବତ ଦେହେ ପ୍ରାଣ ଥିବ
 ଦେବତା ରଖି ପ୍ରାଣୀ ଗଣେ
 ଏହାକୁ ବିଷ୍ଣୁ ପ୍ରାୟ ମଣି
 ନିରେଳେ ବସି ଶୁଦ୍ଧାସନେ
 ପ୍ରାଣ ଅପାନ କରି ଏକ
 ଯେ ତାକୁ ଯେମନ୍ତ ଚିତ୍ତଲ
 ଭବ ପ୍ରମାଣେ ଦୃଶ୍ୟ ହୁଏ

ତାବତ ସତୋଷେ ବଞ୍ଚେ ।
 ଆତ୍ମା, ଅତିଥି, ଗୁରୁଜନେ ।
 ସତୋଷେ ଦେବ ଅଳପାଣି ।
 ସାଧୁର ପ୍ରାଣାୟାମ ଧାନେ ।
 ପୁରକ କୁମ୍ଭକ ରେଚକ ।
 ହୃଦୟେ ସେ ତାକୁ ଦେଖଇ ।
 ଦର୍ପଣେ ପ୍ରତିବିମ୍ବ ପ୍ରାୟେ ।

* ବିଶେଷ କଥନ *

ସ୍ନାନ ଶୌଚପରେ ସକାଳେ ବା ସନ୍ଧ୍ୟା ବେଳେ ନିର୍ଜନ ସ୍ଥାନରେ
 ଶୁଦ୍ଧାସନରେ ବସି ଭଲ ପ୍ରାଣାୟାମ କରିବା ଉଚିତ୍ । ପ୍ରାଣାୟାମ—
 ପୁରକ ଅର୍ଥାତ୍ ୨ ସେକେଣ୍ଡ ବାମପୁତା ବାଟେ ପ୍ରଶ୍ୱାସ ନେଇ କୁମ୍ଭକ
 ଅର୍ଥାତ୍ ୮ ସେକେଣ୍ଡ ଶ୍ୱାସ ବନ୍ଦକରି ରେଚକ ଅର୍ଥାତ୍ ୪ ସେକେଣ୍ଡରେ
 ନିଃଶ୍ୱାସ ହାହାଣ ପୁତା ବାଟେ ବାୟୁ ତ୍ୟାଗ କରିବାକୁ ପ୍ରାଣାୟାମ
 କୁହାଯାଏ । ଏହିପରି ଚେତେଥର କରି ପାଚିବେ ସେତିକି କରିବା
 ଉଚିତ୍ । ଏପରି କଲେ ହୃଦୟ ମନ ପବିତ୍ର ଓ ନିର୍ମଳ ହୁଏ । ଏବଂ
 ସ୍ଥାନରେ ଦର୍ପଣରେ ନିଜର ପ୍ରତିବିମ୍ବ ଦେଖିଲ ଭଲ ଭଗବାନଙ୍କୁ
 ଦେଖୁହୁଏ ।

ଓଁ ନମୋ ଭଗବତେ ବାସୁଦେବାୟ
 ଭତି । ସତ୍ତମ ସନ୍ନ ସମାସ୍ତ ।

ଅଷ୍ଟମ ସ୍କନ୍ଦ

ନାରାୟଣଂ ନମସ୍କୃତ୍ୟ ନରଂ ଚୈବ ନରେନ୍ଦ୍ରମଂ
ଦେବଂ ସରସ୍ବତୀଂ ବ୍ୟାସଂ ତତୋଜୟ ମୁଖାରୟେତ ।
ମୂଳଂ କରେଦି ବାଗ୍ମଳଂ ପଞ୍ଚାଲଂଘୟତେ ଗିରିଂ
ଯତ୍କୃପାତମହଂ ବନ୍ଦେ ପରମାନନ୍ଦ ମାଧବଂ ।

ଗଜ ଉଦ୍ଧାରଣ

ହେ ଜ୍ଞାନମୟ ଭଗବାନ	ସେନ ମୋ ପ୍ରଣାମ ଜଣାଣ ।
ପଶିଲି ଶରଣ ତୋହର	ଏ ଗ୍ରାହ ହସ୍ତ ହାତକର ।
ରଖୁ ନ ରଖୁ ତୁ ଜାଣଇ	ତୋ ବିନୁ ଅନ୍ୟ ଗତି ନାହିଁ ।
ଯେଉଁ ଗୋବିନ୍ଦେ ଭଜୁଥିଲ	ସେ ଭବେ ହରି ସୁମରିଲ ।
ତାହାର ସ୍ତୁତି ବାକ୍ୟ ଶୁଣି	ଶୂନ୍ୟେ ପ୍ରକାଶ ଚନ୍ଦ୍ରପ୍ରାଣୀ ।
ତକ୍ଷଣେ ଗଜ ମୋକ୍ଷ କରି	ଜନ ଭୁବନେ ଗଲେ ହରି ।

* ବିଶେଷ କଥନ *

ବିପଦେ ପଡ଼ି ଯେ ଆତୁର ହୋଇ ଭଗବାନଙ୍କୁ ଡାକେ ଭଗବାନ
ଜାର ତାଙ୍କ ଶୁଣନ୍ତି ଓ ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ତାକୁ ବିପଦରୁ ରକ୍ଷା କରନ୍ତି
ହାତର କରୁଣ ପ୍ରାର୍ଥନା ଶୁଣି ଭଗବାନ କୁମ୍ଭୀର କବଳରୁ ହାତକୁ
ମୁକ୍ତ କରି ବୈକୁଣ୍ଠକୁ ଗମନ କଲେ ।

ବଳି ସ୍ୱର୍ଗ ଜଣିବା ପରେ

ଯେବେ ଦୁଃସା ମୁନି ହୋଏ	ହରିଲ ଇନ୍ଦ୍ର ସମ୍ପଦ ।
ଲକ୍ଷ୍ମୀ ବିହନେ ମୁଷ୍ଟି ନାଶ	ସଂସାରେ ଘୋର ତମ ହସ ।
ବ୍ରହ୍ମା ସହଚେ ଦେବ ବୃନ୍ଦ	ସବେ ବନ୍ଦିଲେ ବିଷ୍ଣୁ ପାଦ ।
ଦେବଙ୍କ ପୁତ୍ର ବାକ୍ୟ ଶୁଣି	ଦୟା ସାଗର ଚନ୍ଦ୍ରପ୍ରାଣୀ ।
ପ୍ରସନ୍ନ ଚିତ୍ତେ ଭବଗ୍ରାସ୍ତ୍ର	କହନ୍ତି ବ୍ରହ୍ମାମୁଖ ଚୁହଁ ।
ଯାବତ ସିଦ୍ଧି ନୋହୁ କାର୍ଯ୍ୟ	ତାବତ ମିତ୍ର ଭାବେ ଭଜ ।
ସବେ ବିଶ୍ୱାସ ରୂପ ବହୁ	ଅସୁରଙ୍କର ମିତ୍ର ହୁଅ ।
ଆପଣା କାର୍ଯ୍ୟ ସିଦ୍ଧି ଅର୍ଥେ	ଶତ୍ରୁକୁ ଭଜନ୍ତି ସମସ୍ତେ ।
କାର୍ଯ୍ୟ ସଫଳ କରି ଶେଷେ	ଭଜନ୍ତି ନିଜ ସ୍ୱାର୍ଥ ଆଶେ ।

* ବିଶେଷ କଥନ -

ଅସୁର ଶୂଳା ବଳି ସ୍ୱର୍ଗ ମର୍ତ୍ତ୍ୟ ଜୟ କରି ଭୟଙ୍କର ଉତ୍ପାତ ସୃଷ୍ଟି କରିବାରୁ ବ୍ରହ୍ମା ସହଚେ ଦେବଗଣ ବିଷ୍ଣୁଙ୍କୁ ଜଣାଇଲେ । ଶତ୍ରୁମାନଙ୍କୁ କପର ପରସ୍ତ କରାଯାଏ । ବିଷ୍ଣୁ ଦେବତାମାନଙ୍କୁ ଜଣାଇ ଦେଇ କହଲେ ପ୍ରଥମେ ଉପର ଠାଉଥା ଭାବେ ଶତ୍ରୁମାନଙ୍କଠାରେ ବିଶ୍ୱାସ ସ୍ଥାପନ କରି ତାଙ୍କର ମିତ୍ର ହୁଅ । ନିଜର ସ୍ୱାର୍ଥ ହାସଲ କଲ ପରେ ସେମାନଙ୍କୁ ତ୍ୟାଗ କର ।

ସମୁଦ୍ର ମନ୍ଥନ

ଶୁକ କହନ୍ତି ଗଙ୍ଗାକୂଳେ	ପରାକ୍ଷିତଙ୍କୁ ରସି ମେଲେ ।
ଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କ ପ୍ରସନ୍ନେ ମୁରାରି	କମଳା ରୂପେ ପ୍ରୀତି କରି ।
ଯେ ରୂପେ ସାଗର ମନ୍ଥିଲେ	ଦେବଗଣଙ୍କୁ ସୁଧା ଦେଲେ ।
ଦେବ ଦେବ ଯେ ! ଭୂତପତି	ସ୍ୱାମୀଙ୍କୁ ବୋଇଲେ ପାବଣ ।
ତା ଜନ୍ମ ଅନ୍ୟ ଏ ସଂସାରେ	ଯେ ରହେ ପର ଉପକାରେ ।
କ୍ଷଣ ଭଙ୍ଗରୁ ଏ ସଂସାର	ସୁଦୃଢ଼ ପର ଉପକାର ।
ଧର୍ମ କରନ୍ତି ଯେଉଁ ନର	ତାହାଙ୍କୁ ରଖେ ଚକ୍ରଧର ।
ଏମନ୍ତେ ବାଉଁଶ ବଚନେ	ବୁଦ୍ଧ ଉଠିଲେ ତୋଷ ମନେ ।
ଉକ୍ତିଟ ଶୋର ମହାବିଷ	ଏକା ଥରକେ କଲେ ଗ୍ରାସ ।
ନୀଳକଣ୍ଠ ନାମେ ବିଷାତ	କେ ଅଛି ଏପରି ମହତ ।

* ବିଶେଷ କଥନ *

ସମୁଦ୍ର ମନ୍ଥନ ବେଳେ ଯେଉଁ ବିଷ ଓ ଅମୃତ ବାହାରିଥିଲା ଦେବତାମାନେ କହୁଲେ ଏ ବିଷ ଅସୁରମାନେ ଖାଇଲେ ହଜମ କରି ପାରିବେ, ନଚେତ ପୃଥିବୀ ଧ୍ୱଂସ ହୋଇଯିବ । ତେଣୁ ଅସୁରମାନେ ଏଥିରେ ରାଜି ନ ହେବାରୁ ଶିବ ଏହି ବିଷପାନ କରି ପୃଥିବୀକୁ ଧ୍ୱଂସ ମୁଖରୁ ରକ୍ଷା କରିଥିଲେ । ତେଣୁ ଏପରି ମହତ ଉପକାର କରି ଶିବ ନୀଳକଣ୍ଠ ନାମରେ ବିଖ୍ୟାତ ହେଲେ ।

ପମ୍ପତ ବଞ୍ଚନ

ଅମୃତ କୁନ୍ଦ ତଥ ପରେ	ଥିଲା ଯେ ଧନ୍ୟନ୍ତରୀ କରେ ।
ସେ କୁନ୍ଦ ଅପହର ବଳେ	ଅସୁରେ ଖରେ ପଳାଇଲେ ।
ଏମନ୍ତ ସମୟେ ମୁରରୀ	ତକ୍ଷଣେ ମାୟା ରୂପ ଧରି ।
ସ୍ବରୂପ ହୋଇଲେ କାମିନୀ	ଅପୂର୍ବ ସୁନ୍ଦରୀ ମୋହନୀ ।
ମାୟାରେ ଅସୁରେ ମୋହଲେ	ବିସ୍ବୟେ ଅନାଇ ରହଲେ ।
ଦୂରେ ଯେ ଦେବଗଣେ ଥିଲେ	କୃଷ୍ଣ ଚାନ୍ଦ୍ରାକୁ ସୁଧା ଦେଲେ ।
ନିଜ ଭୁବନେ ଗଲେ ହରି	ଶୁଣ ପଶ୍ୟନ୍ତ ଦଣ୍ଡଧାରୀ ।

* ବିଶେଷ କଥନ *

ସମୁଦ୍ର ମନ୍ଥନରୁ ନାହାରଥିବା ଅମୃତ କୁନ୍ଦଟିକୁ ଅସୁରମାନେ ବଳ-ପୁଞ୍ଜ ଧନ୍ୟନ୍ତରୀଙ୍କ ହାତରୁ ଛଡ଼ାଇ ନେଇ ଦୂରକୁ ପଳାଇଲେ । ତେଣୁ ଭଗବାନ ବିଷ୍ଣୁ ଭାବିଲେ ଯଦି ଏହି ଅମୃତକୁ ଅସୁରମାନେ ଖାଇଯିବେ, ତେବେ ସବୁ ଅସୁର ଅମର ହୋଇଯିବେ । ତେଣୁ ଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କ ଅନୁରୋଧରେ ବିଷ୍ଣୁ ଅପୂର୍ବ ସୁନ୍ଦରୀ ରୂପ ଧାରଣ କରି ଅସୁରମାନଙ୍କୁ ମାୟାରେ ଏପରି ମୋହତ କଲେ ଯେ ଅମୃତ କୁନ୍ଦ କଥା ଭୁଲିଯାଇ ସେହି ସୁନ୍ଦରୀକୁ ଚାହିଁ ରହଲେ । ଏହି ସମୟରେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଅମୃତ କୁନ୍ଦଟିକୁ ନେଇ ଦୂରରେ ଥିବା ଦେବତାମାନଙ୍କୁ ବାଣ୍ଟିଦେଲେ । ତା'ପରେ

ଭଗବାନ ବିଷ୍ଣୁ ବୈକୁଣ୍ଠକୁ ଚାଲିଗଲେ । ଏକଥା ଅସୁରମାନେ ବୁଝିପାରି
ଦେବତାମାନଙ୍କ ସହ ଘୋର ଯୁଦ୍ଧ କରିଥିଲେ । ଅସୁରମାନଙ୍କର ରାଜା
ଦାନବାର ବଳି ହର୍ଗ କ୍ଷୟ କରିଥିଲା ।

ବାମନରୂପୀ ଭଗବାନ ବିଷ୍ଣୁ

ଶୁଭ ଅଶୁଭ ଘଟଣାରେ
ଯା ଘରୁ ଅନ୍ଧାର ବାହାରେ
କାଳର ବଣ ଏ ସଂସାର
ଅଜିଲ୍ଲା କର୍ମର ଆୟତ୍ତେ
ସତ୍ୟ ଉପରେ ଧର୍ମ ନାହିଁ
ପ୍ରାଣୀଙ୍କ ହୃଦେ ସାଧୁ ଜନ
ଜାଣେ ମୁଁ ମିଥ୍ୟା ଏ ସଂସାର
କେବା ଜନନୀ ତାତ ସୁଳ
ପତ୍ନୀ ଜନୟ କେହୁ ନୋହେ
ମୁଁ ଯାକୁ ଅନୁଗ୍ରହ କରେ
ଜନ୍ମ ବୟସ କର୍ମ ରୂପ
ଏ ସବୁ ଗର୍ବ ଯାଉନାହିଁ
ବଳି ହିପାଦ ଭୂମି ଦେଲା

କାଳ କ୍ଷୀତର ଅଦୃଶ୍ୟରେ ।
ସେ ପ୍ରାଣୀ ପ୍ରେତ ମୁଖେ ପଡ଼େ ।
କେ ପର କେ ଅବା ନିଜର ?
ପ୍ରାଣୀଏ ଭୁଞ୍ଜନ୍ତୁ ଜଗତେ ।
ମିଥ୍ୟା ଭାବକୁ ମୁଁ ଡରଇ ।
ତ୍ୟଜନ୍ତୁ ଏ ଧନ ଜୀବନ ।
କେ ମିତ୍ର କେବା ନିଜ ପର ।
କିବା ସମ୍ପଦ ଏ ଜଗତ ।
ସବେ ଅଛନ୍ତିମାୟା ମୋହେ ।
ସବୁ ସମ୍ପତ୍ତି ତାର ହରେ ।
ବିଦ୍ୟା ଐଶ୍ବର୍ଯ୍ୟ ଧନାଧିପ ।
ମୋହର ଅନୁଗ୍ରହ ଭର୍ତ୍ତ ।
ବିଷ୍ଣୁର ପାଦେ ସେ ରହିଲ ।

* ବିଶେଷ କଥନ *

ମନୁଷ୍ୟର କର୍ମ ଅନୁସାରେ ଅଦୃଶ୍ୟ ଶକ୍ତି (ଭଗବାନ) ମଙ୍ଗଳ ବା ଅମଙ୍ଗଳ କରେ । ମହାଦାମା ହେଲେ ମଧ୍ୟ ବଳି ଅନ୍ୟାୟରେ ସ୍ୱର୍ଗ ଜନ୍ମ କରିବାରୁ ଇନ୍ଦ୍ରପଦ ଲାଭ କରିଥିଲା । ତେଣୁ ବାମନରୂପୀ ଭଗବାନ ବ୍ରାହ୍ମଣ ରୂପରେ ବଳିକୁ ହିଁପାଦ ଭୂମି ଦାନ ମାଗିଥିଲେ । ମହାଦାମା ବଳି ମଧ୍ୟ ହିଁପାଦ ଭୂମି ଦାନ ଦେବାକୁ ସତ୍ୟ କଲା, କିନ୍ତୁ ଅସୁର ଗୁରୁ ଶୁକ୍ରାଚାର୍ଯ୍ୟ ବଳିକୁ ଚେତାଇ କହିଲେ, ଏ ବାମନ ରୂପୀ ବ୍ରାହ୍ମଣ ଭିକାରୀ ନୁହେଁ । ଏ ସ୍ୱୟଂ ଭଗବାନ । ତୋତେ ପରୀକ୍ଷା କରିବା ପାଇଁ ଆସିଛି, ତୋର ସମସ୍ତ ସମ୍ପତ୍ତି ହରଣ କରିବ, ତେଣୁ ଏ ବ୍ରାହ୍ମଣକୁ ହିଁପାଦ ଭୂମି ଦାନ ଦେବା ଉଚିତ ନୁହେଁ । ଏହା ଶୁଣି ବାମନରୂପୀ ବ୍ରାହ୍ମଣ ବଳିକୁ ଉଚ୍ଛ୍ୱସଦେଶ ଦେଇ କହିଲେ, ସତ୍ୟ-ଠାରୁ ବଡ଼ ଧର୍ମ ନାହିଁ । ମୁଁ ଜାଣେ ଏ ସଂସାର ମାୟାବଦ୍ଧ, ପିତା, ମାତା, ସ୍ତ୍ରୀ, ପୁଅ କେହି କାହାର ନୁହେଁ । ସମସ୍ତେ ମୟାବଦ୍ଧ ଥିବାରୁ ନିଜର ବୋଲି ମନେ କରନ୍ତି । ଯାହାର ବିଦ୍ୟା, ଧନ ସମ୍ପତ୍ତି, ଆଧିପତ୍ୟ, ପଦପଦବୀ ଗର୍ବ ନାହିଁ । ମୁଁ ତାକୁ ଅନୁଗ୍ରହ କରେ । ଯାହାଘରୁ ଅତିଥି ନିରାଶ ହୋଇ ଫେରିଯାଏ, ସେ ନର୍କରେ ପଡ଼େ । ତୁ ତ ହିଁପାଦ ଭୂମି ଦେବାକୁ ସତ୍ୟ କରିଛୁ ଏବେ ମୁଁ ଯଦି ନିରାଶ ହୋଇ ଫେରିଯାଏ ତୋର ଦଶା କ'ଣ ହେବ ? ଏହା ଶୁଣି ବଳି ଗୁରୁ

ଶୁଦ୍ଧାଚାର୍ଯ୍ୟଙ୍କ ଆଦେଶକୁ ନ ମାନି ଶିପାଦ ଭୂମି ବାମନରୂପୀ
ଭଗବାନଙ୍କୁ ଦାନ କଲେ ଏବଂ ବନ୍ଧୁ ପାଦରେ ଲାଗି ହୋଇ
ଚୈକୁଣ୍ଡରେ ବାସ କଲେ ।

ଓଁ ନମୋ ଭଗବତେ ବାସୁଦେବାୟ । ଇତି ।

ଅଷ୍ଟମ ସ୍କନ୍ଧ ସମାପ୍ତ

— * —

ନବମ ସ୍କନ୍ଧ

ନାରାୟଣଂ ନମସ୍କୃତ୍ୟଂ ନରଂ ଚୈବ ନରୋତ୍ତମଂ
କୈବଂ ସରସ୍ବତୀଂ ବ୍ୟାସଂ ତତୋଽଜୟ ମୁଖାରହେତ୍ ।
ମୁକ୍ତଂ କରୋତି ବାଚ୍ସନଂ ଧନୁ ଲଘୟତେ ଗିରିଂ
ଯତ୍ କୃପା ତମତ୍ତଂ ବନ୍ଧେ ପରମାନନ୍ଦ ମାଧବଂ ।

ତ୍ୟକ୍ତବନ୍ଧୁରାଞ୍ଜନ ଯୋକ୍ତବନ୍ଧୁ ପ୍ରାପ୍ତି

ନିଜ ସ୍ୱମୀକାରପ୍ରାପ୍ତି	କୁଳ ଦୁଷଣ କର୍ମ କଲୁ ।
ଜାର ପୁରୁଷେ କଲୁ ମତି	ଏ ବର୍ତ୍ତତୋହର ଅନାତି ।
ଉଭୟ କୁଳ କଲୁ ନାଶ	ପର ପୁରୁଷେ ତୋ ବିଶ୍ୱାସ ।
ଏ କାର୍ଯ୍ୟେ ପିତା ପତି ବଂଶ	ନରକେ କରୁଛନ୍ତି ବାସ ।

ଭୋ ନୃପ ମୁଁ ଭୁବୁ ନନ୍ଦନ	ତ୍ୟକନ ରାସି ମୋର ନାମ ।
ଅଶ୍ୱିନୀ କୁମାର ଯା କଲେ	ତ୍ୟକନ ସମସ୍ତ କହଲେ ।
ଶର୍ଯ୍ୟାଦ କନ୍ୟା ତୋଷ ହେଲା	ପିତାଙ୍କୁ ସମସ୍ତ କହଲା ।
କହଲା ପିତା ପାଦେ ନମି	ଏ ଯୁବା ମୋର ନିଜ ସ୍ୱାମୀ ।
ଶର୍ଯ୍ୟାଦ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୋଇଲା	ବରକନ୍ୟାଙ୍କୁ ଗୃହେ ନେଲା ।

* ବିଶେଷ କଥନ *

ଦିନେ ଶର୍ଯ୍ୟାଦ ରାଜାଙ୍କର ରାଜକନ୍ୟା ସହଚରୀମାନଙ୍କ ସହତ ବନରେ ବୁଲୁ ବୁଲୁ ଗୋଟିଏ ଘୁଙ୍ଗାରେ ଲୁଚୁ ଲୁଚୁ କରୁଥିବା ଦୁଇଟି ଆଖିଦେଖି ଗୋଟିଏ କଣ୍ଟାରେ ଯି ଥିବାକୁ ଫୋଡ଼ି ଦେବାରୁ ଧାର ଧାର ହୋଇ ରକ୍ତ ବାହାରିଲା ଏବଂ ହଠାତ୍ ଘୁଙ୍ଗାରୁ ଗୋଟିଏ ଜରାଣି ବୁଦ୍ଧ ବାହାରି ଆସି ରାଜଯେମାଙ୍କୁ ଅଭିଶାପ ଦେଲା ଏବଂ କହଲା ତୋ ଛତା ରାଜବଂଶର ସମସ୍ତଙ୍କର ମୁଣ୍ଡଭେଦ ହେଉ । ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ରାଜପରିବାର ସମସ୍ତଙ୍କର ମୁଣ୍ଡଭେଦ ହେବାରୁ ଭୟଙ୍କର ଯନ୍ତ୍ରଣା ପାଇ ଚିତ୍କାର କରୁଥିବା ସମୟରେ ରାଜ ଯେମା ରାଜାଙ୍କୁ ସମସ୍ତ ଘଟଣା କହଲେ । ରାଜା କାଳ ବିଳମ୍ବ ନକରି ରାଜଯେମାଙ୍କ ସହ ସେହି ଘୁଙ୍ଗା ନିକଟରେ ପହଞ୍ଚି ରାଜିଙ୍କ ପାଦତଳେ ପ୍ରଣାମ କରି ଏ ଅଭିଶାପରୁ ମୁକ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରାର୍ଥନା କଲେ ଏବଂ ରାଜଯେମାଙ୍କୁ ତାଙ୍କ ସହତ ବିବାହ କରି ଦେବା ପାଇଁ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଦେଲେ । ତ୍ୟକନ ରାସି ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୋଇ

ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଅଭିଶାପରୁ ମୁକ୍ତକଲେ ଶର୍ଯ୍ୟାତି ସେହି ବୃଦ୍ଧଙ୍କ ସହିତ କନ୍ୟାକୁ
 ବିବାହ ଦେଇ ଘରକୁ ଫେରି ଆସିଲେ । ରଜଯେମା ସେହି ବୃଦ୍ଧ
 ସ୍ବାମୀଙ୍କ ସହ ସେହି ହୁଙ୍କା ନିକଟରେ ଥିବା କୁଟୀରରେ ବାସ
 କରୁଥିଲେ । ଦିନେ ତ୍ୟବନ ଗୁପ୍ତି ନିକଟସ୍ଥ ପୁଷ୍କରିଣୀରେ ସ୍ନାନ କରି
 ତପସ୍ୟାରତ ଥିବାବେଳେ ରଜଯେମା ପୁଷ୍କରିଣୀ କୂଳରେ ବସି
 ଅନ୍ଧ ସ୍ବାମୀଙ୍କର ସ୍ନାନ ଓ ତପସ୍ୟା ଦେଖୁଥିବା ବେଳେ ସ୍ବର୍ଗରୁ
 ଅଶ୍ବିନୀ କୁମାର ବୃଦ୍ଧ ସେଠାରେ ଆସି ଉପସ୍ଥ ଚ ହେଲେ । ଏହି
 ସମୟରେ ଅନ୍ଧ ତ୍ୟବନ ତପସ୍ୟା ଓ ପ୍ରାର୍ଥନା ସାରି ପୁଣି ଥରେ
 କଳବୃଦ୍ଧି ସ୍ନାନ କରିବା ବେଳେ ଅଶ୍ବିନୀ କୁମାର ତାଙ୍କର ତପସ୍ୟାରେ
 ମୁଗ୍ଧ ହୋଇ ତାଙ୍କୁ ନବ ଯୌବନରେ ପରିଣତ କରି ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ
 ବୈକୁଣ୍ଠକୁ ଗମନ କଲେ । ରଜଯେମା ସମସ୍ତ ଘଟଣା ସ୍ବଚକ୍ଷୁରେ
 ଦେଖି ଯୁବ ସ୍ବାମୀଙ୍କୁ ପାଇ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଆନନ୍ଦିତ ହେଲେ । ଏବଂ ସ୍ବାମୀ
 ସହିତ ସେହି କୁଟୀରରେ ବାସ କରୁଥିବା ବେଳେ ଦିନେ ଶର୍ଯ୍ୟାତି
 ସେଠାରେ ଆସି ପହଞ୍ଚିଲେ । ଜଣେ ଯୁବକସହିତ ରଜଯେମାଙ୍କୁ ଦେଖି
 ଅତ୍ୟନ୍ତ କ୍ରୋଧାନ୍ବିତ ହୋଇ କନ୍ୟାକୁ ବହୁ ନିନ୍ଦା କଲେ ଏବଂ କହିଲେ
 ତୋର ବୃଦ୍ଧ ସ୍ବାମୀଙ୍କୁ ତ୍ୟାଗକରି ପର ଯୁବକ ସହିତ ସମ୍ପନ୍ନ କରି
 ତୋର ପିତା ଓ ପତି ବଂଶର ସମସ୍ତଙ୍କୁ ନିର୍ଜ୍ବର ପକାଇଲୁ । ରଜ-
 ଯେମା ହୋଇ ଏହିପରି ଭ୍ରଷ୍ଟାଗୁଣୀ ହୋଇ ଉଭୟ କୂଳରେ କଳଙ୍କ
 ଲଗାଇଲୁ । ଏ କଥା ଶୁଣି ଯୁବକ ତ୍ୟବନ ରଜାଙ୍କୁ ପ୍ରଣାମ କରି

କହିଲେ, ହେ ରଜା, ମୁଁ ଭୁବୁ ଗୁଣିଙ୍କର ପୁତ୍ର । ମୁଁ ବୃଦ୍ଧ ନୁହେଁ,
ତପସ୍ୟାରେ ମୋ ଶରୀର ଜଗଜ୍ଞ ହୋଇଯାଇଥିଲା । ସ୍ୱର୍ଗରୁ ଅଶ୍ୱିନୀ
କୁମାର ଦ୍ୱୟ ଆସି ମୋର ତପସ୍ୟାରେ ମୁଗ୍ଧ ହୋଇ ମୋତେ
ନବ ଯୌବନରେ ପରିଣତ କରି ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧାନ ହୋଇଗଲେ । ରଜୟେମା
ମଧ୍ୟ ଦେଖୁଥିବା ସମସ୍ତ ଘଟଣା ବର୍ଣ୍ଣନା କରି କହିଲେ, “ହେ ପିତା”
ଏ ଯୁବା ମୋର ନିଜ ସ୍ୱାମୀ, ଅଶ୍ୱିନୀ କୁମାରଙ୍କ କୃପାରୁ ସେ ତାଙ୍କର
ପୂର୍ବ ଯୌବନ ପ୍ରାପ୍ତ ହେବା ମୁଁ ସ୍ମୃତିରେ ଦେଖୁଛି । ଏହା ଶୁଣି ରଜା
ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହେଲେ ଏବଂ ବର କନ୍ୟାଙ୍କୁ ବହୁ ଆତ୍ମନରେ ଘରକୁ ନେଇ
ରଜ୍ୟରୁ ଅଧେଦେଇ ସିଂହାସନରେ ରଜାରଣୀରୁପେ ଅଭିଷିକ୍ତ କଲେ ।

—୦—

ସୁତ ପରାକ୍ଷ ତଙ୍କୁ ଭଗବାନଙ୍କ ବାଣୀ ଶୁଣାଇଲେ

ଭଗବାନ କହିଲେ

ଅତ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରିୟ ମୋର ଭକ୍ତ	ମୁଁ ଭକ୍ତ ଜନଙ୍କର ହିତ ।
ଭକ୍ତିରେ ମୋତେ ବଶ କରି	ନିଜ ସ୍ୱାମୀଙ୍କୁ ଯେହ୍ନେ ସ୍ତୁରି
ପ୍ରାଣୀ ଯେ ଦଇବ ଅଧିନ	ମାୟାର ବଳେ ହତଜ୍ଞାନ
କୁଟୀରେ ସୀତାଙ୍କୁ ନାଉ	ରାମ ନୟନେ ନିଦ୍ରାମାହି
ସ୍ତ୍ରୀ ପୁରୁଷ ସଙ୍ଗ ଏହି	କେ ସହେ ନରଦେହ ବହି

ସକଳ ଦୁଃଖ ଏ ଶରୀରେ
ଜନ୍ମ ମରଣ ରତ୍ର ଦିନେ
ରେଗ ମନ୍ଦିର ଏ ଶରୀର
ଯଶ ରହିବ ମହାତଳେ

ମରଣ ଭୟ ନିରନ୍ତରେ
ଅଶେଷ ବ୍ୟାଧି ଅନୁକ୍ଷଣେ
ସ୍ବଭାବେ ଦୁଃଖହି ମାତର
ସର୍ବେ ଚଳିବେ କାଳବଳେ ।

* ବିଶେଷ କଥନ *

ଭଗବାନ କହିଲେ ଶ୍ରୀ ଯେପରି ନିଜର ସ୍ବାମୀକୁ ଶ୍ରୀ ସ୍ବଭବ
ଭକ୍ତି ପ୍ରେମରେ ବଶ କରିପାରେ ମୋର ଭକ୍ତ ସେପରି ଭକ୍ତି ସ୍ବଭବ
ପ୍ରେମ ଦ୍ବାରା ମୋତେ ବଶ କରିପାରେ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ପ୍ରାଣୀ ଦୈବର
ଅଧିନ, ମାୟା ବଳରେ ଶ୍ରୀ ପୁରୁଷଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରେମ ବଢେ । କିନ୍ତୁ
ତାହା ଅସ୍ଥାୟୀ ଓ ବନ୍ଧନ କାରକ ଓ କ୍ଷଣିକ । କିନ୍ତୁ ଭକ୍ତର ପ୍ରେମ
ସ୍ଥାୟୀ ଓ ମୋକ୍ଷ ଦାୟକ । ଏ ଶରୀର ରେଗ ମନ୍ଦିର ଜନ୍ମହେଲେ
ନିଷ୍ପନ୍ନ ଦିନେ ମରିବ । ଶରୀର ମରିବ ଆତ୍ମା କଦାପି ମରେ ନାହିଁ ।
ଯେ ପୁଣ୍ୟ କର୍ମ କରି କିଛି ଯଶ ରଖାଯାଏ ତାହାର ସେହି କାର୍ତ୍ତିପୁର୍ଣ୍ଣ
କର୍ମ ପୃଥ୍ବୀରେ ରହେ । ପର ଜନ୍ମରେ ତାର ପୂର୍ବ ଜନ୍ମର ପୁଣ୍ୟକର୍ମ
ଯୋଗୁଁ ସେ ଭକ୍ତ ଓ ଧନୀ ବଂଶରେ ଜନ୍ମ ଗ୍ରହଣ କରି ବହୁ ପୁଣ୍ୟ
କାର୍ଯ୍ୟ କରେ ।

ପୁରରବା ଓ ଉର୍ବଶୀ ଉପଖ୍ୟାନ

ସ୍ତ୍ରୀରାଜ ଦେହେ ଯେତେ ଗୁଣ	ଗଜନ ସାବଧାନେ ଶୁଣ ।
ନିର୍ଦ୍ଦୟ କପଟ ବଚନ	ସାହାସ ଆଦି ଗୁଣ ଗୁଣ ।
ଅଳପ ଜ୍ଞାପେ ପ୍ରାଣନୟକ୍ତି	ପତି ଭ୍ରାତାଙ୍କୁ ନ ଗଣକ୍ତି ।
ଅଜ୍ଞାନ ଭବେ ଥାନ୍ତି ନିତ୍ୟ	ବାଞ୍ଛନ୍ତି ସ୍ୱାର୍ଥଭେଗ ଚିତ୍ତେ ।
ସ୍ୱଭାବେ ଆଠ ଗୁଣ କାମୀ	ଲକ୍ଷ୍ମୀ ନବ ନବ ସ୍ୱାମୀ ।
ଉର୍ବଶୀ ପୁରରବା ଜାଣ	ପୁରଣେ ପାଇବ ପ୍ରମାଣ ।
କାମୀ ପୁରୁଷଙ୍କର ମନ	କେବେହେଁ ନୋହେ ସମ୍ବନ୍ଧନ ।
ନିତ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ମୀ କାମ ଭେଗ	ଅଗ୍ନି ଯେସନେ ଘୃତ ଯେ ଗେ ।

* ବିଶେଷ କଥନ *

ଏଠାରେ କାମୀ ପୁରୁଷ ଓ କାମୀ ସ୍ତ୍ରୀ ମାନଙ୍କ ବିଷୟ କୁହାଯାଇଛି । ସବୁ ପୁରୁଷ ବା ସ୍ତ୍ରୀ ଏପରି ନ ହୋଇପାରନ୍ତି । ସାଧାରଣତଃ ଦେଶ-ଯାଏ ସ୍ତ୍ରୀମାନେ ଅଳ୍ପ ଜ୍ଞାପରେ ଆତ୍ମ ହତ୍ୟା କରନ୍ତି ଏବଂ ନିଜର ସ୍ୱାମୀ, ଭ୍ରାତା, ପୁତ୍ର ହତ୍ୟା କରିବାକୁ ମଧ୍ୟ ପଛୁଟି ନାହିଁ । ପୁରୁଷ ମାନଙ୍କ ଅପେକ୍ଷା ସ୍ତ୍ରୀ ମାନଙ୍କର ସାହସ ଗୁଣଗୁଣ ଅଧିକ ଓ କାମ ସ୍ୱଭାବ ଆଠ ଗୁଣ । କାମୀ ପୁରୁଷଙ୍କର ଯୌନ କାମନା ବଡ଼ ବଡ଼ ଗୁଲିଆଏ ପୁରରବା ଓ ଉର୍ବଶୀ ଏହାର ପ୍ରମାଣ ।

ଯଜ୍ଞାତିକର ଅନୁତାପ ଓ ବୈରାଗ୍ୟ

ଅକାଳେ ବୁଦ୍ଧ ହେବା ଦେଖୁ	ଯଜ୍ଞାତି ମନେ ହେଲେ ଦୁଃଖୀ ।
ଦେବେ ବାଞ୍ଛନ୍ତି ଯେ ଶରୀର	ନିଷ୍ଠଳ ହୋଇଲ ମୋହର ।
ଜନ୍ମିତ ନପାରିଲି ଜଣି	ସ୍ତ୍ରୀ ଭେଗେ ତୁଷ୍ଟି କାହିଁ ପୁଣି ।
ପିତାଙ୍କ ମନ କାଣିପାରେ	ଉତ୍ତମ ପୁତ୍ର ବୋଲି ତାରେ ।
ଶ୍ରଦ୍ଧାରେ ଆଜ୍ଞା ଯେ ପାଳଇ	ମଧ୍ୟମ ପୁତ୍ର ସେ ବୋଲଇ ।
ଶ୍ରଦ୍ଧା ବିହୀନେ ଆଜ୍ଞାପାଳେ	ଅଧମ ପୁତ୍ର ବୋଲିତାରେ ।
ଉତ୍ତମ ପୁତ୍ରେ ଜର ଦେଇ	ଯୌବନ ଆଣିଲ ଫେରଇ ।
କାମ ତୃପତ ଯହୁଁ ହେଲ	ଯୌବନ ପୁତ୍ରେ ଫେରଇଲ ।
ବେରାଗ୍ୟହୁଏ ଜନମିଲ	କୃଷ୍ଣ ସେବାରେ ନିମଜିଲ ।

* ବିଶେଷ କଥନ *

କାମୀ ପୁରୁଷର (ଯୌନ ଲଳସା) ବଡ଼ ଧ୍ୟାଏ, ଆଦୌ କମେ ନାହିଁ । ଯୁବକମାନେ ଏହା ବୁଝିନପାରି କାମାନ୍ଧ ହେବାରୁ ଦିନ ରାତି ଅତି ସ୍ତ୍ରୀ ସମ୍ବୋଗ କରିବାରୁ ଯୁବା ବୟସରେ ବୁଡ଼ା ପରି ଦିଶନ୍ତି ଯଜ୍ଞାତି ଅତିବେଶି ସ୍ତ୍ରୀ ସମ୍ବୋଗ କରିବାରୁ ଯୁବା ବୟସରେ ଜରଜୀର୍ଣ୍ଣ ହୋଇ ଅନୁତାପ କଲେ । ଶେଷରେ ଉତ୍ତମ ପୁତ୍ରକୁ ଜର-ଦେଇ ତା ଠାରୁ ଯୌବନ ଆଣି ସ୍ତ୍ରୀ ସମ୍ବୋଗ କରି ତୁଷ୍ଟି ହେଲେ ।

ତୁଣ୍ଡି ହେବା ପରେ ପୁତ୍ରକୁ ଯୌବନ ଫେରାଇ ଦେଲେ ଜରବସ୍ଥାକୁ
ପୁତ୍ରଠାରୁ ଫେରାଇ ଆଣିଲେ । ତାପରେ ଯୌନ କାମନାର ଭୟଙ୍କର
ପରିଣତି ଅନୁଭବକରି ଅନୁତାପକଲେ, ତେଣୁ ତାଙ୍କ ମନରେ ବୈରାଗ୍ୟ
ଜାତ ହେଲା । ସେ ସ୍ୱାଧୀରର ସମସ୍ତ ମାୟା ତ୍ୟାଗ କରି କୃଷ୍ଣ ସେବା
ଭଜନରେ ଶେଷ ଜୀବନ କଟାଇଥିଲେ ।

— ପରାକ୍ଷିତଙ୍କ ଆକୁଳ ପ୍ରାର୍ଥନା —

ବ୍ରହ୍ମାଣ ମାଳ ମାଳ ହୋଇ	ତୋ ଲେମ୍ବୁ କୂପେ ଛତି ରହି ।
ଦୁଷ୍ଟ ନିବାରୀ ସଜ୍ଜପାକୁ	ତୁ ନାଥ ପରମ ଦୟାଳୁ ।
ବାଳକ ବୃଦ୍ଧ ଯେ ତରୁଣ	ଅବଶ୍ୟ ହୋଇବ ମରଣ ।
ଦେହ ଜନ୍ମିଲେ ନିଶ୍ଚେ ମରି	ମରଣ ଗୁରେ କିମ୍ପା ତ୍ୱରି ।
ସତ୍ୟେତୁ ପାକୁ ବସୁନ୍ଧରୀ	ତୋର ଭିଆଣ ନରହରି ।
ସତ୍ୟେ ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କୁ କଲୁ ଜାତ	ସତ୍ୟ ସ୍ୱରୂପ ତୁ ଅଲ୍ୟୁତ ।
ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ ମନୁଷ୍ୟ ଶରୀର	ବିଷ୍ଣୁର ପୂଜାର ମନ୍ଦିର ।
ହେ ପ୍ରଭୁ ହୁଅତୁ ସଦୟ	ମୋ ମନେ ଦିଅ ତୁ ଅଭୟ ।
ତୋ ପାଦେ ରହୁ ମୋର ମନ	ତୋ ନାମ ଭଜି ଯାଉ ପ୍ରାଣ ।

* ବିଶେଷ କଥନ *

ରୁଷି ମାନଙ୍କର ଉପଦେଶ ଓ ଭଗବତ୍ ବାଣୀ ଶୁଣିବା ପରେ ପରାକ୍ଷତଙ୍କର ମନରେ ଥିବା ମୃତ୍ୟୁ ଭୟ ଦୂର ହେଲା, ସେ ଭଗବାନଙ୍କୁ ପ୍ରାର୍ଥନା କରି ଜଣାଇଲେ ଯେ ଜନ୍ମହେଲେ ନିଶ୍ଚୟ ଦିନେନା ଦିନେ ମୃତ୍ୟୁ ହେବ । ବାଳକ ବୃକ, ତରୁଣ ସମସ୍ତେ ମରିବେ । ମନୁଷ୍ୟ ଶରୀର ବିଷ୍ଣୁଙ୍କର ପୂଜା ମନ୍ଦିର ବୋଲି ଯେଉଁମାନେ ଭବନ୍ତି ସେହି-ମାନେ ଭଗବାନଙ୍କର କରୁଣା ଲଭ କରନ୍ତି । ହେ ପ୍ରଭୁ ମୋର ମନରେ ଅଭୟ ଦିଅ ଯେପରି ମୁଁ ମୃତ୍ୟୁକୁ ନଭରି ତୋର ନାମ ସ୍ମରଣ କରୁ କରୁ ମୋର ପ୍ରାଣ ତୋ ନିକଟକୁ ଚାଲିଯାଉ ।

ଇତି । ଓଁ ନମୋ ଭଗବତେ ବାସୁଦେବାୟ

ନବମ ସ୍କନ୍ଧ ସମାପ୍ତ ।

ଦଶମ ସ୍କନ୍ଧ

(ଗୋପ ଲଳା)

କୃଷ୍ଣ କନ୍ୟା

ଓଁ ନାରାୟଣଂ ନମସ୍କୃତ୍ୟ ନରଂତୈବ ନରେଭମଂ
ଦେବଂ ସରସ୍ବତୀଂ ବ୍ୟାସଂ ତତୋଜୟ ମୁଦାରୟେତ୍
ମୁକଂ କରେତି ବାରୁକଂ ପଞ୍ଚୁଲଂ ଶୟତେ ଗିରିଂ
ଯଦ୍ଭୃମା ତମହଂ ବନ୍ଧେ ପରମାନନ୍ଦ ମାଧବଂ ।

— କୃଷ୍ଣ ଜନ୍ମ ପରେ ବସୁଦେବଙ୍କ ଗୋପ ଗମନ —

ତେ ତେହିଁ ତୁହି ରକ୍ଷାକର	ମୁଁ ଭ୍ରମ ମନୁଷ୍ୟ ମାତର ।
ତୁ ଏବେ ହରି ରଖ ତୋତେ	କଂସକୁ ନୟାଇ ପରତେ ।
ତିନିବା ଦେଖୁ ଜଗନ୍ନାଥ	ଫଣାରେ ଜାଳିଲ ଅନନ୍ତ ।
ଶୁଣି ବୋଇଲେ ଉଗ୍ରେସନ	ଦେଖାଅ ଶଙ୍ଖ ଚକ୍ର ଚିହ୍ନ ।
ଭୃତ୍ୟକୁ ଦୟା ଭବ ବହି	ଶଙ୍ଖ ଚକ୍ର ଚିହ୍ନ ଦେଖାଇ ।
ସ୍ଥିତି କରିଣ ଉଗ୍ରେସନ	ଚରଣେ କଲକି ପ୍ରଣାମ ।
ଶ୍ରୀ ମୁଖେ ତାକୁ ଆଜ୍ଞା ଦେଲେ	ନୁପତି ହୋଇବୁ ବୋଇଲେ ।

* ଚିଶୋପ କଥନ *

କାରାଗାରର ଅନ୍ଧକାର ମଧ୍ୟରେ ଶେଷରେ ଦେବଜ୍ଞ ଗର୍ଭରୁ ଅଶ୍ରୁମୀ
 ତଥ୍ୟରେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଜନ୍ମହୃଦୟ କରିଥିଲେ । ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କ ମାୟାରୁ କାରାଗାର
 ଗୁମ୍ଫାଟି ଆନେକତ ହେଲା ଏବଂ ସବୁ ଦରଜା ଖୋଲିଗଲା । ବସୁଦେବ
 ଦେବଜ୍ଞ ସ୍ୱୟଂ ଭଗବାନଙ୍କୁ ସ୍ୱ ଚକ୍ଷୁରେ ଦେଖିଲେ । କଂସ ଭୟରେ
 ବସୁଦେବ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କୁ ନେଇ ନନ୍ଦରାଜା ଉଦାସରେ ଗୋପନରେ ଚାଲିବା
 ପାଇଁ ଯିବାବେଳେ ଦ୍ୱାପର ଉତ୍ତସେନ ହାବୁଡରେ ପଡ଼ିଗଲେ ଏବଂ
 କହିଲେ ମୁଁ ସ୍ୱୟଂ ଭଗବାନ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କୁ ନେଇ ନନ୍ଦରାଜାଙ୍କ ଘରେ
 ଲୁଚାଇ ରଖିବାକୁ ଯାଉଛି । କଂସ ଜାଣିଲେ କୃଷ୍ଣଙ୍କୁ ମାରଦେବ ।
 ତୁମେ ଶୀଘ୍ର ବାଟ ଛାଡ଼ି ଦିଅ । ଏହାଶୁଣି ଉତ୍ତସେନ କହିଲା । କୃଷ୍ଣ
 ରୂପରେ ଖେଳ, ଚନ୍ଦ୍ର, ଚନ୍ଦ୍ର ଦେଖାଇଲେ ଛାଡ଼ି ଦେବ ।

ଭଗବାନ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଭକ୍ତ ଉତ୍ତସେନଙ୍କ ମନକଥା ଜାଣିପାରି ତାକୁ
 ନିଜ ରୂପ ଦେଖାଇଲେ । ଉତ୍ତସେନ ସ୍ୱୟଂ ଭଗବାନଙ୍କୁ ସ୍ୱ ଚକ୍ଷୁରେ
 ଦେଖି ଉତ୍ତରରେ ଗଦ ଗଦ ହୋଇ ପ୍ରଣାମ କରିବାରୁ ଭଗବାନ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ
 ତାକୁ ବର ଦେଇ କହିଲେ ତୁ ମଥୁରାରେ ରଜା ହେବୁ । ଏହାପରେ
 ବସୁଦେବ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କୁ ନେଇ ଯଶୋଦାଙ୍କ ପାଖରେ ଥୋଇ ଦେଇ
 ଯଶୋଦା ଜନ୍ମ ଦେଇଥିବା ମହାମାୟା କଳ୍ୟାଣକୁ ଅତି ଦେବଜ୍ଞଙ୍କ

ପାଖରେ ରହିଥିଲେ । ଦେବଜ୍ଞ ଓ ଯଶୋଦା ପ୍ରସବ ବେଳେ ଯୋଗୁ
ଏକଜ୍ଞ ଶୟାରେ ଅଚେତ୍ ଅବସ୍ଥାରେ ଥିବାରୁ କିଛି ଜାଣି ପାରିଲେ
ନାହିଁ ।

— * —

ନୟୋସ୍ତବ

କ୍ଷେମଟା ବାଦ୍ୟ କରତାଳି

ନାଚନ୍ତି ଆନନ୍ଦେ ଗୁଥଳି ।

ଅପୁଆ ଘରେ ପୁଅ ଜନ୍ମ

ନାଚେ ଆନନ୍ଦେ ନୟସ୍ତବ ।

* ବିଶେଷ କଥନ *

କିଛି ସମୟ ପରେ ଚେତା ହେନାରୁ ଯଶୋଦା ପୁଅ ଜନ୍ମ କରିଛନ୍ତି
ବୋଲି ଜାଣିପାର ଆନନ୍ଦରେ ଝୁଲି ହୋଇଗଲେ । ରାଜ୍ୟ ସାର
ନାନା ପ୍ରକାର ବାଦ୍ୟ ବଜାଇ ଗୋପାଳମାନେ ନାଚରେ ମାଡିଲେ ।
ଗୋପୀମାନେ କରତାଳି ଝୁକଝୁକି ଦେଇ ଆନନ୍ଦରେ ନୃତ୍ୟ କଲେ ।
ନୟସ୍ତବ ବୃଦ୍ଧାବସ୍ଥାରେ ପୁଅଟିଏ ପାଇଥିବାରୁ ଆନନ୍ଦରେ ନାଚି ନାଚି
ପାଗଳ ପରି ହେଲା ।

— * —

ଦେବଜ୍ଞଙ୍କ ଗୋକ

ଅଛି ବୟସ ମୋର କାହିଁ ପାରିବି ପୁଅ ଉତ୍ତୁକାର ।
 ଦେହ ବହୁଳେ ନିଶ୍ଚେ ମରି ସଂସାର ନୁହଇ କାହାର ।
 ଅର୍ଜିଲି କର୍ମେ ଆତନାତ ମାୟା ଭିଆଣ ତାତ ମାତ ।
 ସମ୍ପଦ ଶୂନ୍ୟ ପ୍ରାୟ ଦୃଶ୍ୟ ଏଥେ ତୁ ନ କର ବିଶ୍ୱାସ ।
 ନରତେ ଚନ୍ଦ୍ର ନରହରି ନ ମର ଶୂନ୍ୟ କଳି କରି ।

* ବିଶେଷ କଥନ *

ଦେବଜ୍ଞ ଚେତାପାଇ ଯେତେବେଳେ ଦେଖିଲେ ଜନ୍ମାଟିଏ ଜନ୍ମ-
 କରିଛନ୍ତି ସେତେବେଳେ ଦୁଃଖରେ କାନ୍ଦି ପକାଇ କହୁଲେ ମୋର
 ଭାଗ୍ୟରେ ପୁଅନାହିଁ । ପୁଅଟିଏ ହୋଇଥିଲେ କଂସକୁ ବିନୟ ହୋଇ
 ତାକୁ ନ ମାରିବା ପାଇଁ କହୁଥାନ୍ତି । ପୁଅ ଜନ୍ମରେ ଯେପରି କର୍ମ
 କରିଥିଲି ସେପରି ଫଳ ପାଇଲି । କର୍ମ ଅନୁସାରେ ଫଳ ମିଳେ । ସବୁ
 ସେଇ ଭଗବାନଙ୍କର ମାୟା । କେହି କାହାର ପୁଅ ନୁହେଁ କି କେହି
 କାହାର ପିତାମାତା ନୁହଁନ୍ତି । ବୃଥା ଚିନ୍ତା, ବୃଥା କଳି କରି ପର
 ଦୋଷ ଦେବା ଉଚିତ ନୁହେଁ । ସର୍ବଦା ଭଗବାନଙ୍କୁ ଧନ୍ୟା କରିବା
 ଉଚିତ, ସେ ହିଁ ଏକମାତ୍ର ଆଶ୍ରୟ ।

ପୁତନା ବଧ

ଯଶୋଦା ଘେନି ବନମାଳୀ ପୁତନା କୋଳେ ଦେଲେ ଢୋଳି ।
 ନୃସିଂହ ମୁଖେ ଦେଲେ ଡ୍ରନ ଗାତେ ପିତଲେ ଭଗବାନ ।

ଅସୁଖ ପ୍ରାଣ ଶୀର ସଙ୍ଗେ
 ଯାହା ବେଲନ୍ତି ସିଦ୍ଧ ଜନେ
 ଶକଟା ଡ଼ାକାବର୍ତ୍ତ ମଲେ

ପଶିଲ ଗୋବିନ୍ଦର ଅଙ୍ଗେ ।
 ଅନ୍ୟଥା ନୁହଇ ବଚନେ ।
 ପୂର୍ବ ଅଭିଶାପୁ ତରଲେ ।

* ବିଶେଷ କଥନ *

ପୁତନା ଅସୁଖ କଂସର ଆଦେଶରେ କୃଷ୍ଣଙ୍କୁ ଶୀର ଖୁଆଇବା
 ଛଳନା କରି ତାଙ୍କୁ ହତ୍ୟା କରିବା ପାଇଁ ସ୍ବନରେ ବିଷ ପୁରଇ ଆସି
 ଯଶୋଦା ପାଦରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ଯଶୋଦା ବୁଝିନପାରି ଭାବିଲା ଯଦି ଜଣେ
 ଯୁବକ-ନିଜ ଇଚ୍ଛାରେ ଶୀର ଖୁଆଇବା ପାଇଁ କହୁଛି କୃଷ୍ଣ ଶୀର
 ପିଇଲେ ଶୀଘ୍ର ତାରତା ହୋଇଯିବ ଭାବି ପୁତନା କୋଳରେ କୃଷ୍ଣଙ୍କୁ
 ବସାଇଦେଲା । କୃଷ୍ଣ ଶୀର ପିଇବା ସଙ୍ଗେ ପୁତନାର ପ୍ରାଣ ମଧ୍ୟ ଗୋଟି
 ନେଲେ । ପୁତନା ମଲା, କୃଷ୍ଣଙ୍କ ପାଦରେ ଲାଜ ହେଲା । ଡ଼ାକାବର୍ତ୍ତ,
 ଶକଟାମୁର ପ୍ରଭୃତି ବହୁ ଅସୁର କୃଷ୍ଣଙ୍କ ଦ୍ବାରା ନିହତ ହେଲେ ଏବଂ
 ପୂର୍ବ ଅଭିଶାପରୁ ମୁକ୍ତ ହେଲେ ।

ଯଶୋଦାଙ୍କ ବିଶ୍ବ ଦର୍ଶନ

ଯାହାର ଆଦି ଅନ୍ତ ନାହିଁ
 ମାଟି ଖାଇବା ଦେଖି ହର

ଯଶୋଦା ପାଇବ ତା କାହିଁ ।
 କୃଷ୍ଣ ମାୟା ଜାଣି ନ ପାରି ।

ତକ୍ଷଣେ କୃଷ୍ଣ ପାଟି ଧରି	ଦଣ୍ଡେ ଚାହିଁଲି ନନ୍ଦ ନାରୀ ।
ଦେଖିଲି ଅଶେଷ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ	ସ୍ବପନ ପ୍ରାୟେ ଭ୍ରମେ ମୁଣ୍ଡ ।
ଯଶୋଦା ଶ୍ରମ ଦେଖୁ ହରି	ନିଜ ବନ୍ଧନେ ଦୟାକରି ।
ତକ୍ଷଣେ ଦଉଡ଼ି ଅଶ୍ବିନି	କୃଷ୍ଣଙ୍କୁ ସେଲରେ ବାନ୍ଧିଲି ।

* ବିଶେଷ କଥନ *

ଏ ସଂସାରରେ ଯାହା କିଛି ଘଟେ, ଘଟୁଛି ବା ଘଟିବ ସେ ସମସ୍ତ ଭଗବାନଙ୍କର ମାୟାର ଖେଳ । ମାଆକୁ ବିଶ୍ଵ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଦେଖାଇବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ କୃଷ୍ଣ ନାଟି ଖାଇଲେ । ଯଶୋଦା ଏହା ଦେଖି ଶୀଘ୍ର ଦଉଡ଼ି ଆସି କୃଷ୍ଣର ପାଟି ଖୋଲି ଭିତରକୁ ଚାହିଁ ସମସ୍ତ ବିଶ୍ଵବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡକୁ ଦେଖି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଲେ । ତାଙ୍କୁ ସବୁ ସ୍ବପ୍ନ ଦେଖିଲା ଭଳି ଲାଗିଲା ।

ଆଉଥରେ କୃଷ୍ଣଙ୍କର ଦୁଷ୍ଟାମି ଭୁଞ୍ଜିବା ପାଇଁ କୃଷ୍ଣଙ୍କୁ ଦଉଡ଼ିରେ ବାନ୍ଧିବା ପାଇଁ ଚେଷ୍ଟାକଲେ । ଘରୁ ଯେତେ ଦଉଡ଼ି ଆଣି ବାନ୍ଧିଲେ ବି ଦଉଡ଼ି ଅଶ୍ବ ନଥାଏ । ମାଆର ବ୍ୟସ୍ତତା ଦେଖି କୃଷ୍ଣ ଏପରି ମାୟା କଲେ ଦଉଡ଼ି ଅଶ୍ବିନି, ଯଶୋଦା କୃଷ୍ଣଙ୍କୁ ଗୋଟିଏ ଝୁଣ୍ଟରେ ବାନ୍ଧି ପାରିଲେ । କୃଷ୍ଣଙ୍କୁ ଦଉଡ଼ିରେ ବାନ୍ଧିବା ପୂର୍ବ ଜନ୍ମର ବହୁ ପୁଣ୍ୟର ଫଳ ।

—*—

କାଳୀୟ ଦଳନ

କାଳୀୟ ମନେ ବିଶୁଦ୍ଧିଲ୍ଲ ମରଣ ନିଶ୍ଚୟ ହୋଇଲ ।
 ହରିରେ ପଶିଲ ଶରଣ ତାକୁ ରଖିଲେ ନାଶପୁଣ ।
 ପୂର୍ବେ ଯାହାର ପୁଣ୍ୟ ଥାଇ ସକଳ ଦୁଃଖ ସେ ତରଇ ।
 ହରି ଚରଣେ ଦିଅ ମନ ସେ ହୁଏ ବିପଦ ଭଞ୍ଜନ ।

* ବିଶେଷ କଥନ *

ପ୍ରାଣୀ ତାର ପୂର୍ବ ଜନ୍ମର କର୍ମଫଳ ଏ ଜନ୍ମରେ ଭୋଗ କରେ ।
 ଜନ୍ମ ମାୟାବଦ୍ଧ ପ୍ରାଣୀ ତାହା ବୁଝି ନପାର ଅଥଥା ଅନ୍ୟ ଉପରେ
 ଦୋଷାଭୋଷ କରେ, ଯେଉଁମାନେ ଉଚ୍ଚ ବର୍ଣ୍ଣରେ ଓ ଧନୀ ପୁଣ୍ୟାୟାଙ୍କ
 ଘରେ ଜନ୍ମ ଗ୍ରହଣ କରୁଛନ୍ତି ତାହା ସେମାନଙ୍କ ପୂର୍ବ ଜନ୍ମର ପୁଣ୍ୟ
 କର୍ମର ଫଳ ଯେଉଁମାନେ ନୀଚ କୁଳରେ, ଗର୍ଭବ ଘରେ ଜନ୍ମଗ୍ରହଣ
 କରୁଛନ୍ତି ତାହା ସେମାନଙ୍କର ପୂର୍ବ ଜନ୍ମର ପାପକର୍ମର ଫଳ ତେବେ
 ଏ ଜନ୍ମରେ ପୂର୍ବ ଜନ୍ମରେ ପାପକର୍ମ ଥାଉ ବା ପୁଣ୍ୟ କରିଥାଉ ଯଦି
 ବିପଦ ବେଳେ ଭଗବାନଙ୍କ ଉପରେ ଦୃଢ଼ ବିଶ୍ୱାସ ରଖି
 ସତ୍‌କର୍ମ କରେ ସେ ନିଶ୍ଚିତରୂପେ ବିପଦରୁ ରକ୍ଷା ପାଏ ।

ସହ ପରୀକ୍ଷିତଙ୍କୁ ବୁଝାଇଲେ

ପର ରମଣୀ ଯେହୁ ହରେ ଯେ ପାଣୀ ମନ୍ୟସାନ କରେ ।
 ନୂଆ ଖେଳନ ଘେନ ହୋଇ ଶ୍ରେଷ୍ଠ କରଇ ଲୋଭ ବହୁ ।

ଏକ ଆରକେ ହିଂସା ବହୁ ନରକେ ପଡ଼ୁଥାନ୍ତି ଯାଇଁ ।
 ସମ୍ପଦ ମଦେ ଯେହୁ ଅଛ ସମ୍ପଦ ନାଶ ତା ଔଷଧ ।
 ଦୁଃଖୀର ଦୁଃଖ ବୁଝେ ଦୁଃଖୀ ବୁଝି ନ ପାରେ ତାହା ସୁଖୀ ।
 କଣ୍ଟା ନ ବଢ଼େ ଯା ଚରଣ ସେ କି ଜାଣଇ ତା କଷଣ ।
 କେ ଥାଏ ସମେ ସୁଖେ ଦୁଃଖେ ତାହାକୁ ନାରାୟଣ ରଖେ ।

* ବିଶେଷ କଥନ *

ମନୁଷ୍ୟ ଯେଉଁ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଅନ୍ୟାୟ କାମ କରୁଥାଏ,
 ସେତେବେଳେ ତା କପାଳରେ ଦଣ୍ଡ ସଞ୍ଚିତ ହୋଇ ରହୁଥାଏ, କିନ୍ତୁ
 ସେ ତାହା ବୁଝିପାରେ ନାହିଁ । ଧନ ଗର୍ବରେ ଅଛ ହୋଇଥିବା
 ଲୋକକୁ ଧନହେବୀ କୁହାଯାଏ । ଏପରି ରୋଗର ଏକମାତ୍ର ଔଷଧ
 ଧନ ନାଶ । ଧନୀ ଗରିବର ଦୁଃଖ ବୁଝିପାରେ ନାହିଁ । ଯାହାର
 ପାଦରେ କଣ୍ଟା ଫୋଡ଼ି ହୋଇନାହିଁ । କଣ୍ଟା ଫୋଡ଼ି ହୋଇଥିବା
 ପାଦର କଷ୍ଟ ସେ କିପରି ଜାଣିବ ? ଯେ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ସମାନ ଦୃଷ୍ଟିରେ
 ଦେଖେ ନାରାୟଣ ସର୍ବଦା ତାର ସହାୟ ହୁଅନ୍ତି ।

ମନ ତୋ ପାଦେ ନିତ୍ୟେ ଥାଉ ତୋ ନାମ ଭକ୍ତି ଜବ ଯାଉ ।
 ଯାହାକୁ ହେଉ ତୁ ସଦୟ ସେ ନ ପଡ଼େ ମାୟା ମୋହେ ।

ମୟା ମନୁଷ୍ୟ ଅବତାର

ରୂପତେ କହି ନହ ଘର ।

ଦୁଷ୍ଟ ନିବାରୀ ସକ୍ତ ପାଳି

ଦୟାସାଗର ବନମାଳୀ ।

* ବିଶେଷ କଥନ *

ଭଗବାନ ମନୁଷ୍ୟ ରୂପରେ ଜନ୍ମଗ୍ରହଣ କରି ଯୁଗେ ଯୁଗେ ଦୁଷ୍ଟ-
ମାନଙ୍କୁ ସଂହାର କରନ୍ତି ଓ ସକ୍ତମାନଙ୍କୁ ପାଳନ କରି ଦେଶରେ ଶାନ୍ତି
ସ୍ଥାପନ କରନ୍ତି । ଭଗବାନଙ୍କର ଦୟା ଦୁଷ୍ଟ ଓ ସକ୍ତମାନଙ୍କ ପ୍ରତି
ସମାନ । ଦୁଷ୍ଟମାନଙ୍କୁ ସଂହାର କରିବା ସେମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ଭଗବାନଙ୍କର
ଦୟା । ସଂହାର ନ କଲେ ସେମାନଙ୍କର ସଦ୍‌ବୁଦ୍ଧି ହେବନାହିଁ ।
ସେଥିପାଇଁ ଭଗବାନଙ୍କ ନାମ ଦୟାସାଗର ।

ଶୁକ ପରୀକ୍ଷିତ କହିଲେ

ବହୁ ପ୍ରକାରେ ସେବା କରି

ବୁଦ୍ଧ ଯେ ପର ଉପକାରୀ ।

ଏହାଙ୍କ ପ୍ରାୟ ଯେବେ ହୋଇ

ସଂସାର ମଧ୍ୟେ ଦେହ ବହି ।

ଧନେ ବଚନେ ସେବା କରି

ଯେ ହୁଏ ପର ଉପକାରୀ ।

ଦିନ ବଞ୍ଚଇ ସୁଖେ ଦୁଃଖେ

ତାହାକୁ ଜଗନ୍ନାଥ ରଖେ ।

* ବିଶେଷ କଥନ *

ପ୍ରତ୍ୟେକ ମନୁଷ୍ୟ ବୃକ୍ଷପରି ପରେପକାରୀ ହେବା ଉଚିତ୍ । ଗଛ
ବ୍ରହ୍ମା ପ୍ରଦାନ କରେ । ସେ ତ୍ୟାଗ କରୁଥିବା ଅମ୍ଳଜାନ ବାଷ୍ପଦ୍ୱାରା

ପ୍ରାଣୀମାନେ ବଞ୍ଚି ରହନ୍ତି, ତାର ପତ୍ର, ପୁଷ୍ପ, ଫଳ, କାଠ ଇତ୍ୟାଦି
ବ୍ୟବହାର କରି ମନୁଷ୍ୟ ସୁଖମୟ ଜୀବନ ଯାପନ କରେ । ନିଜର
ଜୀବନ ଦେଇ ବୃକ୍ଷ ପରର ଉପକାର କରେ । ଯେଉଁ ଲୋକ ଧନ,
ବଚନ, ସେବାଦ୍ୱାରା ପରର ଉପକାର କରନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କୁ ଜଗନ୍ନାଥ
ସବୁବେଳେ ସହାୟ ହୁଅନ୍ତି ।

ଭଗବାନ କହିଲେ

ମୋହର ଆଦି ଅନ୍ତ ନାହିଁ	ପ୍ରାଣୀ ପାଇବେ ମୋତେ କାହିଁ ।
ହୃଦେ ଥାଇ ଯେ ହୃଦେ ଚିନ୍ତି	ସେ ମୋତେ ନିକଟେ ଦେଖନ୍ତି ।
କର୍ମର ବଳେ ଦେହ ଘେନି	ଜୀବ ଜନ୍ମର ନାନା ଯୋନି ।
କର୍ମଟି ଶତ୍ରୁ ମିତ୍ର ହୁଏ	ଗୁରୁଙ୍କ ପ୍ରାୟେ ଶିକ୍ଷା ଦିଏ ।

* ବିଶେଷ କଥନ *

ଭଗବାନ ସବୁଠାରେ ଥିଲେ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କୁ କେହି ଦେଖିପାରନ୍ତି ନାହିଁ
କିନ୍ତୁ ଯେ ତାଙ୍କୁ ଭକ୍ତିର ସହିତ ମନ ମଧ୍ୟରେ ଚିନ୍ତା କରେ ସେ ଯେତେ
ହୃଦରେ ରହି ସ୍ମରଣ କରିଥିଲେ ମଧ୍ୟ ନିକଟରେ ଦେଖିପାରେ । ନିଜର
କର୍ମକୁ ନିଜର ଗୁରୁ ପରି ଶିକ୍ଷା ଦିଏ ସ୍ୱତ୍ୱକର୍ମ ନିଜର
ମିତ୍ର ପରି ଅସ୍ୱତ୍ୱକର୍ମ ତୁମ୍ଭର ଶତ୍ରୁ ପରି କାର୍ଯ୍ୟ କରନ୍ତି ।

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କର ଗୋପୀଙ୍କୁ ଉପଦେଶ

ପୂର୍ବ ଅର୍ଜିତ କର୍ମଫଳେ ଯେ ଯାହା ସ୍ବାମୀ ତାକୁ ମିଳେ ।
 ଯେ ଯେବେ ହୁଏ ଅସୁନ୍ଦର ଦୁଃଖୀ ପୁରୁଷ ବ୍ୟାଧିକର ।
 ତାହାକୁ ନମଣିବ ହାନ ସେ ବିଷ୍ଣୁ ଦେବଙ୍କ ସମାନ ।
 ମନ ନିବେଶି କୃଷ୍ଣ ପାଦେ କାନ୍ଦନ୍ତି ଗୋପୀ ଗଦଗଦେ ।
 ଶୁଣିଲୁ ପତି ସୁତ ଘର ତୋହର ପାଇଁ ଦାମୋଦର ।
 ଉଜ୍ଜନ୍ତି ଯେ ତୋହର ନାମ ତାହାକୁ ନ ଦଣ୍ଡଇ ଯମ ।
 ସେ ଗୋପୀ ଗୋବିନ୍ଦର ପ୍ରାୟେ ଜ୍ଞାନୀ, ସୁଜନେ କର ଲକ୍ଷେ ।

* ବିଶେଷ କଥନ *

କୃଷ୍ଣପ୍ରେମରେ ପାଗଳ ହୋଇ ଯେତେବେଳେ ଗୋପୀମାନେ
 ଡାମୀ, ପୁତ୍ର, ଧନ ସମ୍ପତ୍ତି, ଗୃହ ସମସ୍ତ ତ୍ୟାଗକରି ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କ
 ନିକଟରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ସେତେବେଳେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ସେମାନଙ୍କୁ ଉପଦେଶ
 ଦେଲେ ଯେ ସ୍ବାମୀ ସ୍ତ୍ରୀ ମାନଙ୍କର ଦେବତା । ସ୍ବାମୀ ଦୁଃଖୀ ହେଉ,
 ପୁଣି ହେଉ ବା ବ୍ୟାଧିଗ୍ରସ୍ତ ହେଉ ସ୍ତ୍ରୀ ତାକୁ ଦେବତା ମନେ କରି
 ତାର ସେବା କରିବା ଉଚିତ । କାରଣ ପୂର୍ବ ଜନ୍ମର କର୍ମ ସ୍ବରୂପ ସ୍ତ୍ରୀକୁ
 ସ୍ବାମୀ ମିଳିଥାଏ । ତେଣୁ ତାକୁ ସାଧାରଣ ମନୁଷ୍ୟ ନଭାବି ଯେଉଁ
 ସ୍ତ୍ରୀ ସ୍ବାମୀ ଦେବା କରେ ସେ ତାର ପୂର୍ବ ଜନ୍ମର କର୍ମ ଦୋଷରୁ ମୁକ୍ତ
 ହୋଇ ପର ଜନ୍ମରେ ଦିବ୍ୟ ସ୍ବାମୀ ପାଇଥାଏ । ଏହା ଭଗବାନଙ୍କର
 ଆଶୀର୍ବାଦ ବୋଲି ପ୍ରତ୍ୟେକ ସ୍ତ୍ରୀ ଭାବିବା ଉଚିତ ।

ଭଗବାନଙ୍କର ମାୟା

କଲବେ କଂସ ଅବିରତେ	କୃଷ୍ଣଙ୍କୁ ଭୟ କରି ଚିତ୍ତେ ।
ଯାହାକୁ ଡରୁଥିଲ ନିତ୍ୟ	ତାହାକୁ ଦେଖିଲ ଅଗ୍ରତେ ।
ତା ଦେହେ ପଶି କଂସ ରୟ	ଖଣ୍ଡିଲ ଜନ୍ମ ମୃତ୍ୟୁ ଭୟ ।
ମଞ୍ଚାରୁ ପଡ଼ି ମାମୁଁ ମଲ	ମୋତେ ତ ଦଇବ ରଖିଲ ।
ବନ୍ଦିଲ ମାଉଁଙ୍କ ଚରଣ	ଆଶ୍ୱାସନା କଲ ତାଙ୍କ ମନ ।

* ବିଶେଷ କଥନ *

ଭଗବାନଙ୍କୁ କେହି କେହି ଶତ୍ରୁ ବା ମିତ୍ର ବୋଲି ଭବନ୍ତି । ଭଗବାନଙ୍କୁ ଯେ ଯେପରି ଭବେ ସେ ସେହିପରି ଫଳ ପାଏ । କଂସ ଭଗବାନଙ୍କୁ ଶତ୍ରୁ ବୋଲି ଭବେ । କିନ୍ତୁ ଭଗବାନ କାହାରି ଶତ୍ରୁ ନୁହଁନ୍ତି କିମ୍ବା ମିତ୍ର ନୁହଁନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ସେ ଯାହା କରନ୍ତି ତାହା ଶତ୍ରୁ ଓ ମିତ୍ର ଉଭୟଙ୍କର ସମାନ ମଙ୍ଗଳ ହୁଏ । ତାଙ୍କ ସୃଷ୍ଟିରେ ଅମଙ୍ଗଳ ବୋଲି କିଛି ନାହିଁ । କଂସ ଯେଉଁ କୃଷ୍ଣଙ୍କୁ ଡରୁଥିଲ ସେହି କୃଷ୍ଣ ଅର୍ଥାତ୍ ଭଗବାନଙ୍କୁ ଆଶ୍ୱରେ ଦେଖୁ ପ୍ରାଣ ତ୍ୟାଗ କଲ । ମଞ୍ଚାରୁ ପଡ଼ି କଂସ ମରିବାଟା ଲୋକ ଦେଖାଣିଆ ଦୃଶ୍ୟ । କୃଷ୍ଣଙ୍କର ମାୟାରେ ମଞ୍ଚା ଭଙ୍ଗି ଗଲ । କଂସ ଆପେ ଆପେ ମରିଗଲ । କୃଷ୍ଣ ତାଙ୍କୁ ମାରି ନାହାନ୍ତି ବୋଲି ଲୋକେ ଜାଣିଲେ । କୃଷ୍ଣ କଂସର ଋଣୀମାନଙ୍କୁ ସାନ୍ତ୍ୱନା ଦେଇ କହିଲେ, ମଞ୍ଚା ଭଙ୍ଗି ଯିବାରୁ ମାମୁଁ ପଡ଼ି ମରିଗଲେ, କିନ୍ତୁ

ମୋତେ ଦଇବ ରକ୍ଷା କରିଦେଲା ନତେରୁ ମୁଁ ବି ମରିଯାଇଥାନ୍ତି ।
ମାଉଁମାନେ ମଧ୍ୟ ଏହା ସତ୍ୟ ବୋଲି ବୁଝିଗଲେ । କୃଷକର ମାୟା
ଦେବତା ମାନେ ବି ବୁଝି ପାରନ୍ତି ନାହିଁ । ମନୁଷ୍ୟ କିପରି ବୁଝିବ ?
କଂସ ପୂର୍ବ ଜନ୍ମର ଅଭିଶାପରୁ ମୁକ୍ତ ହେଲା ଏବଂ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କ ମାଦରେ
ଲୀନହେଲା । ଭଗବାନ ବିଷ୍ଣୁଙ୍କର ଦ୍ଵାରପାଳରୂପେ ଥିବା ଜୟ, ବିଜୟ
ଦୁଇ ଭାଇକୁ ରୁଷି ମାନଙ୍କ ଅଭିଶାପରୁ ମୁକ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ଏହାଥିଲା
ଭଗବାନ କୃଷ୍ଣଙ୍କର ମାୟା ଉପାୟ । ଜୟ, ବିଜୟ ଅସୁର ବଂଶରେ
ପ୍ରଥମ ଜନ୍ମ ହିରଣ୍ୟାକ୍ଷ ହିରଣ୍ୟ କଶିପୁ, ଦ୍ଵିତୀୟ ଜନ୍ମ ଋଷବଣ, କୁନ୍ଦକର୍ଣ୍ଣ,
ତୃତୀୟ ଜନ୍ମ କଂସ, କେଶୀ । ଏହି ତୃତୀୟ ଜନ୍ମ ପରେ ସେମାନେ
ଅଭିଶାପରୁ ମୁକ୍ତ ହୋଇଥିଲେ ।

ଦଶମ ସ୍କନ୍ଧ

ଦ୍ଵାରକା ଲୀଳା

(କୃଷ୍ଣ ଉଦ୍ଧବଙ୍କୁ ଗୋପ-ସେରଣ)

ଗୋପୀଙ୍କୁ କହ ଯା ତୁରିତ
ଗୋପୀଙ୍କ ଠାରେ ମୋର ମନ

ମୋହର ସମସ୍ତ ଉଦ୍ଧତ ।
ମୁଁ ତାଙ୍କ ଅଟଳ ଜୀବନ ।

ଇଷ୍ଟ ଦେବତା ତାଙ୍କ ମୁହିଁ ମୋ ତହୁଁ ଗତି ପତି ନାହିଁ ।
 ଯେ ସର୍ବଧର୍ମ ଗୁଡ଼ି ମୋତେ ଭଜନ୍ତି ଭକତଙ୍କ ହିତେ ।
 ମୁଁ ବହେ ତାଙ୍କୁ ମୋର ହୃଦେ ସେ ଯେ ଭଜନ୍ତି ମୋର ପାଦେ ।

* ବିଶେଷ କଥନ *

କୃଷ୍ଣ ବଳରାମଙ୍କୁ ରଥରେ ବସାଇ ଯେତେବେଳେ ଅଙ୍ଗୁର
 ସମ୍ପ୍ରଦ ହେଲେ ମଥୁରାକୁ ଯିବାପାଇଁ ସେତେବେଳେ ଗୋପୀମାନେ
 ରଥ ଚକ ତଳେ ଶୋଇ ରହି କୃଷ୍ଣଙ୍କୁ ମଥୁରାକୁ ଚାଲିବେ ନାହିଁ ବୋଲି
 ଧୁଲିରେ ଗଢ଼ିଲେ । ତେଣୁ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ବାଧା ହୋଇ ଅଳ୍ପ ଦିନ ଭିତରେ
 ଫେରିଆସି ଗୋପୀମାନଙ୍କୁ ଦେଖାଦେବ ବୋଲି ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଦେଇ-
 ଥିଲେ । ତାପରେ ମଥୁରାକୁ ଯାଇ କଂସ ବଧ ପରେ ଉଦ୍ଧବଙ୍କୁ ଗୋପୀ
 ମାନଙ୍କୁ ପଠାଇଥିଲେ । ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଶୀଘ୍ର ଗୋପପୁରକୁ ଫେରିବେବୋଲି
 ଉଦ୍ଧବ ଗୋପୀମାନଙ୍କୁ ଜଣାଇଥିଲେ ।

ଉଦ୍ଧବ ଓ ନନ୍ଦ ଉଜ୍ଜାଙ୍କ ଭେଟ

ଯେତେ ହୋ ନନ୍ଦ ଦେଖୁଛୁହି ଭୂତ କବିଷ୍ୟ ଯେତେ ହୋଇ ।
 ସ୍ଥାବର ଜଙ୍ଗମ ଜଗତ ସମସ୍ତ ସୃଷ୍ଟି ଉଗବତ ।
 ହରିହୁଁ ନୁହଇ ଆନ ସକଳ ମାୟାର ଭିଆଣ ।
 ସାଧୁଙ୍କୁ ଯେ ଦିଏ କଷଣ ତାହାଙ୍କୁ ନାଶେ ନାରାୟଣ ।

ସକଳ ଜୀବ ଆତ୍ମା ହରି
ଏଣୁ ଏ ଲକ୍ଷର ବୋଲଇ

ମାୟାରେ ସର୍ବ ଅଛି ଧରି ।
ଜନ୍ମ ମରଣ ତାର ନାହିଁ ।

* ବିଶେଷ କଥନ *

ଉଦ୍ଧବ ନନ୍ଦରାଜାଙ୍କୁ ସାକ୍ଷାତ କରି କହିଲେ ‘ହେ ରାଜା ଆମ୍ଭେ-
ମାନେ ସମସ୍ତେ ମାୟାଗ୍ରସ୍ତ । ଭଗବାନଙ୍କର ସମସ୍ତ ସୃଷ୍ଟି ମଧ୍ୟ ମାୟା
ଭଗବାନଙ୍କର ଏ ସୃଷ୍ଟିର ରହସ୍ୟ ଭଗବାନଙ୍କ ଛଡ଼ା ଆଉ କେହି
ବୁଝି ପାରିବେ ନାହିଁ । ଭଗବାନଙ୍କର ଜନ୍ମନାହିଁ କିମ୍ବା ମୃତ୍ୟୁ ନାହିଁ ।
ସେ ସଦା ଜୀବିତ ଓ ସଦା ସର୍ବତ୍ର ପରିବ୍ୟାପ୍ତ ।

କାଳ ଯବନ

ମରଣ କାଳେ ନିଦ୍ରାଗଲେ
ଦଇବ ଲକ୍ଷର ଆୟତେ
ଅନେକ ଜନ୍ମ ଦୁର୍ଗା ଫଳେ
ସକଳ ଦେହେ ଆତ୍ମା ଏକ
ସ୍ମୃତ କଳତ୍ର ଗୃହ ଧନେ
ଦୁଃଖ ସାଗରେ ମୃତ ମତି
ସାଧୁଙ୍କୁ ନିନ୍ଦରିବା ପାଇଁ

କାଳକି ଗୁଡ଼ିଦେବ ଭଲେ ।
କେ ବଡ଼ ତା ଠାରୁ ଜଗତେ ।
ମନୁଷ୍ୟ ଜନ୍ମ ମହାତଳେ ।
ଅଜ୍ଞାନା ଜନଙ୍କୁ ଅନେକ ।
ସ୍ରାଣୀ ତା ମାୟାର ବନ୍ଧନେ ।
ବୁଝନ୍ତି ପୁଣି ଉଠୁଥାନ୍ତି ।
ଜଗତେ ଅବତରେ ସେହି ।

ତା ନାମ ଶ୍ରବଣ କାର୍ତ୍ତନେ	ନିଶ୍ଚଳ ଚିତ୍ତେ ଯୋଗ ଧ୍ୟାନେ ।
ପଡ଼ିତ ଜନେ ଶୁଦ୍ଧ କରେ	ଯେ ପ୍ରାଣୀ ଶରଣ ତାଠାରେ ।
ରୋଗ ନମଲେ ପ୍ରାଣୀ ମରେ	ବ୍ୟାଧି ଚିକିତ୍ସା ଯେ ନକରେ ।

* ବିଶେଷ କଥନ *

କାଳ ଅର୍ଥ ସମସ୍ତ । ଏହି ସମୟହିଁ ଭଗବାନ ଏବଂ ଯମ ।
 ବିଶ୍ୱର ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟ ସମୟର ଆଦେଶରେ ଘଟେ । ତେଣୁ ଏହି
 ସମୟର ସଦ୍‌ବ୍ୟବହାର କରିବା ପ୍ରତ୍ୟେକ ମନୁଷ୍ୟର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ । ବହୁ
 ଜନ୍ମର ପୁଣ୍ୟ ଫଳରେ ଜୀବ ମନୁଷ୍ୟ ରୂପେ ଧାରଣ କରେ । ଏପରି
 ଦୁର୍ଲ୍ଲଭଜୀବନ ପାଇ ମନୁଷ୍ୟ ସ୍ୱପାର ମାର୍ଗରେ ମୋହିତ ହୋଇ
 ଭଗବାନଙ୍କୁ ବା ସମୟକୁ ଭୁଲିଯାଏ । ସମୟ ଯେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମନୁଷ୍ୟକୁ
 ବଞ୍ଚାଇ ରଖୁଛି ସେହି ସମୟ ମଧ୍ୟରେ କେବଳ ସଦ୍‌କାର୍ଯ୍ୟ କରି
 ଭଗବାନଙ୍କ ଶରଣ ପଶିଯିବା ଉଚିତ୍ କାରଣ କିଏ ଜାଣେ କାହାର
 କେତେବେଳେ ସମୟ ଶେଷ ହୋଇଯିବ ? ଅର୍ଥାତ୍ ମୃତ୍ୟୁ ହେବ ।

— — —

ଭଗବାନ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଉଦ୍ଧବଙ୍କୁ କହିଲେ

ମୋର ଭକତ ପ୍ରାଣୀ ଯେତେ	ଯେବେ ପୂଜଇ ଭକ୍ତି ଚିତ୍ତେ ।
ସେ ଅଶ୍ରୁମାତ୍ରେ ଯାହା ଦିଏ	ପର୍ବତ ପ୍ରାୟେ ମୁଁ ତା ନିଏ ।

ଶ୍ରଦ୍ଧା ଭକ୍ତିରେ ଯେ ପୂଜନ୍ତି
 ଅଜ୍ଞାନ ପୂଜେ ଦେବତାକୁ
 ସେ ଯାହା ମାଗେ ଠାକୁରଙ୍କୁ
 ଯହିଁରେ ମଙ୍ଗଳ ତାହାର
 ଅଜ୍ଞାନ ବୁଝିପାରେ ନାହିଁ
 କୃଷ୍ଣ ସକଳ ପ୍ରାଣୀ ଦେହେ
 ମାୟା ମନୁଷ୍ୟ ରୂପ ହୋଇ
 ତୋଷନ୍ତି ନାରାଜର ମନ
 ଅନେକ ପୁଣ୍ୟ ଏ ସଂସାରେ
 ଏ ଆତ୍ମା ଏକ ସନ୍ଧ୍ୟା ଜ୍ୟୋତି
 ସର୍ବ ହୃଦୟେ ସେ ରୂପେ
 ତା ପାଦେ ପଶି ତୁ ଶରଣ

ମୋ ଠାରୁ ଭିନ୍ନ ସେ ନୁହନ୍ତି ।
 କାମନା ପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବାକୁ ।
 ମୁଁ ତାହା ନଦିଏ ତାହାକୁ ।
 ସେପରି ଦିଏ ତାଙ୍କୁ ବର ।
 ବୃଥାରେ ଠାକୁରେ ନିନ୍ଦଇ ।
 ଦୁଃଖେ ଅଦୁଃଖେ ଜ୍ଞାନ ମୋହେ ।
 ନିତ୍ୟ ସଜ୍ଜିତ ଗୃହେ ଥାଇ ।
 ଇନ୍ଦ୍ରିୟ ଗୁହ୍ୟ ଯେସନ ।
 ମନୁଷ୍ୟ ରୂପ ପ୍ରାଣୀଧରେ ।
 କେହି ତାହାକୁ ନ ଜାଣନ୍ତି ।
 ସବୁ ଦେଖଇ ସାକ୍ଷୀ ରୂପେ ।
 ସମର୍ପି ସର୍ବ ପାପ ପୁଣ୍ୟ ।

* ବିଶେଷ କଥନ *

ଭକ୍ତ ଭଗବାନଙ୍କୁ ପୂଜାକରେ କୌଣସି ସାଧାରିକ ବର ପାଇବା-
 ପାଇଁ ନୁହେଁ । ସେ ପ୍ରାର୍ଥନା କରେ ଭଗବାନଙ୍କର କେବଳ କୃପା
 ଲଭ ପାଇଁ । କିନ୍ତୁ ଅଭକ୍ତି ବା ଅଜ୍ଞାନ ଭଗବାନଙ୍କୁ ପୂଜା କରେ ନିଜର
 ସାଧାରିକ ସାର୍ଥ କାମନା ପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବା ପାଇଁ । ଅଜ୍ଞାନ ଠାକୁରକୁ
 ନାନା ପ୍ରକାର ପୁଷ୍ପ ପତ୍ର, ଫଳ ଭୋଗ ଦେଇ ପୂଜା କରେ । ଭଗବାନ

ସେ ସବୁ ଗ୍ରହଣ କରନ୍ତି କିନ୍ତୁ ପୂଜା କରି ସେ ଯେଉଁ ବର ମାଗେ
 ଅର୍ଥାତ୍ କେହି ମାଗେ ଉପଯୁକ୍ତ ସାମାନ୍, ଧନ, ମାନ, ପଦବୀ, ପୁତ୍ର
 ସନ୍ତାନ, ଶତ୍ରୁର ମରଣ ଇତ୍ୟାଦି କିନ୍ତୁ ଠାକୁର ତାକୁ ତାର ମନ
 ପ୍ରତୀବଳ ବର ଦିଅନ୍ତି ନାହିଁ । ତେଣୁ ଠାକୁରଙ୍କୁ ସେ ନିନ୍ଦା କରେ ।
 କିନ୍ତୁ ଭଗବାନ ତାକୁ ଏହି ବର ଦିଅନ୍ତି ଯହିଁରେ ତାହାର ମଙ୍ଗଳ
 ହୁଏ କିନ୍ତୁ ଅଜ୍ଞାନ ତାହା ବୁଝିନପାରି ଠାକୁରଙ୍କୁ ନିନ୍ଦାକରେ । କାରଣ
 ସେ ଯେଉଁ ବରମାଗେ ସେଥିରେ ତାର ମଙ୍ଗଳ ହେବ କି ଅମଙ୍ଗଳ
 ହେବ ତାହା ସେ ଜାଣେନାହିଁ । ତେଣୁ ଭଗବାନ ଯେଉଁ ବର ଦିଅନ୍ତି
 ତାହା ପ୍ରାଣୀର ମଙ୍ଗଳ ପାଇଁ । ଭଗବାନ ସମସ୍ତଙ୍କ ଘରେ ପୁରୁଷ ବା
 ସ୍ତ୍ରୀ ରୂପରେ ରହିଛନ୍ତି । ମନୁଷ୍ୟ ଭଲ କାମ କରୁଛି କି ମନ୍ଦ କାମ
 କରୁଛି ସେ ତାହା ସାକ୍ଷୀରୂପେ ସର୍ବଦା ଦେଖୁଛନ୍ତି । ମନୁଷ୍ୟକୁ ଭଗ-
 ବାନ ତାର କର୍ମ ଅନୁସାରେ ଫଳ ଦିଅନ୍ତି । ତେଣୁ ମନୁଷ୍ୟ ତା ଜୀବନ
 କାଳ ମଧ୍ୟରେ ଯେଉଁ ଭଲ, ମନ୍ଦ ପାପ, ପୁଣ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟ ଜାତ ସାରରେ
 ବା ଅଜ୍ଞାତ ସାରରେ କରିଥାଏ । ସେ ସମସ୍ତ ଭଗବାନଙ୍କୁ ଅର୍ପଣ
 କରିଦେଇ ତାଙ୍କର ଶରଣ ପଶିଗଲେ ନିର୍ଦ୍ଦିତ ରୂପେ ପୁଣି ମିଳେ ଏବଂ
 ଅନ୍ତିମ ସମୟରେ ଭଗବାନଙ୍କ ପାଦପଦ୍ମରେ ଲୁନ ହୁଏ । ଇତି ।

ଓଁ ନମୋ ଭଗବତେ ବାସୁ ଦେବାୟ ।

ଦ୍ଵାରିକା ଲଳା ଦଶମ ସ୍କନ୍ଧ ସମାପ୍ତ ।

ଏକାଦଶ ସ୍କନ୍ଧ

ନାରାୟଣଂ ନମସ୍କୃତ୍ୟ ନରଂ ଚୈବ ନରେଭମ୍
 ଦେବଂ ସରସ୍ବତୀଂ ବ୍ୟାସଂ ତତୋଜୟ ମୁଦରୟେତ୍
 ମୁକଂ କରେତି ବାରୁଳଂ ପଞ୍ଚାଲଂ ଘଟତେ ଗିରିଂ
 ଯତ୍ କୃପା ତମହଂ ବହେ ପରମାନନ୍ଦ ମାଧବଂ ।

ଭଗବାନଙ୍କର ମାୟା ଶୈଳ

ନମଇଁ ନୁସିଂହ ତରଣ	ଅନାଦି ପ୍ରଭୁ ନାରାୟଣ ।
ଏ ଭଗବତ ଧର୍ମ କଥା	ହେଲେ ଶୁଣଇ ଭବବ୍ୟଥା ।
କୁରୁ ପାଣ୍ଡବ ମଧ୍ୟେ ହରି	ମାୟା କନ୍ଦଲେ ଭେଦକରି ।
କପଟ ପାଶା ବନବାସ	ଆକର୍ଷି ଦୌପଦାର କେଶ ।
ନିମିତ୍ତ କରି ତାଙ୍କୁ ହରି	ପାଣ୍ଡବ କୌରବେ ସହାରି ।
ଭାଇ ନିବାରି ଭଗବାନ	ଅନ୍ତେ ଚଳିଲେ ନିଜ ସ୍ଥାନ ।

* ବିଶେଷ କଥନ *

ପାଣ୍ଡବ ଓ କୌରବମାନେ ନିଜ ଇଚ୍ଛାରେ ମହାଭରତ ଯୁଦ୍ଧ କରି ନଥିଲେ । ଲୋକମାନଙ୍କୁ ଶିକ୍ଷାଦେବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ମିଥ୍ୟା କହଲ

ଲଗାଇ ସ୍ୱୟଂ ଭଗବାନ କୌରବ ଓ ପାଣ୍ଡବ ମଧ୍ୟରେ ଏ ଯୁଦ୍ଧ ଭିଆଇ
ଥିଲେ । ପଶାଖେଳ ଦୌପଦାର କେଶ ଆକର୍ଷଣ, ଜଉୟର ପୋଡ଼ି
ବନବାସ ଇତ୍ୟାଦି କାର୍ଯ୍ୟ କରଇ ଦୁଇ ପକ୍ଷକୁ ଉତ୍ତେଜିତ କରିଥିଲେ ।
ତାଙ୍କର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଥିଲା ଦୁଷ୍ଟ ଅନ୍ୟାୟୀ କୌରବମାନଙ୍କୁ ପାଣ୍ଡବମାନେ
ବିନାଶ କରି ଦେଶରେ ଶାନ୍ତି ସ୍ଥାପନ କରନ୍ତୁ । ତାହାହିଁ ହେଲା ।
ଭଗବାନ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଅର୍ଜୁନଙ୍କର ସାରଥୀ ରୂପେ କୌରବ ଓ ପାଣ୍ଡବ
ମଧ୍ୟରେ ଯୁଦ୍ଧ କରଇ ଶେଷରେ ଦେଶରେ ଶାନ୍ତି ସ୍ଥାପନକରି ନିଜସ୍ଥାନ
ବୈକୁଣ୍ଠକୁ ଚାଲିଗଲେ ।

ଅବଧୂତ କହିଲେ

ବିଷ୍ଣୁ ଭକ୍ତ ଜନଙ୍କର	ଜଗତେ ନାହିଁ ନିଜ ପର ।
ଯେ ଭଜେ ଜାଣି ବିଷ୍ଣୁମାୟା	ସେ ହରି କରେ ତାକୁ ଦୟା ।
ଅମୃତ ବିନୟ ବଚନ	କହି ତୋଷିବ ଜନମନ ।
ସକଳ ଦେହେ ନାରାୟଣ	ଅଛଇ ଏହା ଦୃଢ଼େ ଜାଣ ।

* ବିଶେଷ କଥନ *

ବିଷ୍ଣୁ ଭକ୍ତଙ୍କର ସମସ୍ତେ ନିଜର, ସମସ୍ତେ ପର, ଭକ୍ତଙ୍କ ନିକଟରେ
ସମସ୍ତେ ସମାନ । ନାରାୟଣ ସମସ୍ତଙ୍କ ହୃଦୟରେ ସମାନ ରାବରେ

ଅଛନ୍ତି । ଏହା ଉଦ୍ଧୃତ ସର୍ବଦା ନାରାୟଣଙ୍କର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ କରେ ଓ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ବିନାତ ମଧୁର କଥା କହି ଆନନ୍ଦିତ କରେ ।

ଏ ଜୀବ ଜିଣ୍ଠର ଆୟତ୍ତ	ତ୍ରୁଗୁଣ ମାୟାରେ ଜଡ଼ିତ ।
ତ୍ରୁଗୁଣ ମାୟା ଯାକୁ କହି	କାମ କ୍ରୋଧ, ଲୋଭଟି ସେହି ।
ଜୀବକୁ ଭୁଞ୍ଜାଇ ଭୁଞ୍ଜଇ	ଅନ୍ତରେ ସାକ୍ଷୀ ରୂପେ ଥାଇ ।
କର୍ମେ ଜିଣ୍ଠର ଯାହାଦେବ	ସନ୍ତୋଷେ ଉଦର ପୋଷିବ ।
ଦୁଃଖେ ସଞ୍ଚିତ ଯେତେ ଧନ	ସେ ନୁହେଁ ସୁଖେ ପ୍ରୟୋଜନ ।
ଗୃହୀ ସଭବ ପୁଣ୍ୟ କରି	ସର୍ବେ ବସଇ ଦେହ ଧରି ।
ଧନ ଅର୍ଜିଲେ ଧର୍ମ କରି	ଧର୍ମେ ପ୍ରାପତ ନରହରି ।

* ବିଶେଷ କଥନ *

କାମ, କ୍ରୋଧ, ଲୋଭ ଲୋକଙ୍କୁ ମାୟାବଦ୍ଧ କରିବାରୁ ସେମାନେ ନାନା ପ୍ରକାର ଅନ୍ୟାୟ କାର୍ଯ୍ୟ କରନ୍ତି । ଫଳରେ ସେମାନେ ନିଜ ଭୋଗ କରନ୍ତି । ସତ୍‌କର୍ମ କରି ନ୍ୟାୟତ ଯେତିକି ଗେଜଗାର କର୍ତ୍ତାପାରିବ ସେତିକିରେ ସନ୍ତୋଷରେ ଭୋଜନ ଇତ୍ୟାଦି କର୍ମ କରିବା ଉଚିତ୍ । ବହୁ ଦୁଃଖ କଷ୍ଟ ସହି ଅନ୍ୟାୟ ଉପାୟରେ ଧନ ସଞ୍ଚୟ କରିଥିବା ଲୋକ ସେ ଧନ ଭୋଗ କରିପାରେ ନାହିଁ । ସେ ଧନକୁ

ଅନ୍ୟ ଜଣେ ଭେଗ କରେ । ସତ୍ ଉପାୟରେ ସତ୍‌କର୍ମ କରି ମଧ୍ୟ
ବହୁ ଧନ ଅର୍ଜନ କରି କୌଣସି ସତ୍‌କର୍ମ, ପୁଣ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟ ବା ପରେ-
ପକାରରେ ଲଗାଇ ଧର୍ମ କର୍ମ କଲେ ଲୋକ ବୈକୁଣ୍ଠରେ ବସେ ।

ଉଦ୍ଧବଙ୍କୁ ଭଗବାନ କହିଲେ

ମୁଁ ଏବେ ଦେବକାର୍ଯ୍ୟ ସାରି	ଅବନୀ ଭର ପରିହରି ।
ଆଉତ ପ୍ରୟୋଜନ ନାହିଁ	ନିଜ ଭୁବନେ ଯିବି ମୁହିଁ ।
ମିଥ୍ୟା କହଲେ ଯହୁ ବଂଶ	ସପ୍ତ ଦିବସେ ଯିବ ନାଶ ।
ଏ ଘୋର କଳିଯୁଗ ଗତି	ଲୋକେ ହୋଇବେ ଦୁଷ୍ଟ ମତି ।

* ବିଶେଷ କଥନ *

ଭଗବାନ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଭକ୍ତ ଉଦ୍ଧବଙ୍କୁ କହିଲେ, ମୁଁ ଦୁଷ୍ଟ ମାନଙ୍କୁ ସହାର
କରି ସଞ୍ଜମାନଙ୍କୁ ରକ୍ଷାକରି ଦେଶରେ ଶାନ୍ତି ସ୍ଥାପନ କରି ସାରିଛି ।
ତେଣୁ ମୋର ଏଠାରେ ପ୍ରୟୋଜନ ନାହିଁ । ଅର୍ଥାତ୍ ବର୍ତ୍ତମାନ
ଏଠାରେ ମୋର କିଛି କରିବାର ନାହିଁ । ଆଉ ସାତଦିନ ପରେ
ଯାଦବମାନେ ମିଥ୍ୟା କହଳ କରି ଧ୍ବଂସ ପାଇଯିବେ । ଦ୍ଵାରିକା
କଳମଗ୍ନ ହେବ । ତେଣୁ ମୋର ବାସସ୍ଥାନ ବୈକୁଣ୍ଠକୁ ଏବେ ମୁଁ
ଗୁଲିଯିବି ।

ଉଦ୍ଧବ କହିଲେ

ଅସତ୍ୟ ସ୍ତୁତ ଦାର ଧନ
ତୋ ମାୟା ସଙ୍କଟେ ମୁଁ ପଡ଼ି
ନିଶ୍ଚୟ କରି ନିଜବାସ
ଆତ୍ମା ସତୋଷେ ସର୍ବ ସିଦ୍ଧି
କର୍ମ ଆଚରି ସହେ ଦୁଃଖ
କର୍ମ କଷଣ ସହି ଧରେ
ଧନ୍ୟ ଜୀବନ ଏ ଜଗତେ
ସର୍ଗ ନରକ ବେନି ବାଣୀ
ଏଣୁ ମୋ ସୁଖ ଦୁଃଖ ଏକ
ଆତ୍ମାରେ ଭଲ ମନ୍ଦ ନାହିଁ
ଧନେ ମୋ ନାହିଁ ପ୍ରୟୋଜନ
ଯହିଁ ଅନେକ ଲୋକ ମିଳି
ତେଣୁ ଏକାନ୍ତେ ଉପୁଆଇ

ମୋ ମନରେ ନିତ୍ୟେଧାନ
ଉଦ୍ଧବ ମ ଯାରେ ଅଛି ପଡ଼ି ।
କହ ତୋ ମାର୍ଗ ଉପଦେଶ ।
ତରଇ ସଂସାର ବାରିଧି ।
କେବେ ହେଁ ନୁହଁଇ ବିମୁଖ ।
ବଞ୍ଚଇ ପର ଉପକାରେ ।
ଯେ ପ୍ରାଣୀ ବଞ୍ଚେ ପରହିତେ ।
ମୁଁ ଏହା ଏକ ବୋଲି ଜାଣି ।
ସମାନ ଦେଖେ ସର୍ବ ଲୋକ ।
ଯେ ସ୍ଥାନେ ଯେମନ୍ତ ମିଳଇ ।
ଏଣୁ ଦରିଦ୍ର ମୋ ଜୀବନ ।
ଅବଶ୍ୟ ଉପୁଜଇ କଳି ।
କେବେ ହେ ସଙ୍ଗନ କରଇ ।

* ବିଶେଷ କଥନ *

ଉଗବାନ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ବୈକୁଣ୍ଠ ଯିବା କଥା ଶୁଣି ବଡ଼ ଦୁଃଖିତ
ହୋଇ ଉକ୍ତ ଉଦ୍ଧବ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣକୁ କହିଲେ, 'ତୋର ଏ ମାୟା ସଂସାରରେ

ରହି ଯୁଁ ଶୁଣି ଜୀବନ କଟାଉଛି । ସର୍ବଦା ପୁଅ, ସ୍ତ୍ରୀ, ଧନ ଲେଉଟେ
ପଡ଼ି ଦୁଃଖ ଭୋଗ କରୁଛି । କିନ୍ତୁ ଯୁଁ ଏକ ଘର ସଂସାର ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟ
କରି ମଧ୍ୟ ସତ୍ ମାର୍ଗରେ ରହି ସତ୍‌କର୍ମ କରେ । ଦୁଃଖ ସ୍ତ୍ରୀକୁ ସମାନ
ଜ୍ଞାନ କରେ । ପରର ଉପକାର କରିବା ପାଇଁ ସର୍ବଦା ପ୍ରସ୍ତୁତ ଥାଏ ।
ଯୁଁ ନିଜ ନିଜ ଜ୍ଞାନରେ ଏକାନ୍ତରେ ବହୁ ସମୟ ରହେ । ଯୁଁ କାହାରିକୁ
ସାଙ୍ଗ କରେ ନାହିଁ ଯେତେବେଳେ ଯେଉଁଠି ଯେପରି ଖାଦ୍ୟ ମିଳେ ।
ଭଲ ମନ୍ଦ ନବାରୀ ସନ୍ତୋଷରେ ଖାଏ । ଧନହିଁ ସମସ୍ତ ଦୁଃଖର
କାରଣ । ତେଣୁ ମୋର ଧନର ଲାଳସା ନାହିଁ । ଯୁଁ ସର୍ବଦା ଦରିଦ୍ର
ଜୀବନ ଯାପନ କରିବାକୁ ଚାହେଁ । ତେଣୁ ସର୍ବଦା ତେ ତେହିଁ ଦେଖୁ
ଯୁଁ ସବୁ ଭୁଲିଯାଏ । ତୁ ଦ୍ଵାରକା ଛାଡ଼ି ଗୁଲିଗଲେ ଭୋତେ ନଦେଖୁ
ଯୁଁ ତ ବଞ୍ଚିପାରିବି ନାହିଁ । ତୁ ମତେ ତୋ ଘାଙ୍ଗରେ ନେଇଯା ନତେବୁ
ତୁ କେଉଁଠି ରହିବୁ ମୋତେ କହ, ଯୁଁ ସେଠାକୁ ଯାଇ ତୋ ପାଖରେ
ରହିବି । ଉଗ୍ରବାନ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଉଦ୍ଧବର ଆତୁର ମନର କଥା କାଣିପାରି
ତାକୁ କହିଲେ ‘ଯୁଁ ବ୍ରତୀ ଗର୍ଭରେ ରହିବି’ । ତୁ ସେଠାକୁ ଗଲେ
ମୋତେ ପାଇବୁ ।

ସ୍ୱତନ୍ତ୍ରୀ ପଦାକ୍ଷିପ୍ତକୁ ଭଜନ ଉପଦେଶ

କୃଷ୍ଣର ଚରିତ କାର୍ତ୍ତନ	ଅଶେଷ ଦୁଃଖତ ଖଣ୍ଡନ !
କୃଷ୍ଣର ଭଜନ ଉପାୟ	କହୁଛି ଶୁଣ ଦେବଗୟ !
ନାମର ଭାବେ ଚିତ୍ତ ଜଡ଼ି	ହୃଦରୁ ଲଜ ଭୟ ଛୁଡ଼ି ।
ଭଜେ ତାକିବ ନାମ ଗୁଣ	ଶୁଭିବ ସକଳ ଶ୍ରବଣ ।
ଭବକୁ ଟେକି ବେନି କର	କଣ ଗର୍ଜନ ଉଚ୍ଚସ୍ୱର ।
ଉନ୍ମୁଖ ପ୍ରାୟ ନୃତ୍ୟକର	ଲୋକ ଲଜ୍ୟାକୁ ତ୍ୟାଗ କର ।

* ବିଶେଷ କଥନ *

ଯା ହୃଦୟରେ ଭଗବତ୍ ପ୍ରେମ ଜାତ ହୁଏ ସେ ଭଗବାନଙ୍କର ଭଜନ କରେ । ଭଜନବେଳେ ଭକ୍ତ ମନରୁ ସମସ୍ତ ଲଜ ଭୟ ଦୂରକରି କାହାରିକୁ ନବର ଦୁଇହାତ ଉପରୁ ଟେକି ଉଚ୍ଚ ସ୍ୱରରେ ପ୍ରଭୁଙ୍କର ନାମ ଗୁଣ ଯେପରି ସମସ୍ତ ଶୁଣି ପାରିବେ କାର୍ତ୍ତନରେ ମାଟି ନାଟି ନାଟି ନଗର ପରିକ୍ରମା କରେ ।

ଗୁହସ ଜୀବନ

ଅମୃତ ବିନୟ ବଚନେ	କହି ତୋଷିବ ଜନ ମନ
ପ୍ରଣାମ କରୁଥିବ ନିତେ	କୃଷ୍ଣେ ଅର୍ପିତ ଦୃଢ଼ ଚିତ୍ତେ ।

ପରମ ଶାସ୍ତ୍ର ଭଗବତ	ଅଭ୍ୟାସ କରୁଥିବ ନିତ୍ୟ ।
ଅନ୍ୟ ଶାସ୍ତ୍ରର ଗୁଣ ଦୋଷ	ନପତ ନକର ପ୍ରକାଶ ।
ସକଳ କୃଷ୍ଣେ ସମର୍ପିତ	ନିଷ୍ଠାମ କର୍ମେ ସୁଖେ ଥିବ ।
ଯେ ଥିବେ ସୁତ ଦାୟଧନ	କୃଷ୍ଣେ କରିବ ସମର୍ପଣ ।
ପୁତ ନିବେଶି ପତ୍ନୀପାଶ	ଧରିବ ସନ୍ୟାସୀର ବେଶ ।
ପୁତ୍ର ନଥିଲେ ପତ୍ନୀ ସଙ୍ଗେ	ନେଇ ଚଳିବ ବନ ଭ୍ରମେ ।

* ବିଶେଷ କଥନ *

ଗୃହା ପକ୍ଷରେ ଗୃହାଶ୍ରମ ସତୁଠାରୁ ଶ୍ରେଷ୍ଠ । ଗୃହା ଘର ସ୍ୱସ ରର ସମସ୍ତ କର୍ମ କରି ମଧ୍ୟ ଭଗବାନଙ୍କର ସାନ୍ନିଧ୍ୟ ଲଭ କରିପାରେ । ଗୃହା ପ୍ରତିଦିନ ଗୀତା, ଭଗବତ ଆଦି ଧର୍ମଗ୍ରନ୍ଥ ଅଭ୍ୟାସକରିବା ଉଚିତ୍ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ବିନୀତ ଓ ମଧୁର ବଚନ କହି ନିଜର ଲୋକ ବୋଲି ଭବିଷ୍ୟ କରିବା ଉଚିତ୍ । ସେବା, ଧନ, ମଧୁର ବଚନରେ ପରର ଉପକାରରେ ନିଯୁକ୍ତ ହେବା ଉଚିତ୍ । ଏପରି କରି ଗୃହା ନିଜ ଘରେ ମୁଦ୍ରା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସନ୍ୟାସୀ ଜୀବନ ଯାପନ କଲେ ସବୁ ମିଳେ । କେହି କେହି ଗୃହା ମଧ୍ୟ ମନରେ ବୈରାଗ୍ୟ ଜାତ ହେଲେ ପତ୍ନୀ ପାଖରେ ପୁତ୍ର ରଖି ଆପେ ଚତୁର୍ଥୀ ବସ୍ତାରେ ଯତିବ୍ରତ ଅର୍ଥାତ୍ ବନାଶ୍ରମ ବ୍ରତ ପାଳନ କରନ୍ତି । ପୁତ୍ର ନଥିଲେ ସ୍ତ୍ରୀକୁ ସଙ୍ଗରେ ନେଇ ବନରେ ନିଜ ନିଜ ଶ୍ଚାନରେ ରହି କଠୋର ତପସ୍ୟାରେ ରହି ଶେଷ ଜୀବନ କଟାନ୍ତି ତେଣୁ ଏହା ବଡ଼ କଷ୍ଟ ସାଧ୍ୟ । ଗୃହାଶ୍ରମରେ ଆତ୍ମାକୁ କଷ୍ଟ ନଦେଇ ମୁଦ୍ରା

ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସନ୍ଧ୍ୟାସ ଜୀବନ ଯାପନ କରି ସନ୍ଧ୍ୟାସୀ ମାନଙ୍କ ପରି ଗୁପ୍ତ
ମଧ୍ୟ ମୃତ୍ୟୁ ପରେ ଭଗବାନଙ୍କ ପାଦପଦ୍ମରେ ଲୀନ ହୁଅନ୍ତି ।

କୃଷ୍ଣ ଅବତାର

କୃଷ୍ଣ ରୂପରେ ଅବତରି
ଉତ୍ତସେନକୁ ରଜା କଲେ
ବିପଦ ବନ୍ଧୁ ନାରାୟଣ
ମାୟା କନ୍ଦଲେ ଭେଦକରି
ନୃସିଂହ ରୂପେ ଅବତରି
ରବଣ ରମ ରୂପେ ମାରି
ପୁଣି ଅନନ୍ତ ଅବତାରେ
ଘୋର ଦାନବେ ସହରିଲେ
ଦ୍ଵାପରେ ବୁଦ୍ଧ ଅବତାରେ
ଅଶ୍ଵଥାରେହି କଳ୍ପକା ରୂପେ
ଏମନ୍ତେ ନାନା ରୂପ ଧରେ
ଅଧର୍ମ ବନ୍ଦେ ଯେତେବେଳେ
ଧର୍ମ ସ୍ଥାପଇ କାଳେ କାଳେ

କଂସକୁ ମରଇ ମୁରରି ।
ଗୋପେ ଗୋପୀଙ୍କୁ ନିହରିଲେ ।
ଦୌପଦା ଲଜ୍ୟା ନିବାରଣ ।
ଅର୍ଜୁନ କୌରବେ ସହାରି ।
ହିରଣ୍ୟ କଶିପୁ ବିଦାରି ।
ସକଟ ଜାନକା ଉଦ୍ଧାରି ।
ହଳ ପୁଷ୍ପଳ ଧରି କରେ ।
ସୁଖେ ବସୁନ୍ଧରୀ ସ୍ଥାପିଲେ ।
ଜ୍ଞାନ ବିସ୍ତାରି ଏ ସଂସାରେ ।
ମୈତ୍ର ସହାରି ମହା କୋପେ ।
ସେ ହରି ଜଗତେ ବିହରେ ।
ତକ୍ଷଣେ ଜନ୍ମେ ଅବହେଲେ ।
ଶାନ୍ତି ସ୍ଥାପଇ ଏ ଶୟଳେ ।

* ବିଶେଷ କଥନ *

ଭଗବାନ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ନର ରୂପରେ ଅବତାର ଗ୍ରହଣ କରି ଦୁଷ୍ଟ-ମାନଙ୍କୁ ସହାର କରି ସନ୍ନିମାନଙ୍କୁ ରକ୍ଷାକରି ପୃଥିବୀରେ ଶାନ୍ତି ସ୍ଥାପନ କରିଥିଲେ । ପୃଥିବୀରେ ଯେତେବେଳେ ଅନ୍ୟାୟ, ଅତ୍ୟାଚାର, ପାପ ବୃଦ୍ଧି ହୁଏ ସେତେବେଳେ ଭଗବାନ ନରରୂପରେ ଜନ୍ମ ଗ୍ରହଣ କରି ଦୁଷ୍ଟମାନଙ୍କୁ ସହାର କରି ପୃଥିବୀରେ ଶାନ୍ତି ସ୍ଥାପନ କରନ୍ତି ।

ଭକ୍ତର ଲକ୍ଷଣ

ଶୁଣ ହେ ଭକ୍ତ ଲକ୍ଷଣ	ଯେ ଚିନ୍ତେ ସଦା ନାରାୟଣ ।
ସକଳ ଜୀବେ ସମବୁଦ୍ଧି	ସକଳ ଆତ୍ମା ଦୟାନିଧି ।
ଏ ଯାର ହୃଦୟେ ପ୍ରକାଶେ	ଅଶେଷ ଘୋର ଦୁଃଖନାଶ ।
କୃଷ୍ଣେ ଚିନ୍ତିଲେ କ୍ଷଣେ ମାତ୍ର	ହରଜ ସକଳ ଦୁଃଖତ ।
ମନୁଷ୍ୟ ଦେହେ ଦିବ୍ୟଜ୍ଞାନ	ଦେଖୁ ସନ୍ତୋଷ ଭଗବାନ ।
ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ ମନୁଷ୍ୟ ଶରୀର	ସ୍ବଭାବେ ଅନିତ୍ୟ ସଂସାର ।
ଭଗେ ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ ଦେହପାଇ	ଯାହାର ଜ୍ଞାନ ପ୍ରକାଶଜ ।
ଜଗତ ଦେଖେ ବିଷ୍ଣୁମୟେ	ସେ ନପତେ ମାୟା ମୋହେ ।
ଧର୍ମ କରନ୍ତି କାମ ତେଜି	ସାଦୃକେ ମୋର ପାଦେ ଭଜି ।

ସୁକର୍ମେ ସାଧୁ ସଙ୍ଗ ପାଇ କୁକର୍ମେ ଅସାଧୁ ମିଳଇ ।
 ସକଳ ଧର୍ମ ତେଜି ଚିତ୍ତେ ସେ ପ୍ରାଣୀ ଭଜେ ଦୃଢ଼େ ମୋତେ ।
 ସେ ପ୍ରାଣୀ ଭକତ ଭଜନ କହିଲେ ଶ୍ରୀ ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ।

* ବିଶେଷ କଥନ *

ଯେଉଁ ଲୋକ ମୁଖରୁ କଥା କଥାକେ “ନାରାୟଣ” ଶବ୍ଦ ବାହାରୁ
 ଥାଏ କିମ୍ବା ଯେଉଁ ଲୋକ ଯେ କୌଣସି କର୍ମ କରୁଥିବା ବେଳେ
 ନାରାୟଣଙ୍କୁ ସ୍ମରଣ କରୁଥାଏ ଏବଂ ଯେ ସବୁ ପ୍ରାଣୀଙ୍କୁ ବିଷ୍ଣୁ ବୋଲି
 ଭବେ ଓ ସର୍ବଦା ସାଧୁ ସଙ୍ଗ ସଙ୍ଗେ ରହି ସତ୍‌କର୍ମ ଓ ପରମ
 ଭପକାର, ସେବାକାର୍ଯ୍ୟ କରେ ସେହି ଲୋକ ପ୍ରକୃତ ଭକ୍ତ ।

ଶ୍ରୀ କୃଷ୍ଣଙ୍କର ଉଦ୍ଧବଙ୍କୁ ଉପଦେଶ

ଯେ ପୁଣ୍ୟ ଆପଣେ କରିବ	କେବେହେଁ ପରେ ନକହିବ ।
ଯେବା ମିଳିବ ଅକସ୍ମାତେ	ଆନନ୍ଦେ ସମର୍ପିବ ମୋତେ ।
ଯାବତ ନାହିଁ ଆତ୍ମଜ୍ଞାନ	ତାବତ ଜରେ ଗୁହ ଧର୍ମ ।
ମୁଁ ଆତ୍ମା ପ୍ରିୟ ସଖା ହୋଇ	ସକଳ କର୍ମଫଳ ଦେଇ ।
ଭକତ ଜନ ବଶି ମୁହିଁ	ତାର ରକ୍ଷଣେ ମୋର ଦେହ ।

ମୋ	ଗଦଗଦ ବାଣୀ	କ୍ଷଣକେ ହସେ କାନ୍ଦେ ପୁଣି ।
ନାଚଇ ଉନମଉ ହୋଇ		ଲଜ୍ୟା ଶଙ୍କୋତ ପାଶୋରଇ ।
କ୍ଷଣକେ ମାତେ ମୋ ଭଜନେ		ଉଚ୍ଚେ ଡାକଇ ମୋର ନାମେ ।
ମୋର ଭକତ ମୋର ମିତ୍ର		ସେ କରେ ଜଗତ ପବିତ୍ର ।
ସର୍ବ ସକଳ ଗୁଡ଼ି ତୁହି		ସଲଳ କର୍ମ ମୋତେ ଦେଇ ।
ଉଦ୍ଧବ ସଦା ଭଜ ମୋତେ		ସଂସାର ଚିତ୍ତା ଗୁଡ଼ି ଚିତ୍ତେ ।
ଉତ୍ତମ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗ ଯାର		ସେ କରେ ଉତ୍ତମ ବେଉର ।
ହାନ ସଙ୍ଗତେ ହାନ ମତି		ହସି କହନ୍ତି ଯଦୁପତି ।

* ବିଶେଷ କଥନ *

ଉଗବାନ କହିଲେ “ ହେ ଉଦ୍ଧବ ” ଯେଉଁ ଗୃହୀ ମାନଙ୍କର ଆତ୍ମଜ୍ଞାନନାହିଁ ସେମାନେ ସର୍ବଦା ଘର ଧନ୍ଦାରେ ଲାଗିଥାନ୍ତି । ଉଗବତ୍ କୃପାରୁ ଯେଉଁ ଗୃହୀ ମାନଙ୍କର ଆତ୍ମଜ୍ଞାନ କାତହୁଏ ସେମାନେ ସମସ୍ତ ସାଂସାରିକ କର୍ମକରି ମଧ୍ୟ ସବୁ କର୍ମ ଉଗବାନକୁ ସମର୍ପଣ କରି ଦିଅନ୍ତି । ଏପରି ଭକ୍ତ ମୋର ଅତି ପ୍ରିୟ । ଭକ୍ତ ଉଗବାନଙ୍କର ଭଜନ କଲବେଳେ ନିଜକୁ ଭୁଲିଯାଏ । ଭକ୍ତ କାହାରିକୁ ଡରେନାହିଁ । ଲଜ୍ୟା, ସଙ୍କୋଚ ସବୁ ଭୁଲିଯାଇ ଉଗବାନକୁ ସ୍ମରଣ କରୁ କରୁ ପାଗଳ ପରି କେତେବେଳେ ହସି ପକାଏ, କାନ୍ଦି ପକାଏ, ନାଚେ । ଲୋକ ନିନ୍ଦା

ବା ପ୍ରଶଂସା ପ୍ରତି ତାର ଲକ୍ଷ ନଥାଏ । ଭଗବାନ ଭଜବନ୍ଧୁ କହିଲେ
ହେ ଭଜବ ! ତୁ ସମସ୍ତ ଗୃହକର୍ମ କରି ମଧ୍ୟ ମୁଁ କେବଳ ଭଗବାନଙ୍କ
କର୍ମ କରୁଛି ବୋଲି ଭବି ସବୁ କର୍ମ ମୋତେ ସମର୍ପଣ କରିଦେଇ
ସର୍ବଦା ମୋର ଭଜନ କରୁଥିଲେ ମୋତେହିଁ ପାଇବୁ ।

ଗୃହା ଜୀବନ

ସ୍ବଭବେ ମୃତ୍ୟୁ କଲେବର
ଦୁଃଖେ ପାଳିତ ଦାଗ ସୁତ
ଏ ସର୍ବ ଗୁଡ଼ି ଅନ୍ଧକାଳେ
ହରି ବିମୁଖ ଯେତେ ପ୍ରାଣୀ
ବ୍ରାହ୍ମଣ ଆଦି ଗୁରି ବର୍ଣ୍ଣେ
ଭଜବ ଏକ ମନେ ଶୁଣ
ତପ ଶଉଚ ଶମଦମ
ଏ ସର୍ବ ବ୍ରାହ୍ମଣ ଲକ୍ଷଣ
ତେଜ ଉଦ୍ୟମ ବଳ ସୌର୍ଯ୍ୟ
ଆବର ବେଶ୍ୟ ଗୁଣ ଗୁଣ
ସତ୍‌ମାର୍ଗେ ଜୟ ଓ ବିଜୟ

ଦେହକୁ ବୋଲେ ମୋର ମୋର ।
ଧନ ସମ୍ପଦ ପଶୁ ଭୃତ୍ୟ ।
ଚଳଇ ନିଜ କର୍ମ ପଳେ ।
ନତରେ ଭବ ତରଙ୍ଗଣୀ ।
ତରିବେ ନାମ ସଙ୍କୀର୍ତ୍ତନେ ।
ବ୍ରାହ୍ମଣ ଆଦିର ଲକ୍ଷଣ ।
ସତ୍ୟ ସତୋଷ ଦାୟାଧର୍ମ ।
ଏବେ କ୍ଷତ୍ରୀୟ ଗୁଣ ଶୁଣ ।
ବିକ୍ରମ ଭକତି ଐଶ୍ବର୍ଯ୍ୟ ।
କୃଷି ବାଣିଜ୍ୟ ଗୋରକ୍ଷଣ ।
ଧର୍ମ କର୍ମ ଧନ ସଞ୍ଚୟ ।

ଦେବତା, ଗୃହା ଦ୍ଵିଜ ବନ
ଆନନ୍ଦେ ପରାକ୍ଷିତ ଆଗେ

ଶୁଦ୍ରର ସେବା ଅଟେ ଧର୍ମ ।
ଶୁକ କହିଛି ଅନୁରାଗେ ।

* ବିଶେଷ କଥନ *

ଗୃହା ଧନ ସମ୍ପଦ ସ୍ତ୍ରୀ ପୁତ୍ର ଏବଂ ନିଜର ଦେହକୁ ମୋର ମୋର
ବୋଲି କହି ନିଜର ବୋଲି ମନେ କରେ । ବହୁ ଦୁଃଖ କଷ୍ଟ ସହି
ଧନ ସମ୍ପତ୍ତି ସଂଗ୍ରହ କରେ ଓ ସ୍ତ୍ରୀ, ପୁତ୍ର ମାନଙ୍କୁ ନିଜର ବୋଲି ବହୁ
ଯତ୍ନ କରି ପୋଷେ ପାଳେ । ମୃତ୍ୟୁ ପରେ ଏ ସମସ୍ତ ଛାଡ଼ି ଗୁଳିଯାଏ
ତାହାପରେ ସେ କିଛି ଜାଣିପାରେ ନାହିଁ । ଦେବ ସେବା ପବିତ୍ର
ଜୀବନ ଯାପନ, ସତ୍‌କର୍ମ କରିବା, ଦୟା ଧର୍ମ ଓ ସଦା ସନ୍ତୁଷ୍ଟରହିବା
ବ୍ରାହ୍ମଣର ଷ୍ଠାଙ୍ଗବିକ କର୍ମ । ତେଜ, ଶରଦ୍ଵ, ସୁଶାସନ, ଧର୍ମ ପରାୟଣ
କ୍ଷତ୍ରୀୟର ଷ୍ଠାଙ୍ଗବିକ ଗୁଣ । କୃଷି, ବାଣିଜ୍ୟ, ଗୋପାଳନ ବୈଶ୍ୟର
ଷ୍ଠାଙ୍ଗବିକ ଗୁଣ । ଶୁଦ୍ରର ସେବାକାର୍ଯ୍ୟହିଁ ଷ୍ଠାଙ୍ଗବିକ ଗୁଣ । ନିଜ ନିଜର
ଷ୍ଠାଙ୍ଗବିକ କର୍ମ କଲେ ମୁକ୍ତି ମିଳେ । ନିଜ ଧର୍ମ ଛାଡ଼ି ପରଧର୍ମ ଗ୍ରହଣ
କଲେ ନିର୍ଦ୍ଦୋଷ କରେ ।

ଶୁକ ପରାକ୍ଷିତଙ୍କୁ କହିଲେ

ଏ ଘୋର କଳିଯୁଗ ଗତି
ହିଂସା ବହିବେ ଏକେ ଏକେ

ଲୋକେ ହୋଇବେ ଦୁଷ୍ଟମତି ।
ସ୍ଵାର୍ଥେ ମଜିବେ ଦୁଃଖେ ପୁଣେ ।

ଅଗମ୍ୟ କରିବେ ଗମନ
 ଏଣୁ ହୋଇବେ ଅଜ୍ଞାୟତ୍ତ
 ଗୁରୁହିଁ ସାକ୍ଷାତେ ଲିଖିବ
 ଅହିଂସା ସନ୍ୟାସୀ ଲକ୍ଷଣ
 କର୍ମର ଫଳ ତ୍ୟାଗ କରି
 ଯେ ଜ୍ଞାନୀ ସର୍ବ କର୍ମ କରେ
 ଆସକ୍ତି ରହିତ କରନ
 ମୋ ନାମ ଶ୍ରବଣ କାର୍ତ୍ତବ୍ୟ
 ଭକ୍ତି ଯୋଗରେ ଅଧିକାରୀ
 ଜ୍ଞାନରୁ ଭକତି ଉଦୟେ

ନିହିବେ ଗୁରୁଙ୍କ ବଚନ ।
 ପାପେ ସକଳେ ଯିବେ ନାଶ ।
 ତାହାଙ୍କୁ ନ ମଣିବ ନର ।
 ଜ୍ଞାନୀର ଅତ୍ୟନ୍ତ ମନ ।
 ବିଷ୍ଣୁର ଭବ ହୃଦେ ଧରି ।
 ଯେ ବଞ୍ଚେ ପର ଉପକାରେ ।
 ପରମ ମୋକ୍ଷର କାରଣ ।
 ଶ୍ରଦ୍ଧା ଉପୁଜେ ଯାର ମନେ ।
 ସେ କେଉଁ ନୁହଇ ସଂସାରୀ ।
 ନର ଜନମ ଧନ୍ୟ ହୁଏ ।

* ବିଶେଷ କଥନ *

ଅଜ୍ଞାନମାନେ ସଂସାର ପ୍ରତି ଆସକ୍ତ ହୋଇ ଯେପରି ଗୃହକର୍ମ
 କରନ୍ତି ଜ୍ଞାନମାନେ ଅନାସକ୍ତ ହୋଇ ସେହିପରି କର୍ମ କରି ଅଜ୍ଞାନ
 ମାନଙ୍କୁ କର୍ମରେ ନିଯୁକ୍ତି କରିବା ଉଚିତ୍ । ଆସକ୍ତି ନରଖି କାମ କଲେ
 ମୁକ୍ତ ମିଳେ । ଯଦି ଜଣେ ଗୃହ ଘରେ ରହି ସାଧାରିକ ସମସ୍ତ କର୍ମ-

କରି ଅହିଂସା ଧର୍ମ ପାଳନ କରିଥାଏ, ତେବେ ସେ ସମ୍ପାଦକୀ ଗୃହ-
ନୁହେଁ । ଯେ ପରେପକାଣ, ଗୁରୁସେବା କରେ ଏବଂ ଗୁରୁକୁ ନର
ମନେ ନକରି ନାରାୟଣ ବୋଲି ମନେ କରେ ସେହି ଲୋକ ଜ୍ଞାନୀ ।
ହୃଦୟରେ ଜ୍ଞାନ ଜାତ ହେଲେ ସେ ସମାନ ବୋଲି ମନେ କରେ ।
ଭଗବାନଙ୍କର ନାମ, ଭଜନ, କାର୍ତ୍ତନ ଶୁଣିବା ପାଇଁ ଯାହାର ମନରେ
ଶ୍ରଦ୍ଧା ଜାତ ହୁଏ ସେ ଜ୍ଞାନୀ ଏବଂ ଭକ୍ତ ।

ପରୀକ୍ଷିତଙ୍କର ଭଗବାନଙ୍କୁ ପ୍ରାର୍ଥନା

ହେ ଜଗନ୍ନାଥ ନାରାୟଣ ତୋ ପାଦେ ପଶିଲି ଶରଣ ।
ତୋ ନାମ ଦୁଷ୍ଟତ ଦହନ ମୋ ପାପ କର ବିମୋଚନ ।

* ବିଶେଷ କଥନ *

ନାରାୟଣଙ୍କ ନାମ ସ୍ମରଣ, ଭଜନ କଲେ ମହାପାପୀ ମଧ୍ୟ
ପୁଣ୍ୟାତ୍ମା ହୋଇଯାଏ ଏବଂ ତାହାର ମୃତ୍ୟୁ ଭୟ ମଧ୍ୟ ଦୂର ହୁଏ ।
ପରୀକ୍ଷିତ ରୁଷିମାନଙ୍କର ଉପଦେଶରୁ ଜାଣିପାରିବାରୁ ସେ ଭଗବାନ-
ଙ୍କର ଭଜନ ଓ ନାମ ସ୍ମରଣ କରି ମୃତ୍ୟୁ ଭୟରୁ ରକ୍ଷା ପାଇଥିଲେ ।

ଶୁକ ପରୀକ୍ଷା କହିଲେ

ଶୁଣ ପରୀକ୍ଷା କହେ ତୋତେ ବିଷୟ ଧ୍ୟାନ ଯାର ଚିତ୍ତେ ।
 କାମରୁ ଛୋଟର ଜନମ ଛୋଟ ବଢ଼ିଲେ ମତିଭ୍ରମ ।
 ଅଜ୍ଞାନା ହୁଏ ବୁଦ୍ଧିହୀନ ଏଣୁ ତା ଜନ୍ମ ଅକାରଣ ।

* ବିଶେଷ କଥନ *

କାମୀ ପୁରୁଷମାନେ ନିଜର ସ୍ୱାର୍ଥ ସାଧନ ପାଇଁ ନାନା ଦୁଷ୍ଟମାନଙ୍କର
 କରନ୍ତି ଏବଂ ଭୟଙ୍କର ଛୋଟ ହୁଅନ୍ତି । ଫଳରେ ସେମାନଙ୍କର
 ହିତାହିତ ଜ୍ଞାନ ଲେପ ହୁଏ । ତାର ବିରୁଦ୍ଧ ଶକ୍ତି ଲେପ ହେବାରୁ କଣ
 କରିବା ଉଚିତ୍ ଅନୁଚିତ୍ କିଛି ଜାଣି ପାରେନାହିଁ । ତେଣୁ ସେ ନାନା
 ପ୍ରକାର ପାପ କର୍ମ କରି ନକ୍ ଭୋଗ କରେ । ରାଗ ବ୍ରହ୍ମ ଚଣ୍ଡାଳ ।
 ରାଗୀ ଲୋକ ଚଣ୍ଡାଳ ସହିତ ସମାନ ତେଣୁ ତାର ମନୁଷ୍ୟ ଜନ୍ମ ବୃଥା
 ହେଇଯାଏ । ତେଣୁ ମୃତ୍ୟୁପରେ ସେ ପଶୁ ଯୋନୀରେ ଜନ୍ମହୁଏ ।

ଭଗବାନ କହିଲେ

ଯାହାକୁ ହୁଏ ମୁଁ ସଦୟ ଜ୍ଞାନ ତାର ହୃଦରୁ ଉଦୟ ।
 ମର୍ତ୍ତ୍ୟ ମନୁଷ୍ୟ ଦେହ ବହି ଦେବତା ହେଲେବି ମରଇ ।

ଲିଶ୍ୱର ଥାଏ ସାକ୍ଷୀ ରୂପେ	କର୍ମ କରଇ ନାନା ରୂପେ ।
ମନ ଆୟତ୍ତ ଯାରନାହିଁ	ନାନାଦି-କର୍ମ-ସେ କରଇ ।
ଆପଣା ହସ୍ତେ ଜିହ୍ୱା ଛେଦି	କେ ଅଛି ତାର ପ୍ରତିବାଦ ।
ସଦ୍‌ ପ୍ରକାଶ ଯାର ହୃଦେ	ଦୃଢେ ସେ ଭଜେ ମୋର ପାଦେ ।
ଅନେକ ଜନ୍ମ ପୁଣ୍ୟ ବଳେ	ମନୁଷ୍ୟ ଜନ୍ମ ମହାତଳେ ।
ଯାହାର ଦ୍ୱିତ୍ୟଜ୍ଞାନ, ସ୍ମୃତେ	ମୋର ମହିମା ସେ ସ୍ମରେ ।

* ବିଶେଷ କଥନ *

ଭଗବାନଙ୍କର କୃପା ମଥୁଲେ ମନୁଷ୍ୟ ହୃଦୟରେ ଜ୍ଞାନ ଜାତ-
ହୁଏନାହିଁ । ସେ ସମସ୍ତ କାମ କରଇ ସମସ୍ତଙ୍କ ହୃଦୟରେ ସାକ୍ଷୀରୂପେ
ଥାନ୍ତି । ଜାଣିଶୁଣି ଅନ୍ୟାୟକାର୍ଯ୍ୟ କଲେ ନିଶ୍ଚୟ ଦଣ୍ଡମିଳେ । ମନୁଷ୍ୟ
ଜନ୍ମହିଁ ଭଗବାନଙ୍କର ଏକମାତ୍ର ଶ୍ରେଷ୍ଠ ସୃଷ୍ଟି । ପୂର୍ବ ଜନ୍ମର ସଦ୍‌କର୍ମ
ଯୋଗୁଁ ଏ ଜନ୍ମରେ ମନରେ ଲିଶ୍ୱର ଭବ ଜନ୍ମେ ଓ ସେ ତାଙ୍କର ଭକ୍ତ
ହୋଇଯାଏ ।

ପିଙ୍ଗଳା ବେଶ୍ୟାର ବୈରାଗ୍ୟ

ପିଙ୍ଗଳା ବେଶ୍ୟା ପୂର୍ବ ଭାଗ୍ୟ	ଚିତ୍ତେ ଉପୁଜିଲ ବୈରାଗ୍ୟ ।
ସର୍ବ ନାଶିଲି କାମ-ଭାବେ	ନାଶ୍ ସ୍ୱଭବ ଧନ ଲେଭେ ।

ମାତିଲି ଧନେ ଦେଇ ମନ
ନିକଟେ ଅଛି ମୋର ଭରା
ନିଷ୍ଠୁଳ ମୋହର ଜୀବନ
ଯାବତ ଗୋବିନ୍ଦ ଚରଣ
ତାବତ ଜ୍ଞାନ ନାହିଁ ତାର
କୃଷ୍ଣର ଅଭୟ ଚରଣ
ପିଙ୍ଗଳା ଗଲ ଘୋର ବନେ

ଧୂଳି ମୋ ଏ ପ୍ରିୟ ଜନମ ।
ସର୍ବ ସମ୍ପଦ ସୁଖ ଦାତା ।
ଅଜ୍ଞାନେ ଗଲ ଏତେ ଦିନ ।
ଏ ଜୀବ ନପଶେ ଶରଣ ।
ଦୁଃଖେ ଘାରିଲ ତା ଅନ୍ତର ।
ଚିନ୍ତି ସେ ପଶିଲ ଶରଣ ।
ପଶିଲ ଶ୍ରୀହରି ଚରଣେ ।

* ବିଶେଷ କଥନ *

ପୂର୍ବ ଜନ୍ମରେ ଯେ ଯେପରି କର୍ମକରିଥାଏ ପର ଜନ୍ମରେ ସେ ସେପରି ଫଳ ଭୋଗକରେ । ଜଣେ ଭକ୍ତ ବଂଶରେ ଜନ୍ମ ହେଉଛି, ଜଣେ ନୀଚ ବଂଶରେ ଜନ୍ମ ଗ୍ରହଣ କରୁଛି କାହିଁକି ? ଜଣେ ଦରିଦ୍ର ଘରେ ଜନ୍ମହୁଏ କାହିଁକି ? ପୂର୍ବ ଜନ୍ମର କର୍ମ ଅନୁସାରେ ପରଜନ୍ମରେ ମନୁଷ୍ୟ ସୁଖ ବା ଦୁଃଖ ଭୋଗକରେ । କିନ୍ତୁ ମାୟାବଦ୍ଧ ମନୁଷ୍ୟ ତାହା ବୁଝି ପାରେନାହିଁ । ପିଙ୍ଗଳା ପୂର୍ବ ଜନ୍ମରେ ଯୌବନ ଗର୍ବରେ ମାତି ଧନ ଲୋଭରେ ବେଶ୍ୟାଗିରି କରିଥିଲା । ଯୌବନ ପରେ ତୀର୍ଥାଟନ ପ୍ରଭୃତି କିଛି ପୁଣ୍ୟକାର୍ଯ୍ୟ ମଧ୍ୟ କରିଥିଲା । ତାର ପରଜନ୍ମରେ ସେହିପରି ବେଶ୍ୟାଗିରି କରି ଧନଅର୍ଜନ କରିବାକୁ ତାରଉଚ୍ଛା ହେବାରୁ ଯୌବନ

କାଳରେ ବହୁଧନ ଅର୍ଜନ କରି ପାରିଥିଲା । ଯୌବନ ପରେ ତାର
ମନରେ ଅନୁତାପ ଜାତ ହେଲା । ପୂର୍ବ ଜନ୍ମର ପୁଣ୍ୟ ଫଳରେ ତାର
ମନରେ ବୈରାଗ୍ୟ ଜାତ ହେଲା । ସେ ସମସ୍ତ ଧନ ଲୋଭ ତ୍ୟାଗକରି
ଭଗବାନ ବିଷ୍ଣୁଙ୍କ ଶରଣ ପଶି ବନ ଗମନ କଲା ଏବଂ ସେଠାରେ
ତପସ୍ୟାରତ ଥିବା ବେଳେ ଦେହତ୍ୟାଗ କରି ବୈକୁଣ୍ଠ ଅର୍ଥାତ୍
ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କର ପାଦ ପଦ୍ମରେ ଲାଗି ହେଲା ।

ଅବଧୂତ କହିଲେ

ଯହିଁ ଅନେକ ସଙ୍ଗ ମିଳି	ଅବଶ୍ୟ ଉପୁଜଇ କଳି ।
ଏଣୁ ମୁଁ ଏକାନ୍ତେ ଭ୍ରମଇ	କେବେ ହେ ସଙ୍ଗ ନ କରଇ ।
ମନୁଷ୍ୟ ଦେହେ ଦିବ୍ୟଜ୍ଞାନ	ଦେଖୁ ସନ୍ତୋଷ ଭଗବାନ ।
ଭଗ୍ୟେ ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ ଦେହ ପାଇ	ଯାହାର ଜ୍ଞାନ ପ୍ରକାଶଇ ।
ସକଳ ସଙ୍ଗ ଦୂରେ ତେଜେ	ଗୋବିନ୍ଦ ପାଦେ ଦୃଢ଼େ ଭଜେ ।
ବିକର୍ମ ତେଜି କର୍ମ କର	ସାଦୃକେ ଭଜ ପାଦେ ତାର ।
କର୍ମ କରିଣେ ସୁଖ ପାଇ	ପ୍ରାଣୀତା ଅବଶ୍ୟ ଭୁଞ୍ଜଇ ।
ବୁଦ୍ଧି ବିବେକ ଜ୍ଞାନବଳେ	ମରଣ ଜିଣିପାରେ ହେଲେ ।
କୃଷ୍ଣ ଚରଣେ ଶିର ଦେଇ	ବୋଲି ହେ ପ୍ରଭୁ ଭାହି ଭାହି ।

ଅନାଦି ଧର୍ମ ନିରକାର

ଭବସାଗରୁ କର ପାର ।

ଭକତି କୃଷ୍ଣ ପାଦୁ ଲଭ

ମନୁଷ୍ୟ ଜନର ଏ ଲଭ ।

* ବିଶେଷ କଥନ *

ଭକ୍ତ ଭକ୍ତବ ଲୋକ ଗହଳ ତ୍ୟାଗକରି ଅଧିକାଂଶ ସମୟରେ
ନିଜ ନରେବସି ଭଗବତ୍ ଚିନ୍ତାରେ ମଗ୍ନଥାନ୍ତି । ମନୁଷ୍ୟ ଜ୍ଞାନ ବଳରେ
ଭଗବାନଙ୍କୁ ଜାଣିପାରନ୍ତି । ଅନ୍ୟ ପ୍ରାଣୀମାନେ ସମସ୍ତ ଅଜ୍ଞାନ ।
ତେଣୁ ସେମାନେ ଭଗବାନଙ୍କୁ ଜାଣିପାରନ୍ତି ନାହିଁ । ମନୁଷ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ
ଯେଉଁ ମାନେ ଅଜ୍ଞାନ ସେମାନେ ମଧ୍ୟ ଭଗବାନଙ୍କୁ ଜାଣିପାରନ୍ତିନାହିଁ ।
ତେଣୁ ସେମାନେ ମନୁଷ୍ୟ ଜନ୍ମ ପାଇ ମଧ୍ୟ ପଶୁ ସହିତ ସମାନ । କର୍ମ
ଅର୍ଥାତ୍ ସତ୍‌କର୍ମ କଲେ ସୁଖ ମିଳେ ବିକର୍ମ ଅର୍ଥାତ୍ ଶାସ୍ତ୍ର ବିରୁଦ୍ଧ
କାର୍ଯ୍ୟ କଲେ ଦୁଃଖ ମିଳେ । ତେଣୁ ବୁଦ୍ଧିମାନ ଲୋକ ତାର ବିବେକ
ଜ୍ଞାନ ବଳରେ ଭଗବାନ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କ ଭକ୍ତ ହେଲେ ମୁକ୍ତି ମିଳେ ।

ଭଗବାନଙ୍କର ଭକ୍ତବନ୍ତୁ ଉପଦେଶ

କୃପେନୁ ବାନ୍ଧି ଗୃହେ ଯେହେ

ନିରାଶ ହୁଅନ୍ତି କ୍ଷୀର ପାନେ ।

ଦୁଷ୍ଟ ଭରିକା ଦୋଷ ଦେଖୁ

ଯେ କାମ ଲେଖେ ଗୃହେ ରଖୁ ।

ସକଳ ଧର୍ମ ତାର ନାଶ
 ତୀର୍ଥ ଗମନ ଯଜ୍ଞଦାନ
 ଏ ଆଦି କର୍ମ କରି ଯେତେ
 ଏ ଉଦ୍ଦେ ପ୍ରାଣୀ ମୋତେ ପାଇ
 ସର୍ବ ଆଶ୍ରୟ ଯେଣୁ ମୁହିଁ
 ଏଣୁ ମୁଁ ପରମ ଆଶ୍ରୟ
 ଲକ୍ଷ୍ମର ନିତ୍ୟ ନିରଞ୍ଜନ
 ନିର୍ମଳ ଚିତ୍ତ ହୃଦେ ଧରି
 ସମସ୍ତ ପାପ କ୍ଷୟ ହୁଏ
 କେବଳ ଗୀତା ଉପବିତ
 ମୁଁ ଗତିପତି ହର୍ଷା କର୍ତ୍ତା
 ମୁଁ ଯାକୁ ହୁଅଇ ସଦୟ
 ଭକତ ଜନେ ବଶି ମୁହିଁ

ନରକେ ତାର ଗୃହେ ବାସ ।
 କୃପା ତତ୍ତ୍ୱାଗ ଦେବସ୍ଥାନ ।
 ଆନନ୍ଦେ ସମର୍ପିବ ମୋତେ ।
 ମୋ ବିନୁ ଅନ୍ୟଗତି ନାହିଁ ।
 ଯଜ୍ଞେ ସକଳ ହୋମ ଖାଇ ।
 ସର୍ବ ଜଗତ ମୋର ଦେହ ।
 ନିର୍ଗୁଣ ସତ୍ୟ ସନାତନ ।
 ଦେବ ବ୍ରାହ୍ମଣ ସେବା କରି ।
 ସାଦ୍ବିକ ଜ୍ଞାନ ପ୍ରକାଶୟେ ।
 ଅଭ୍ୟାସ କରୁଥିବ ନିତ୍ୟ ।
 ମୁହିଁ ଯେ ସର୍ବଜ୍ଞାନ ଦାତା ।
 ତାହାର ନାହିଁ ଦୁଃଖ ଭୟ ।
 ତାର ରକ୍ଷଣେ ମୋର ଦେହ ।

* ବିଶେଷ କଥନ *

ପ୍ରତ୍ୟେକ ସାମୀ ଓ ସ୍ରୀ ପରସ୍ପରଠାରୁ ଅଲଗା ନୁହନ୍ତି । ପୁରୁଷର
 ଅର୍ଦ୍ଧାଙ୍ଗସ୍ରୀ ଓ ସ୍ରୀର ଅର୍ଦ୍ଧାଙ୍ଗ ସାମୀ । ତେଣୁ ସେମାନେ ଏକମନ
 ହୋଇ ଉପବିତ୍ ସେବା କରି ପବିତ୍ର ମନରେ ନିଜ ନିଜର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ

ପାଳନ କରି ଭଗବାନଙ୍କ ପାଦପଦ୍ମରେ ଲୀନ ହେଲେ ମନୁଷ୍ୟ ଜନ୍ମ
ସାଧ୍ୟକ ହୁଏ । ଯଜ୍ଞ, ଦାନ ଚାର୍ଯ୍ୟ ଭ୍ରମଣ, କୃପ, ପୁଷ୍କରଣୀ, ଦେବ-
ଦେବୀ ମନ୍ଦିର ନିର୍ମାଣ ଆଦି ଧର୍ମକାର୍ଯ୍ୟ କଲେ ମନୁଷ୍ୟ ପୁଣ୍ୟାତ୍ମା ହୁଏ
ଏବଂ ଭଗବାନ ସେହି ମାନଙ୍କୁ ଦର୍ଶନ ଦିଅନ୍ତି । ପ୍ରତ୍ୟେକ ଗୃହୀ ପ୍ରତି-
ଦିନ ଦେବସେବା, ପରେପକାର, ଗୀତା ଭଗବତ ପାଠ ପ୍ରଭୃତି
ସତ୍‌କର୍ମ କରିବା ଉଚିତ୍ ।

ଭବବନ୍ଧୁ ଜ୍ଞାନତତ୍ତ୍ୱ

ସ୍ରୀ ସଙ୍ଗ ସ୍ରୀ ସଙ୍ଗୀଙ୍କ ସଙ୍ଗ
ନିଶେଳେ ବସି ଶୁଦ୍ଧ ସ୍ଥାନେ
ଶୁଣ ଭବବନ୍ଧୁ ଜ୍ଞାନତତ୍ତ୍ୱ
ଭକତି ଗୁଣେ ଜ୍ଞାନ ଯୋଗେ
ଫଳର ମଧ୍ୟେ ଧାନ୍ୟ ମୁହିଁ
ମୁଁ ଶତରୂପା ନାରୀ ମଧ୍ୟେ
ମୁନାଙ୍କ ମଧ୍ୟେ ସାଧୁବନ
ମୁଁ ଆତ୍ମା ସର୍ବଜୀବ ଦେବୀ
ମୋ ନାମ ଦୃଢ଼େ ଭଜ ତୁହି

ତୁରେ କରିବ ପରିତ୍ୟାଗ ।
ହୃଦ ତିକ୍ତିବ ମୋତେ ଧ୍ୟାନେ ।
ବୋଲନ୍ତି ପ୍ରଭୁ ଜଗନ୍ନାଥ ।
ଜ୍ଞାନା ଲଭନ୍ତି ସିଦ୍ଧି ବେଗେ ।
ଆତ୍ମାର ବଶିଷ୍ଠ ବୋଲଇ ।
ଅହିଂସା ବ୍ରତଙ୍କର ମଧ୍ୟେ ।
ମୁହିଁଟି ନିଜେ ନାରାୟଣ ।
ମୋ ବିନୁ ସ୍ଥୁଳ ସ୍ପଷ୍ଟ ନାହିଁ ।
ସକଳ କର୍ମ ମୋତେ ଦେଇ ।

ତ୍ରିଧାମ ବ୍ରହ୍ମ ମୁଁ ଓଁ କାର	ସକଳ ମନ୍ତ୍ର ମଧ୍ୟେ ସାର ।
ତେଜଙ୍କ ମଧ୍ୟେ ସୂର୍ଯ୍ୟ ମୁହିଁ	ମନୁଷ୍ୟେ ନୃପତି ବୋଲଇ ।
ମୁଁ ବୃହସ୍ପତି ଗ୍ରହ ମଧ୍ୟେ	କୁମାର ଦେବ ସେନା ମଧ୍ୟେ ।
ସର୍ବ ମଙ୍ଗଳ ଜଗନ୍ନାଥ	ମୁଁ ସଦା ସର୍ବତ୍ର ବିଦିତ ।

* ବିଶେଷ କଥନ *

ପ୍ରୀ ସଙ୍ଗ ପ୍ରୀ ସଙ୍ଗୀଙ୍କ ସଙ୍ଗ ତ୍ୟାଗକର । ନିର୍ଜନସ୍ଥାନରେ ବସି
ଭଗବାନଙ୍କୁ ସ୍ମରଣ କଲେ ମନରେ ଲକ୍ଷ୍ମର ଭାବ ଜାଣିତ ହୁଏ ଏବଂ
ଏ ମାୟା ସଂସାରରେ ଅନେକ କଥା ଜାଣି ହୁଏ । କାମ, କ୍ରୋଧ
ଲୋଭ ଏ ତିନୋଟି ମନୁଷ୍ୟକୁ ନର୍କରେ ପକାଏ । ଭଗବାନ ଫଳ
ମଧ୍ୟରେ ଧ୍ୟାନ, ନାଭି ମଧ୍ୟରେ ଶତରୂପା, ଧର୍ମ ମଧ୍ୟରେ ମୁନୀଙ୍କ
ଅହିଂସା ମଧ୍ୟରେ ସାଧୁ ଦେହୀ ମାନଙ୍କର ଜୀବନୀ ଅଟନ୍ତି ।
ଭଗବାନହିଁ ତ୍ରିଧାମ ବ୍ରହ୍ମ, ମନ୍ତ୍ର ମଧ୍ୟରେ ଓଁ କାର ଓ ତେଜ ମଧ୍ୟରେ
ସୂର୍ଯ୍ୟ, ମନୁଷ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ରଜା ଓ ଗ୍ରହ ମଧ୍ୟରେ ବୃହସ୍ପତି ଅଟନ୍ତି ।
ଶେଷରେ “ସର୍ବ ମଙ୍ଗଳ ଜଗନ୍ନାଥ” ବୋଲି ନିଜକୁ କହିଛନ୍ତି ।

ବାନପ୍ରସ୍ଥ ଲକ୍ଷଣ

ବାନପ୍ରସ୍ଥ ଲକ୍ଷଣ ଶୁଣ	ବନବାସରେ ଦିଅମନ ।
ପୁତ୍ର ନିବେଶି ପତ୍ନୀ ପାଶେ	ଦାକ୍ଷିତ ସନ୍ଧ୍ୟାସୀର ବେଶେ ।
ପୁତ୍ର ନଥିଲେ ପତ୍ନୀ ସଙ୍ଗେ	ନେଇ ରହିବ ବନଭାଗେ ।
ତପ ସାଧନେ ଘୋର ବନେ	ବଞ୍ଚିବ ଦୁଃଖ ସୁଖ ମନେ ।
ଏକାନ୍ତେ ଯୋଗ ଅବଧାରି	ଅନ୍ତେ ବସିବ ବିଷ୍ଣୁପୁରୀ ।
ଅବା ଆଶ୍ରମ ଧର୍ମ ତେଜି	ମୋର ଚରଣ ଦୃଢ଼େ ଭଜି ।
ପୃଥିବୀ କରି ପର୍ଯ୍ୟଟନ	ଶୁଦ୍ଧିବ ଆଶ୍ରମ ଲକ୍ଷଣ ।
ଗୃହସ୍ଥ ସର୍ବ ଧର୍ମ ରକ୍ଷା	ବ୍ରାହ୍ମଣ ଗୁରୁ ସେବା ଦାକ୍ଷା ।
ତପ ଶଉଚ ମୋ ଭଜନ	ଗୃହୀର ଆଶ୍ରମ ଲକ୍ଷଣ ।
ପୂଜାରେ ହୁଅ ତତପର	ସାଷ୍ଟାଙ୍ଗେ କର ନମସ୍କାର ।

* ବିଶେଷ କଥନ *

୮୦ ବର୍ଷ ପରେ ବା ବୃଦ୍ଧାବସ୍ଥା ଉପସ୍ଥିତ ହେଲେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଗୃହୀ ବାନପ୍ରସ୍ଥ ବ୍ରତ ଅବଲମ୍ବନ କରିବା ଉଚିତ୍ । ଏଥି ନିକଟରେ ପୁତ୍ର ରଖି ନିଜେ ଏକୂଟିଆ ସନ୍ଧ୍ୟାସୀ ବେଶରେ ବନରେ ନିଜ ନିଜ ସ୍ଥାନରେ ରହି ତପସ୍ୟା କରି ଶେଷ ଜୀବନ କଟାଇବା ଉଚିତ୍ । ପୁତ୍ର ନଥିଲେ ଏକୂ ସଙ୍ଗରେ ବନରେ ତପସ୍ୟାବ୍ରତ ପାଳନ କରି ଶେଷ ଜୀବନ

କଟାଇବା ଉଚିତ । ବୃଦ୍ଧାବସ୍ଥାରେ ସାଧାରଣତଃ ଲୋକେ ଦୁର୍ବଳ,
ଅସହ୍ୟ ଓ ନାନା ରୋଗଗ୍ରସ୍ତ ହୁଅନ୍ତି । ତେଣୁ ବାନପ୍ରସ୍ଥ ବ୍ରତ ପାଳନ
ପାଇଁ ବନକୁ ଯାଇଁ ଆତ୍ମାକୁ କଷ୍ଟ ନଦେଇ ଗୃହ ଘରେ ବସି ବାନପ୍ରସ୍ଥ
ବ୍ରତ ପାଳନ କରିପାରେ । ଗର୍ଥ ପର୍ଯ୍ୟଟନ, ଦେବସେବା, ଯଜ୍ଞ, ଦାନ
ଜପ, ତପ ପ୍ରଭୃତି ପୁଣ୍ୟକାର୍ଯ୍ୟକରି, ଭଜନ, କାର୍ତ୍ତନହିଁ ଗୃହର ବାନପ୍ରସ୍ଥ
ବ୍ରତ । ସେ ସହଜରେ ଭଗବାନଙ୍କର କୃପାଲାଭ କରି ଅନ୍ତିମ କାଳରେ
ବୈକୁଣ୍ଠରେ ବିଷ୍ଣୁ ପାଦ ପଦ୍ମରେ ଲାଗି ହୁଏ ।

ଶ୍ରୀକ୍ଷୁଙ୍କ ଉପଦେଶ ବାଣୀ

ସୁତ କହିଲେ

ଶ୍ରୀକ୍ଷୁଙ୍କ ଉପଦେଶ ବାଣୀ

ଜନ୍ମ ମରଣ ଏ ଜଗତେ

ଏ ସର୍ବ ମିଥ୍ୟା ବୋଲି ଜାଣ

ଆଶା ନକରି କର୍ମ ଫଳେ

ବଚନ ମଧ୍ୟେ ସତ୍ୟ ବାଣୀ

ଆନନ୍ଦେ ବିନୟ ବଚନ

ତେଜିବ କାମ କ୍ରୋଧ ଲୋଭ

ଶୁଣ କହୁଛି ପରିମାଣି ।

ଦୁଃଖ ସତ୍ୟ ଆଦି ଯେତେ ।

ସଜ୍ଜାନେ ବୁଝ ଏ ପ୍ରମାଣ ।

କର୍ମ କରିବ ସଦା ବେଳେ ।

ନିର୍ଲୋପର ଧନ ଜାଣି ।

କହି ତୋସିବ ଜନ ମନ ।

ସମ ମଣିବ ଶୁଭ ଶୁଭ ।

ଇଶ୍ଵର ନାମ ଭଜୁଥିଲେ
ଭଜନେ ସଦା ଦିଅ ମନ

ପାମୀ ପବିତ୍ର ହୁଏ ଭଲେ ।
ଭାହି କରିବେ ନାରୟଣ ।

* ବିଶେଷ କଥନ *

ଜନ୍ମ ମରଣ, ସୁଖ ଦୁଃଖକୁ ଭଗବାନଙ୍କର ମାୟା ବୋଲି ଜ୍ଞାନୀ
ଶ୍ଵାସ୍ତ୍ର ଉପଦେଶ ଦେଇଛନ୍ତି । ପ୍ରତ୍ୟେକ ବ୍ୟକ୍ତି ଫଳ କାମନା ନକରି
ସର୍ବଦା ସତ୍‌କର୍ମରେ ନିଯୁକ୍ତ ହେବା ଉଚିତ୍ । କାମ, କ୍ରୋଧ, ଲୋଭ
ତ୍ୟାଗକରି ସମସ୍ତଙ୍କୁ ମଧୁର ବଚନ କୁହ । କାହାରି ମନରେ ଦୁଃଖ
କଷ୍ଟ ଦିଅନାହିଁ । ମହାପାପୀ ମଧ୍ୟ ଇଶ୍ଵର ନାମ ଭଜନ କଲେ ସମସ୍ତ
ପାପରୁ ମୁକ୍ତି ହୋଇ ଅନ୍ତିମରେ ବୈକୁଣ୍ଠରେ ବାସକରେ ।

ଓଁ ନମୋ ଭଗବତେ ବାସୁଦେବାୟ । ଇତି

ଏକାଦଶ ସ୍କନ୍ଧ ସମାପ୍ତ

ଦ୍ଵାଦଶ ସ୍କନ୍ଧ

ନାଗୟଶଂ ନମସ୍ତ ତ୍ୟ ନରଂ ଚୈବ ନରେନ୍ଦ୍ରମଂ
 ଦେବଂ ସରସ୍ବତୀଂ ବ୍ୟାସଂ ତତୋଜୟ ମୁଦରୟେତ୍
 ମୁକଂ କରେତି ବାରୁଳଂ ପଞ୍ଚୁଲଂ ଘୟତେ ଶିରିଂ
 ଯତ୍ କୃପା ତମହଂ ବଦେ ପରମାନନ୍ଦ ମାଧବଂ ।

ଶ୍ରୁକ ପରାକ୍ଷ ତନ୍ତୁ କହିଲେ

ଶ୍ରୁକ କହନ୍ତି ଦିବ୍ୟ ମନେ	ପରାକ୍ଷ ଶ୍ରୁଣୁ ସାବଧାନେ ।
କଳି ଯୁଗ ଧର୍ମ ବିଧାନ	ଏ ଯୁଗେ ହୋଇବେ ଯେସନ ।
ଯେଉଁ ଜନର ଧନ ଥିବ	ସଂସାରେ ସେ ବଡ଼ ହୋଇବ ।
କଳି ପୀଡ଼ିତ ଗୁଣ ଦୋଷ	ଅଳପ ଦିନେ ଯିବେ ନାଶ ।
ସତ୍ୟ ଯୁଗର ଧର୍ମ ଶ୍ରୁଣୁ	ଗୁରିପାଦେ ଧର୍ମ କରିଣ ।
ସତ୍ୟ ତପସ୍ୟା ଦୟାଦାନ	ଧର୍ମ ରହେ ଗୁରି ପାଦେଶ ।
ହେତାରେ ଧର୍ମ ତିନିପାଦ	ସତ୍ୟ ପଦଟି ହୁଏ ଛେଦ ।
ଦ୍ଵାପରେ ଧର୍ମ ଦୁଇପାଦ	କ୍ରମେ ଦ୍ଵି ପାଦ ହୁଏ ଛେଦ ।
ଏ ଯୁଗେ ପ୍ରାଣୀମାନେ ପୁଣି	ଧନରେ ହୋଇବେ ଅଗ୍ରଣୀ ।
କୃଷି ବାଣିଜ୍ୟ ଯେ ବିଷାର	ଏ ଧର୍ମ ଦ୍ଵାପର ଯୁଗର ।

* ବିଶେଷ କଥନ *

କଳି ଯୁଗରେ ଲୋକେ ଅନ୍ୟାୟ ଉପାୟରେ ବହୁଧନ ସଂଗ୍ରହ କରି ବଡ଼ଲୋକ ହୋଇଯିବେ କିନ୍ତୁ ଅଳ୍ପ ଦିନରେ ଧ୍ବଂସ ହୋଇଯିବେ । ସତ୍ୟ ଯୁଗରେ ଲୋକମାନେ ସତ୍ୟବାଦୀ ହେବେ ଓ ସତ୍‌କାର୍ଯ୍ୟ କରିବେ ଦୟା, ଦାନ, ତପସ୍ୟା ଆଦି ଧର୍ମ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବେ । ତେଣୁ ସେମାନେ ଦୀର୍ଘାୟୁ ହେବେ । ଶ୍ରେତୟା ଯୁଗରେ ଲୋକମାନେ ସତ୍ୟ ତ୍ୟାଗ କରି ଦୟା, ଦାନ ପ୍ରଭୃତି ଧର୍ମ କରିବେ ଏବଂ ବହୁଧନରେ ମାଲିକହେବେ । ଦ୍ଵାପର ଯୁଗରେ କୃଷି ବାଣିଜ୍ୟ ବିସ୍ତାରକୁ ଧର୍ମରୂପେ ଗ୍ରହଣ କରିବେ ଓ ବହୁ ଧନର ମାଲିକ ହେବେ । ଇତି ।

ଓଁ ନମୋ ଭଗବତେ ବାସୁଦେବାୟ

। ଇତି ଦ୍ଵାଦଶ ସ୍କନ୍ଧ ସମାପ୍ତ ।

ବଚସ୍ପାଦଣ ସ୍ଵର

ନାୟୟଂ ନମସ୍ତ୍ୟ ନରଂ ଚୈବ ନରେଭ୍ୟଂ
ଦେବଂ ସରସ୍ଵତୀଂ ବ୍ୟାସଂ ତତୋଜୟ ମୁଦିରୟେତ୍
ମୁକଂ କରେଡି ବାଗ୍ମଜଂ ପଞ୍ଚ ଲଂଘୟତେ ଗିରିଂ
ସତ୍‌କୃପା ତମହଂ ବନ୍ଧେ ପରମାନନ୍ଦ ମାଧବଂ ।

ମୁକ୍ତିର ଉପାୟ

ଓଁ କାର ରୂପେ ଥିଲ ବେଦ
 ଚକ୍ଷିଣାକ୍ଷର ବେଦମାତା
 ମୁଁ ଆତ୍ମା ସଦାନନ୍ଦ ଦେହୀ
 କୃଷ୍ଣ ଆଶ୍ରୟେ ସଦାଥିବ
 ମୁହିଁଟି ହୃଦ୍ କର୍ତ୍ତା ଜାଣ
 ପାପ ପୁଣ୍ୟ ଯା କରିଥିବ
 କରିବ କୃଷ୍ଣଙ୍କ ଭଜନ
 ସ୍ଵରାଶ ଭଜନ କାର୍ତ୍ତବ୍ୟ
 ବିଶ୍ଵାସ ମୂଳେ ଭଗବାନ
 ବିଶ୍ଵାସେ ବଇକୁଣ୍ଠେ ବାସ
 ବେଦ ପୁରାଣରେ ବର୍ଣ୍ଣିତ
 ଯେ ପଡେ ଶୁଣେ ଜ୍ଞାନୀ ହୁଏ
 ସୁଜନେ ଏଣେ ଦିଅ ମନ
 ଜୀବନେ ପାପ ପୁଣ୍ୟ ଯାହା
 ନିର୍ଜୟେ ବଇକୁଣ୍ଠେ ବାସ
 ଅଧମ କୃଷ୍ଣ କୃଷ୍ଣେ ସଦା
 ତୋ ନାମ ଦୁଷ୍ଟତ ଦହନ
 ତୋ ପାଦେ ପଶିଲି ଶରଣ

କେହି ନ ଜାଣେ ତାର ଭେଦ ।
 ଓଁ କାର ସଭିଙ୍କର ପିତା ।
 ମୋ ବିନୁ ସତ୍ୟ କେହି ନାହିଁ ।
 କୃଷ୍ଣେ ସମସ୍ତ ସମର୍ପିବ ।
 ମୋ ପାଦେ ପଶିବ ଶରଣ ।
 କୃଷ୍ଣେ ସମସ୍ତ ସମର୍ପିବ ।
 ବଡ଼ିବ ଜ୍ଞାନ ଦିନୁ ଦିନ ।
 କରିଲେ ରଖେ ନାରାୟଣ ।
 ସନ୍ଦେହୀ ନରକ ଗମନ ।
 କହିଲେ ଜଗନ୍ନାଥ ଦାସ ।
 ସାର ସଂଗ୍ରହ ଭଗବତ୍ ।
 ସେ ନପଡେ ମାୟା ମୋହେ ।
 ତୁଟିବ ସ୍ଵପାର ବନ୍ଧନ ।
 କୃଷ୍ଣେ ସମର୍ପି ଦିଅ ତାହା ।
 ଯେ କରେ ଗୋବିନ୍ଦ ବିଶ୍ଵାସ ।
 ଚିନ୍ତେ ଗୁଡ଼ି ସ୍ଵପାର ବାଧା ।
 ତୋ ନାମ ଭଜି ଯାଉ ପ୍ରାଣ ।
 ମୋତେ ଭବର ନାରାୟଣ ।

* ବିଶେଷ କଥନ *

ବେଦର ମୂଳ ମନ୍ତ୍ର “ ଓଁ ” । ଓଁର ଅର୍ଥ ବ୍ରହ୍ମ ବା ଭଗବାନ । ସବୁ ମନ୍ତ୍ର ମଧ୍ୟରେ ଓଁ ଶ୍ରେଷ୍ଠ । ଅକ୍ଷର ଅର୍ଥ ସ୍ତବ୍ଧତା । ଏହି ସ୍ତବ୍ଧତା ୨୪ ପ୍ରକାରରେ ବିଭକ୍ତ । ସ୍ୱୟଂ ଭଗବାନହିଁ ଏହି ସ୍ତବ୍ଧତାରେ ରହି ପିତା ସ୍ୱରୂପ ସମସ୍ତ ସୃଷ୍ଟି କରୁଛନ୍ତି । ଏ ଜଗତରେ ଯାହାକିଛି ଅଛି ସବୁ ମିଥ୍ୟା କେବଳ ଏକମାତ୍ର ସତ୍ୟ ଭଗବାନ । ତେଣୁ ଏକମାତ୍ର ଭଗବାନଙ୍କ ଠାରେ ଦୃଢ଼ ବିଶ୍ୱାସ ରଖି ଶରଣ ପଶିଗଲେ ଆତ୍ମେମାନେ ସମସ୍ତ ପାପରୁ ମୁକ୍ତ ହୋଇ ପାରିବ । କୃଷ୍ଣଙ୍କର ଭଜନ କାର୍ତ୍ତବ୍ୟ କଲେକେ ଜ୍ଞାନ ହୁଅନ୍ତି । ଭଗବାନଙ୍କ ଠାରେ ଯାହାର ଦୃଢ଼ ବିଶ୍ୱାସ ଥାଏ ସେ ଭଗବାନଙ୍କୁ ପାଏ । ଯାହାର ବିଶ୍ୱାସ ନଥାଏ ନକରେ ପଡ଼ିଥାଏ ।

ଓଁ ନମୋ ଭଗବତେ ବାସୁଦେବାୟ । ଇତି

ବ୍ରହ୍ମୋଦଗ ସନ୍ଧ ସମାପ୍ତ

ଓଁ ଚତ୍ ସତ୍ ।

